

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 45: Forslag til lov om ændring af lov om den lokale og regionale kollektive personbefordring uden for hovedstadsområdet, lov om amtskommunernes overtagelse af de statslige ejerandele i privatbanerne, lov om anlæg af jernbaner til Tuborg Havn samt til Fakse og Rødvig og lov om jernbanedrift på Lolland og Falster. (Privatbanernes godskørsel og ophævelse af statens garantiforpligtelser).

Af trafikministeren (Flemming Hansen). (Fremsat 20/10 2004. Første behandling 28/10 2004. Betænkning 2/12 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Anden behandling af lovforslag nr. L 46: Forslag til lov om projektering af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød.

Af trafikministeren (Flemming Hansen). (Fremsat 20/10 2004. Første behandling 28/10 2004. Betænkning 2/12 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til undervisningsministeren:
»Hvilken overordnet uddannelsespolitisk strategi ligger bag regeringens politik, der har givet sig udslag i nedskæringer på daghøjskolerne, aftenskolerne, Folkeuniversitetet og voksen- og efteruddannelsen samt nedlæggelse af den fri ungdomsuddannelse og forøgelse af brugerbetalingen på så vel voksen- som efteruddannelse, og hvorledes harmonerer disse tiltag med udsagnene fra statsministerens landsmødetale om at »gøre Danmark til en uddannelsesmæssig frontløber« samt fra statsministerens åbningstale om, at »morgendagens udfordringer kræver, at vi forbedrer hele vores uddannelsessystem«?»

Af Pernille Blach Hansen (S), Aage Frandsen (SF), Margrethe Vestager (RV), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Bodil Kornbek (KD). (Forespørgslen anmeldt 26/11 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 30/11 2004).

Begrundelse

Pernille Blach Hansen (S):

Vi har stillet den her forespørgsel, fordi vi synes, at der er et stort og presserende behov for en afklaring af regeringens uddannelsespolitik. Der er også behov for en mere principiel drøftelse om, hvad det egentlig er for en verden, regeringen uddanner til, og hvad det er for en type uddannelse, man ønsker i fremtiden.

For på den ene side har vi en statsminister, der til Folketingets åbning siger: Morgendagens udfordringer kræver, at vi forbedrer hele vores uddannelsessystem.

Og selv samme statsministeren fortsatte jo i samme dur på Venstres landsmøde, hvor han talte meget langt og meget længe om et førende videnssamfund og uddannelsernes betydning, dels af skåltalerne. Problemet er bare, at når man kigger på virkeligheden, så er festen for længst forbi, især for dem, der egentlig skulle have haft gavn af uddannelse.

For virkeligheden er jo, at der er kommet øget brugerbetaling på voksen/efteruddannelse, der er sparet på uddannelser generelt, der er sket nedskæringer på daghøjskoler og aftenskoler og Folkeuniversitet – og hvordan hænger alt det så sammen? Hvorfor er der den forskel mellem skåltalerne og virkeligheden? Hvad er det, regeringen vil? Hvorfor gør man ikke noget mere ambitiøst for reelt at nå målene, men fører i stedet en politik, der trækker i den stik modsatte retning?

Det er i den overordnede og meget principielle retning, vi gerne vil have diskussionen i dag former sig. Kort sagt, hvilken uddannelsesvision og hvilket uddannelsessyn har regeringen? Hvad er det, vi skal uddanne mennesker i Danmark til? Og hvorfor får vi i øjeblikket ikke flere muligheder for at uddanne os, men tværtimod en indskrænkning af mulighederne med de begrænsninger og besparelser, som regeringen har foretaget?

Kl. 14.45

Besvarelse

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Vi har i mange år brystet os af, at vi har et af verdens bedste uddannelsessystemer. Hvis man har lyttet lidt til signaler fra verden omkring os, vil man imidlertid vide, at billedet desværre

ikke holder, og at billedet derfor ikke er helt så rosenrødt, som vi kunne håbe på.

Målsætningen for regeringens politik de sidste 3 år har derfor været at reformere det danske uddannelsessystem, så vi igen kan stå mål med de bedste i verden. Visionen i bedre uddannelser er et fleksibelt uddannelsessystem med uddannelsesstilbud på et højt fagligt niveau og med brugeren i centrum. Det er forudsætningen for, at Danmark kan konkurrere på kompetencer, og at uddannelsessystemet samtidig kan bidrage til at bryde den negative sociale arv.

Det kræver imidlertid en helt bevidst uddannelsespolitisk strategi og prioritering. Denne regering har haft evnen og viljen til at føre en sådan strategi ud i livet. Regeringen har gennemført omfattende og tiltrængte reformer af folkeskolen, de gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne og voksen- og efteruddannelsesområdet – alle med faglighed i centrum.

Det har desværre løbende vist sig, at dette helt indlysende fokus på faglighed er nødvendigt. Så sent som i går har PISA offentliggjort en ny måling af folkeskolens elevers faglige resultater. Resultaterne er ikke specielt opmuntrende for Danmark. I læsning klarer danske elever sig ikke tilfredsstillende. Antallet af rigtig dårlige læsere er godt nok formindsket en smule fra 18 pct. til 16,5 pct., men det er fortsat hver sjette unge, der forlader skolen uden nødvendige læsefærdigheder.

Samtidig er gruppen af rigtig dygtige læsere fortsat ikke ret stor, hvis vi sammenligner os med andre lande. Her er andelen faldet, nemlig fra ca. 8 pct. til nu ca. 5 pct. De unge, der er med i undersøgelsen, kom i skole i 1994-95. På det tidspunkt var opmærksomheden på læsning i top i kølvandet på den første internationale læseundersøgelse.

Danmarks Lærerforening fremlagde for nylig en undersøgelse, der fremhævede, at ca. 80 pct. af kommunerne og ca. 83 pct. af skolerne havde iværksat læseinitiativer. Det tror jeg gerne, men jeg må desværre konstatere, at der skal meget mere til end det, der er sket indtil nu.

I naturfag er resultaterne også klart utilfredsstillende. Danmark ligger markant under OECD-gennemsnittet og er dårligst i Norden. I matematik ligger Danmark over OECD-gennemsnittet og på niveau med den seneste måling. Norge og Sverige klarer sig dårligere, men Finland klarer sig meget bedre. Vi har endvidere en gruppe unge, der ikke er ret gode; det drejer

sig om 15-16 pct. for faget matematiks vedkommende.

På tilsvarende vis klarer vi os fortsat nogenlunde i problemløsning med en ellefte plads ud af tredive lande. I regeringens optik bestyrker PISA-undersøgelsens resultater os samlet set i, at vi også fremover fastholder og styrker vores fokus på faglighed.

Regeringen har allerede taget en lang række initiativer på folkeskoleområdet, der sigter på at vende udviklingen, men som endnu ikke er slået igennem. Vi har bl.a. indført bindende trin- og slutmål for alle fag, flere undervisningstimer i dansk og matematik i 1.-3. klasse og flere undervisningstimer i fysik og kemi, blot for at nævne enkelte af de ændringer af folkeskoleloven, som vi har gennemført. Men PISA bestyrker også regeringen i, at der kræves en yderligere indsats, og først og fremmest skal vi have evalueringskulturen tilbage i skolen styrket.

Kl. 14.50

OECD har tidligere peget på, at der mangler en stærk evalueringskultur i skolen, et synspunkt, som folkeskolens parter i oktober i en tilbagemelding til mig generelt har kunnet tilslutte sig.

Med PISA-resultaterne 2003, som ikke viser nogen fremgang overhovedet, er der ikke tvivl. Vi må sætte ind med forøget styrke. Folkeskolen skal blive meget bedre til at følge med i, hvordan det enkelte barn klarer sig. Der skal sættes ind i tide, hvis ikke det går, som man må forvente.

Derfor ønsker regeringen en massiv indsats for at styrke den løbende evaluering af undervisningen i folkeskolen. Folkeskoleloven skal ændres, så det bliver obligatorisk for skolerne at evaluere specifikt i forhold til elevernes opfyldelse af trinmålene gennem skoleforløbet, at vende en række test samt at melde skriftligt tilbage til elevernes forældre om resultaterne af evalueringen, og hvorledes undervisningen tilrettelægges i forhold til at styrke udviklingen af den enkelte elevs kundskaber og færdigheder.

Vi skal sikre, at vi kan rette op dels i forhold til naturfag, dels hos de lidt ældre elever, der ikke i deres skolegang har oplevet den nødvendige fokus på faglighed og på evaluering.

Derfor ønsker jeg at indføre læsetest i 2., 4. og 6. klasse, en test af læsekompetencerne i 8. klasse, matematiktest i 6. klasse, en engelsktest i 7. klasse og endelig en test i naturfagene i 8. klasse. Alle test vil blive forsknings- og it-baseret. De vil bygge på de nyeste internationale erfaringer.

Det er for regeringen indlysende, at testene skal bruges som led i at styrke undervisningen af den enkelte elev, ikke som grundlag for at rangordne skolerne. For at sikre alle børn den bedst mulige start i skolen er regeringen endvidere indstillet på at indføre en obligatorisk sprogscreening af alle børn ved påbegyndelsen af skolegangen.

Det samlede testprogram vil blive fulgt op af en værktøjskasse til lærerne. Der er tale om et redskab til at understøtte og udvikle evalueringskulturen på de enkelte skoler. Der vil blive udsendt en vejledning om den løbende evaluering. Evalueringen vil endvidere blive inddraget i efteruddannelsen af lærere og skoleledere og fulgt op af en kampagne.

Som opfølgning vil jeg i øvrigt tage initiativ til at drøfte resultaterne med folkeskolens interessenter, herunder særligt KL, der som skoleejer har et stort ansvar.

I forhold til efteruddannelse vil jeg hurtigst muligt tage en drøftelse med KL for at få vendt alle aspekter ved den nuværende efteruddannelsesindsats. Der er brug for, at indsatsen er fleksibel, og at den målrettes mest muligt til de aktuelle behov i folkeskolen.

Jeg fremhæver alt dette vedrørende folkeskolen, idet folkeskolen er fundamentet i hele vores uddannelsessystem. Vi kan ikke acceptere, at unge svigtes og lades i stikken. Vi kan ikke acceptere, at 17 pct. eller nærmere hver sjette elev forlader folkeskolen uden at kunne læse med de vanskeligheder, det medfører for den enkelte: manglende mulighed for at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse og dermed manglende ballast til at kunne være en del af det arbejdsmarked, der har et stadig stigende fokus på kompetencer, og dermed risiko for marginalisering.

Men det bør også nævnes, at hvis man ikke kan læse, ja, så har man heller ikke mulighed for at læse en avis. Man har ikke mulighed for aktivt at tage del i vores civile samfund eller i vores demokrati.

Indførelse af test vil helt klart styrke de bogligt svage elevers position i folkeskolen, og folkeskolen vil dermed få bedre mulighed for at bidrage til at bryde den negative sociale arv. Se bare på Bakkeskolen i Esbjerg, hvor man lige præcis tester eleverne fra skolestart og bruger test fremadrettet i forbindelse med tilrettelæggelsen af undervisningen, og man når rigtig gode resultater.

Kl. 14.55

Nye reformer og flere målrettede ressourcer kræver imidlertid også vilje til omprioritering. Det er også regeringens politik, at de uddannelsespolitiske midler anvendes der, hvor de gør størst gavn. Regeringen har derfor de sidste 3 år målrettet sat øget fokus på de kompetencegivende uddannelser for at sikre, at så vel unge som voksne får det bedste grundlag for at få og bevare tilknytning til arbejdsmarkedet.

Alle undersøgelser peger således i samme retning. Det er i den enkeltes evne til at beherske de almene og erhvervsrettede formelle kompetencer, at nøglen til deltagelse i arbejdsmarkedet, i samfundet, i samfundslivet og i demokratiet, ja, selv i evnen til at bryde den negative sociale arv ligger gemt.

For regeringen står fokus på stærke sociale kompetencer ikke i modsætning til, men går derimod hånd i hånd med styrkelse af fagligheden i uddannelsessystemet.

En forudsætning for at sikre vækst og velfærd for den enkelte og for samfundet er derfor et uddannelsessystem gennemsyret af faglighed og høj kvalitet. Regeringen er samtidig yderst opmærksom på, at ikke alle børn, unge og voksne har de samme forudsætninger for at tilegne sig de formelle kompetencer, og at der er brug for gode uddannelsesstilbud, der passer til dem, der ikke umiddelbart er klar til at påbegynde og gennemføre de ordinære uddannelser.

Men udgangspunktet bør altid være at sikre flest muligt adgang til det ordinære uddannelsessystem, og at det er så fleksibelt og rummeligt som muligt. Bl.a. derfor har vi sikret langt større fleksibilitet både af erhvervsuddannelserne og i social- og sundhedsuddannelserne. Der til kommer, at de tilbud, der ligger ved siden af de kompetencegivende uddannelser, som en del af deres mål har at forberede den enkelte til beskæftigelse eller videre uddannelse.

Det er i dette lys, at regeringen helt bevidst har valgt at prioritere den kompetencegivende del af vores uddannelsessystem til fordel for den ikke formelt kompetencegivende del af vores uddannelsessystem. Vi har afviklet den fri ungdomsuddannelse, som primært blev brugt af de ressourcestærke unge, endvidere er daghøjskolerne beskåret, og kommunernes mulighed for at yde tilskud til aftenskoleundervisningen er blevet reduceret. Dette og indførelsen af deltagerbetaling på voksen- og efteruddannelserne er baggrunden for, at vi står her i dag, og for, at der i forespørgslen stilles spørgsmål om, hvorvidt statsministerens udmeldinger om Danmark som

en uddannelsesmæssig frontløber harmonerer med den af regeringen førte politik. Det gør den, indlysende. Lad mig starte fra en ende af:

På det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde har regeringen ud over at gennemføre en omfattende og tiltrængt reform af området ønsket at kvalificere efterspørgslen bl.a. ved anvendelse af deltagerbetaling. Tidligere havde virksomhederne og deltagerne ikke tilskyndelse til at tænke sig om, inden de anvendte et kursus.

Afprøvning af betalingsvilligheden gennemføres nu, samtidig med at der opretholdes et stort offentligt tilskud. Deltagerbetalingen udgør således fortsat under 10 pct. af de samlede tilskud til drift og godtgørelse til området. Samtidig har regeringen også her bevidst prioriteret og friholdt bl.a. social- og sundhedsuddannelser og PGU-merituddannelsen, individuel kompetenceafklaring samt kurser for ledige for deltagerbetaling.

Konsekvenserne af politikken er også klar. Inden for bl.a. de klassiske AMU-fag har aktiviteten været uændret fra 2001 til 2004. Virksomhederne synes altså villige til at betale for de beskæftigede. Og deltagerbetalingen afskærer ikke kortuddannede fra at få en uddannelse.

Deltagerbetaling på området blev i øvrigt introduceret allerede med den tidligere regering på arbejdsmarkedsuddannelserne. Og i min erindring, ja, da stemte et af de partier, der har anmeldt denne forespørgselsdebat, også for denne regerings udbredelse af deltagerbetaling og fjernelse af den daværende skatteskrue, som den tidligere regering havde indført.

I 2002 omlagde regeringen også deltagerbetalingen på den del af voksen- og efteruddannelsesstilbuddene, som udbydes på VUC, nemlig almen voksenuddannelse og hf-enkeltfag. Omlægningen var en del af regeringens samlede strategi om at udbrede efterspørgselsstyringen.

Kl. 15.00

Jeg mener, at vi nu samlet set har en fornuftig ramme for fastlæggelsen af deltagerbetalingen på VU-området, og at de skrækscenarier, oppositionen forudså for sektoren som følge af deltagerbetalingen, ikke vil blive en realitet.

Vi ved endnu ikke så meget om aktivitetsudviklingen på VUC-området, men de signaler, jeg har fået fra amter m.v., peger på, at aktiviteten vil vise sig at være nogenlunde uændret.

Baggrunden for de ændrede tilskudsregler for den folkeoplysende voksenundervisning, herunder ændringerne på folkeuniversitetsom-

rådet, var helt i tråd med regeringens prioritering af de kompetencegivende uddannelser frem for de ikkekompetencegivende fritidsrelaterede tilbud, og jeg mener, at vi også her har fundet en rimelig balance mellem offentlig finansiering og brugerbetaling.

Overførslen af daghøjskolerne fra statsligt til kommunalt regi skete på baggrund af en forudgående udvikling, hvor daghøjskoleområdet havde gennemgået mange ændringer. Der var ikke sammenhæng mellem finansiering og styring. Kommunerne kan i dag prioritere og anvende skoletilbuddet i bedst mulig overensstemmelse med lokale behov.

Med afviklingen af den fri ungdomsuddannelse ønskede vi at satse på og styrke det kompetencegivende element i unges uddannelsesforløb. Den fri ungdomsuddannelse var ikke kompetencegivende, men en dyr og unødvendig omvej til beskæftigelse eller kompetencegivende uddannelse.

Flertallet af de unge på den fri ungdomsuddannelse vurderede ifølge PLS-evalueringen, at de ville gå på en kompetencegivende uddannelse eller være i beskæftigelse, hvis de ikke var på den fri ungdomsuddannelse.

Men vi nedlagde ikke kun den fri ungdomsuddannelse. For de forholdsvis få unge, der faktisk tilhørte målgruppen, har vi styrket mulighederne i det ordinære system, bl.a. med reformerne af EUD og SOSU, og har dermed fastholdt fokus på den kompetencegivende uddannelse. Samtidig har vi forbedret vejledningsindsatsen markant over for de unge i denne gruppe gennem den omfattende vejledningsreform.

Vi er i regeringen helt sikre på, at fokus på faglighed og kompetence er den rigtige vej. Vi ønsker ikke at stikke nogen blå i øjnene med f.eks. en fri ungdomsuddannelse uden formel kompetence, og vi skal ikke tilbage dertil. Målet for vores anstrengelser er, som statsministeren slog fast på Venstres landsmøde for nylig, at en væsentlig større del af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse, og at antallet af unge, der får en videregående uddannelse, stiger massivt i de kommende år.

Midlet er efter regeringens faste overbevisning på den ene side et fleksibelt ordinært uddannelsessystem, der kan rumme flest muligt børn, unge og voksne, og på den anden side at sikre en fagligt stærk funderet grundskole, som også PISA har påpeget i sin netop offentliggjorte rapport.

Styrket evaluering er et vigtigt instrument i den sammenhæng, for flere unge skal have en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Som statsministeren understregede det på Venstres landsmøde, agter vi at fortsætte ad samme vej og sikre en god start til alle unge.

Jeg skal til sidst takke partierne bag forespørgslen for, at jeg hermed har fået lejlighed til at gennemgå de væsentligste elementer i regeringens uddannelsespolitik.

Forhandling

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg må sige, at da jeg hørte den første del af ministerens tale, var jeg sikker på, at der var sket en fejl med talepapiret, og at ministeren havde fået talen med fra det pressemøde, der blev afholdt i går om PISA-undersøgelsen. Hvis den del af ministerens tale var blevet udsat for en test i problemløsning fra PISA, var ministeren dumpet på misforstået emne, for vores forespørgsel her i dag handler jo netop om de gerninger, regeringen har gjort. Det kom ministeren så lidt mere ind på i den sidste del af sin tale, der dog ikke fyldte så meget som PISA-delen, men det er så en prioritering fra ministerens side.

Det, vi undrer os meget over fra Socialdemokratiets side, er, at regeringen ikke i højere grad ser uddannelse som noget positivt i sig selv. For os er uddannelse det, der sætter folk fri, det, der giver os mulighed for at forme vores eget liv og tage aktivt del i samfundslivet.

Vi vil gerne uddanne til andet og mere end bare at forbedre konkurrenceevnen. Vi mener faktisk, at uddannelse har værdi for det enkelte menneske, og vi vil især gerne sætte fokus på dem, der har mindst uddannelse eller er i fare for at falde ud af vores uddannelsessystemer.

Kl. 15.05

Jeg synes, at jeg med ministerens besvarelse i dag bare har fået bekræftet, at regeringen alene diskuterer uddannelse, når det drejer sig om konkurrenceevne eller det, der er erhvervskompetencegivende: hurtigst muligt igennem på det højest mulige niveau og flest muligt igennem. Men hvad så med dem, der ikke kan klare det? De, der har brug for en lidt anden vej, en lidt alternativ indgangsvinkel, lidt mere hjælp, får hele tiden smækket døren i hovedet af regeringen. De kan ikke længere tage den fri ungdomsuddannelse, ministeren gennemfører nu begrænsninger på produktionsskoler, som rammer

præcis den samme målgruppe, pr. 1. januar er store dele af skolepraktikken forsvundet, og regeringen har bebudet begrænsninger for 10. klasse.

Det er de unge, der ellers ville have mest brug for en hjælpende hånd, som hele tiden får begrænset deres muligheder, og jeg synes, det klinger meget hult, når ministeren også her i dag står og taler om regeringens vision om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse, når det står sort på hvidt, at de initiativer, regeringen tager, trækker i den stik modsatte retning. Og hvis de unge, der så ikke får en ungdomsuddannelse, går hen og bliver voksne uden at have fået en uddannelse og skal tage voksen- og efteruddannelse senere hen, kan de se frem til brugerbetaling, for brugerbetalingen på uddannelse er de sidste 3 år steget med 33,8 pct. Det er temmelig meget, og det har også resulteret i, at der er forsvundet over 106.000 kursusuger på voksen- og efteruddannelsen de seneste 3 år.

Der er sket besparelser, der er sket forringelser, der er skåret ned, og derfor er det, ministeren står og siger i dag, mest af alt hule ord og tomme paroler. Virkeligheden er en anden. Det er også derfor, vi for 3 måneder siden havde 35.000 elever og studerende, der stod på Slotspladsen og protesterede. Desværre var ministerens eneste svar til dem en opsang og et forsøg på at råbe dem på plads, og jeg vil sige, at det ikke lykkedes særlig godt.

I Socialdemokratiet vil vi gerne en helt anden vej. Vi vil gerne anlægge et meget bredere syn på uddannelse, vi tror ikke på, at man kan spare sig til en bedre fremtid. Der skal investeres både penge og politiske kræfter i det her område, især med hensyn til dem, der har mindst uddannelse i forvejen. Derfor er der brug for en kraftig styrkelse af hele uddannelsessystemet, en ny kurs: Drop grønthøsteren på uddannelsesområdet, lav nye flerårsaftaler med uddannelsesinstitutionerne med krav om mere og bedre uddannelse, genindfør uddannelsesgarantien for unge, så unge ikke fra 1. januar risikerer ikke at kunne gøre en erhvervsuddannelse færdig, fordi der ikke længere er skolepraktik. Det er et svigt af de tusind af unge, der her kommer i klemme.

Og drop så brugerbetalingen på voksen- og efteruddannelse, som regeringen har indført, og lav en langsigtet plan for, hvordan vi får alle unge med, sådan at alle unge i fremtiden får en kompetencegivende uddannelse. Det skal bare være en plan, der øger mulighederne i stedet for at gøre det modsatte, hvilket regeringen desvær-

re er i gang med i øjeblikket. Der er nok at tage fat på, men jeg må sige, at jeg med ministerens besvarelse i dag kun er blevet bekræftet i, at regeringen på det her område heller ikke er sig sit ansvar voksent.

Jeg vil gerne på vegne af Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre, Kristendemokraterne og Enhedslisten have lov at oplæse følgende have lov at oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Viden øger hvert enkelt menneskes muligheder for at forme sit eget liv og deltage aktivt i samfundslivet og er i stigende grad en konkurrenceparameter. Derfor er det helt afgørende for Danmarks fremtidige vækst, velstand og velfærd samt en fortsat udvikling af demokratiet, at den danske befolkning er veluddannet, samt at 'livslang læring' foregår på alle uddannelsesniveauer. På den baggrund opfordrer Folketinget regeringen til at arbejde for:

- et bredere syn på uddannelse end alene at værdsætte det, der direkte er erhvervsrettet eller kompetencegivende,
- at sikre et bredt uddannelsesudbud for alle, især dem, der i forvejen har mindst uddannelse,
- at udvikle optagelsessystemet til de videregående uddannelser med henblik på, at den enkeltes samlede kompetence er udslagsgivende og ikke kun eksamenskarakterer,
- at stoppe nedskæringerne på uddannelse,
- at nedsætte brugerbetaling på uddannelse, og
- at afgive en redegørelse i foråret 2005 om årsagerne til faldet i unges uddannelse.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Leif Mikkelsen (V):

Det er interessant at lytte til Socialdemokratiets uddannelsespolitik og så også samtidig kigge lidt i historiebøgerne.

Hr. Mogens Lykketoft har krævet, at alle førskolebørn skal sprogtestes, og samtidig vil Socialdemokratiets ordfører nedlægge veto mod flere test. Hvordan hænger det sammen, at So-

cialdemokratiet er så meget imod test af folkeskolebørn, men har det fint med at teste alle børn, før de starter i folkeskolen?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes nok, at det spørgsmål, hvis man skal være meget pæn, bare har en snert af at ligge inden for det, forespørgslen sådan set drejer sig om, men jeg skal gerne give hr. Leif Mikkelsen et svar på spørgsmålet.

Vi har været fortalere for, at alle børn, inden de starter i skole, bliver sprogtestet – eller sprogscreenet, som det også hedder – for at man på den måde har mulighed for at vurdere, om man skal sprede børnene til forskellige skoler for at sikre, at alle skoler har de bedste muligheder for at løfte opgaven med at give børnene de bedste forudsætninger i løbet af skolegangen. Det handler egentlig om at sikre, at vi bl.a. som ved diskussionen af Albertslundmodellen får en bedre fordeling af børnene på de forskellige skoler. Det er én ting.

Den diskussion, vi har i folkeskolekredse i øjeblikket, handler om at indføre nationale, obligatoriske test i løbet af folkeskolen. Det er vi meget skeptiske over for. Vi mener, der skal ske en klar styrkelse, men det skal være af lærernes kompetencer. Vi mener ikke, at man kan løfte hele opgaven alene ved at udstikke nationale test. Vi synes, der er nogle klart negative ting ved at lave nationale test, og derfor er vi ikke tilhængere af det.

Hvis spørgeren ønsker yderligere uddybning, må han give mig lejlighed til at svare igen.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at dette ikke er en debat om folkeskolen. Der er spurgt specifikt til voksen- og efteruddannelse, og vi vil holde os til det emne i fortsættelsen.

Så er det hr. Leif Mikkelsen.

(Kort bemærkning).

Leif Mikkelsen (V):

Jeg går ud fra, at det er uddannelsespolitik, vi drøfter. Til uddannelsespolitik hører også folkeskolen i min ordbog, endda som et grundlag for hele uddannelsespolitikken. Derfor er det ret interessant, hvordan børnenes start bliver, som er forudsætningen for hele uddannelsespolitikken, og i lyset af en netop udkommet PISA-un-

dersøgelse om, hvilke problemer vi i øvrigt har i uddannelsessektoren i Danmark, at afdække, hvad holdningen egentlig er.

Regeringen har spillet ud med, at det er nødvendigt at få periodiske afklaringer af, hvor langt vi er nået, hvor langt det enkelte barn er nået som forudsætning for, at man uddannelsesmæssigt kan sætte ind over for det enkelte barn. Derfor er det interessant at holde fast i afklaringen af, hvordan Socialdemokratiets holdninger er til at teste i det forløb, der er.

Når jeg så erindrer mig, at der har været udtalelser fra hr. Carsten Hansen om, at man i de forhandlinger, der har været ...

Første næstformand (Svend Auken):

Ja tak! Så er det ordføreren.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg må sige, at jeg nu stadig ikke synes, det ligger inden for dagsordenen af den her forespørgsel, men det er klart, at vi er optaget af, at der skal være en god faglighed i folkeskolen.

Vi synes, der er nogle konkrete ting, der skal gøres, og vi har peget på tre konkrete områder, vi gerne vil angribe: Det er en bedre efteruddannelse af lærerne, fordi lærernes kvalifikationer er afgørende for, hvad børnene lærer. Det er en ekstra indsats over for de tosprogede, som er dem, der især slår ud i PISA-resultaterne og har store problemer, fordi der er nogle problemer i undervisningen af de tosprogede, som ministeren desværre ikke rigtig har taget hånd om, selv om der kom en rapport for et halvt år siden, der påviste det. Endelig er det en diskussion om, hvorvidt lærernes arbejdstid skal være meget mere fleksibel, sådan at den aftale, som er nu, også skal opsiges, og der skal være en meget mere fleksibel organisering ude lokalt. Det er vores politik på det felt.

Med hensyn til testene har vi sagt, at vi ikke kan forstå, at regeringens eneste svar, lige meget hvad problemet er, er test. En test i sig selv øger ikke fagligheden. Vi går ind for en styrket evaluering, og den skal foregå ude på skolerne, så den passer til børnene. Vi vil ikke have nogle nationale eksaminer af 8-årige eller det, der ligner, og vi vil bestemt ikke have, at undervisningen og undervisningsmaterialerne kommer til at tage udgangspunkt i en test.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu er det sådan, at forespørgslen går på, hvilken overordnet uddannelsespolitisk strategi der ligger bag regeringens politik. Der forstod jeg på undervisningsministeren, at der bl.a. ligger en styrket grundskole. Derfor har jeg altså også et spørgsmål vedrørende grundskolen til fru Pernille Blach Hansen.

Jeg har kunnet se, at SF's skoleordfører i dag, fru Anne Baastrup, har spillet ud med et ønske om at få Socialdemokraterne ind i favnen på SF og De Radikale. SF ønsker, at man skal stille krav om, at alle børn skal kunne læse, når de begynder i 3. klasse. Så jeg vil høre, om Socialdemokraterne er enig i det.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Som jeg nu har sagt flere gange, går vi meget ind for at se på, hvordan vi kan styrke de danske børns muligheder for at klare sig for eftertiden. Det handler jo bestemt også om en styrket undervisning og nogle bedre kvalifikationer hos lærerne.

Jeg er meget indstillet på, at vi går ind og diskuterer, hvilke mål vi skal stille op. Vi har fastsat nogle mål. Vi har jo et folkeskoleforlig, der har fastsat nogle mål. Men jeg synes egentlig, det her er så vigtigt et emne, at det kræver, at man lige synker en gang, sætter sig ned og finder nogle velovervejede indspil og udspil i den her forbindelse, og ikke allerede nu lægger sig fast på, at det f.eks. skal være test, hvilket regeringen har gjort. Jeg synes, det er et fattigt svar, og jeg synes, det er et eksempel på, at ministeren fralægger sig ansvaret for at løse problemerne.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal lige gøre opmærksom på en ting. Jeg indrømmer blankt, at forespørgslets tekst kan udlægges på forskellig måde, men der er specifikt henvist til, at man spørger til daghøjskoler, aftenskoler, Folkeuniversitetet, voksen- og efteruddannelse samt nedlæggelse af den fri ungdomsuddannelse og forøgelse af brugerbetaling på så vel voksen- som efteruddannelse.

Jeg vil gøre opmærksom på, at jeg gav ministeren 5 minutters ekstra taletid, så der var mulighed for også at besvare denne del af forespørgslen.

Jeg vil ikke afskære folk fra at spørge til folkeskolen, men det er ikke folkeskolen, der er i fokus i den her debat. Jeg vil ikke afskære folk fra

at tage ordet, men der er specifikt spurgt om en række uddannelser her. Derfor vil jeg i lighed med mine kolleger på andre områder – og det har intet at gøre med, hvem der har rejst denne forespørgsel – indskærpe over for medlemmerne, at man holder sig til det, der er emnet for dagens diskussion.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Som jeg forstod på ministerens besvarelse, var emnet også den overordnede uddannelsespolitiske strategi, og specielt fokus også på grundskolen.

Derfor bliver jeg bare nødt til at spørge fru Pernille Blach Hansen om en ting, for jeg fik faktisk ikke svar på mit spørgsmål før: Skal børnene kunne læse, når de starter i 3. klasse? Og mener fru Pernille Blach Hansen ikke, at en god grundskole virkelig er basis for, at man kan komme så langt som statsministeren vil, nemlig at gøre Danmark til en uddannelsesmæssig frontløber?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Nu er det jo ikke ministeren, der har stillet forespørgslen, og hvis regeringspartierne gerne vil have en forespørgsel om PISA-undersøgelsen, så synes jeg, at man fra Venstres side skulle stille den og så i stedet for nu koncentrere sig om det, der egentlig har været meningen, for at få en diskussion mellem Folketinget og regeringen.

Det er lidt vanskeligt, så derfor skal jeg gerne svare: Jo, vi mener faktisk, at det er helt afgørende for børns muligheder for at klare sig senere i livet, at de får en vifte af kompetencer i folkeskolen, herunder selvfølgelig læsning. Derfor vil jeg meget gerne gå ind i en diskussion om, hvordan vi kan forbedre børns muligheder, og hvordan vi kan forbedre undervisningen.

Jeg er optaget af at finde redskaber, der løfter danske skolebørns muligheder for at lære noget, nogle konkrete tiltag, der hjælper noget ude i virkeligheden. Jeg er ikke så optaget af al muligt spillfægteri og taktik, som fru Gitte Lillelund Bech er. Jeg synes, det er meget mere positivt og fremadrettet at spørge: Hvad skal der til, for at vores børn bliver bedre? Der skal en bedre undervisning til, og det kræver nogle dygtigere lærere, og det kræver uddannelse, ny læreruddannelse, efteruddannelse og et opgør med den arbejdstidsaftale, der ligger.

Det synes jeg egentlig er meget konkret.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jeg vil så nærme mig det, som forespørgeren åbenbart gerne vil diskutere, og ikke det, som er den overordnede uddannelsesstrategi fra regeringen. Den må vi åbenbart helst ikke diskutere. Men jeg vil alligevel spørge fru Pernille Blach Hansen.

Jeg er tidligere aftenskoleleder og også tidligere daghøjskoleleder, og jeg anerkender bestemt begge uddannelsesformers funktion i det danske samfund. Men når man er det, har man jo også set, at mange af de, der kommer der og ikke klarer sig, er elever, som ikke har klaret sig i folkeskolen, og som ikke er blevet samlet op i folkeskolen.

Derfor vil jeg gerne spørge: Er fundamentet for det, fru Pernille Blach Hansen spørger om her, netop ikke, at der skal være en god folkeskole, for de initiativer, som fru Pernille Blach Hansen omtaler, er opsamling?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg er helt enig i, at folkeskolen er et meget vigtigt fundament også videre i uddannelsessystemet, men det, der er vanvittigt ved det, regeringen gør lige i øjeblikket, er, at den, inden man har løst hele diskussionen, inden man har fået skabt en bedre folkeskole, lukker muligheder for de mennesker, der ikke i dag har de kompetencer, vi alle sammen står og siger vi gerne vil have de skal have. De, der indtil nu har gået på aftenskole, som har haft mulighed for daghøjskole, er jo dem, der i dag er voksne og aldrig har fået fornødne skolekundskaber, og her afskærer regeringen så deres mulighed for at få dem. Det synes jeg er ærgerligt, og det synes jeg ikke vi kan være bekendt.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Nu er der jo stadig masser af mennesker, der har mulighed for at gå på aftenskole. Der er faktisk mange hundredtusinde mennesker, der hvert år har mulighed for at gå på aftenskole, og der er stadig væk også mulighed for at gå på daghøjskole. Jeg erkender, at det er blevet færre.

Men det, jeg igen vil ind på, er, at jeg opfatter det, som fru Pernille Blach Hansen siger, som lappeløsninger. Man vil genindføre en skole-

praktik, som man udmærket ved er en lappeløsning, i stedet for at vi kan diskutere, hvordan vi får tilstrækkeligt med pladser i f.eks. det almindelige vekseluddannelsessystem. Hvorfor skal vi diskutere lappeløsninger i stedet for at diskutere den overordnede strategi, som forespørgslen sådan set starter med?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg tror, fejlen ligger i, at Venstre antager, at det er et enten-eller. Enten har man en god folkeskole, eller også har man et godt restenuddannelsessystem. Jeg synes, at vi skal have begge dele.

Jeg synes, at vi skal have en god folkeskole som fundament for at give vores børn det bedste rygstød overhovedet. Det mener jeg så ikke sker ved test, men det er en anden diskussion. Så mener jeg derudover også, at vi skal have et godt uddannelsessystem, der ligger ud over folkeskolen.

Skolepraktik er da et glimrende eksempel på, hvor den her regering fejler. Man siger, at vi mangler ordinære praktikpladser. Ja, det er jeg enig i, lad os få nogle flere. Men så længe vi ikke har dem, kan man da ikke lukke den eneste livline, de her unge har tilbage, og det er skolepraktikken.

Man smider i tusindvis af unge ud i ingenting, fordi man mener, at der mangler ordinære praktikpladser, fordi virksomhederne ikke har oprettet nok. Lad os få dem til at oprette nogle flere, men indtil det sker, er det da ikke de unge, der skal stå med håret i postkassen og have skylden for det her.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var sådan set bare et spørgsmål, der fører tilbage til det, som hr. Leif Mikkelsen spurgte om tidligere. Jeg kunne ikke rigtig forstå, hvad der blev svaret, så derfor vil jeg spørge den socialdemokratiske ordfører helt præcist om den konkrete forståelse af svaret.

For jeg kan forstå, at Socialdemokratiets formand turnerer land og rige rundt og diskuterer og også anbefaler, at man laver en sprogtest af børn, før de starter i folkeskolen, men han synes, at det at have en test i løbet af folkeskolen er et meget stort problem. Kunne fru Pernille Blach Hansen ikke prøve at fortælle, hvordan det hænger sammen?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Allerede da man lavede den begyndende sprogscreening af de 3-årige børn med en anden etnisk baggrund, fremsatte vi jo forslag om, at den skulle gælde alle børn. Det ønskede regeringen ikke, fordi den ikke kunne finde finansieringen til det. Så det er sådan set ikke et nyt forslag, vi er kommet med.

Det lægger an til, at vi gerne vil forsøge at lave en bedre mulighed for at fordele eleverne bedre i folkeskolen, så man får blandet det noget mere i forhold til, at alle de, der har store problemer, ikke nødvendigvis går på den samme skole. Det er, inden man kommer i skole.

Når man så kommer i skole, er faren ved at lave nationale standardiserede test, at undervisningen, ligesom den f.eks. gør i England, kommer til at tage udgangspunkt i testen i stedet for at tage udgangspunkt i børnene. Det, man får ud af det, er, at børnene bliver nogle rigtig dygtige papegøjer, men at de ikke er i stand til andet. Samtidig vil forlagene lynhurtigt indrette undervisningsmaterialerne, så de selvfølgelig også afspejler testen.

Den ensretning fra Slotsholmen er vi ikke interesseret i. Vi er interesseret i en bedre undervisning, en bedre evaluering, men ikke en, der ensretter børnene og undervisningen, for det mener vi ikke de bliver dygtigere af.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det klare svar fra fru Pernille Blach Hansen.

Men kunne man ikke forestille sig, at de her test også kunne være med til at sikre, at man i løbet af folkeskoleperioden finder ud af, hvilke svage elever der måske har brug for nogle andre ting, sådan at de ikke kommer til at sidde som det, fru Pernille Blach Hansen nævner, nemlig papegøjer.

Det er vel det, der er det store problem, at man i dag ikke får kortlagt de elever, som har nogle særlige behov, og dermed viser en social ansvarlighed for at tage hånd om dem. Jeg synes da bare, det er tankevækkende, at Socialdemokratiet ikke ønsker at tage hånd om dem, som virkelig har brug for det. Det er jo bl.a. det, som en test kan være med til at sikre.

Det er jo ikke noget med, at de skal snakke som papegøjer. Det er netop for at sikre, at de ikke kommer til at snakke som papegøjer.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg kan forstå, at regeringspartierne kun mener, der er én løsning på alle diskussioner, og at det er test. Den diskussion synes jeg da er meget interessant, men jeg synes egentlig ikke, at den er velegnet til en stor folketingsdebat.

Vi har nogle andre svar. Vi vil meget gerne være med til at gøre undervisningen bedre og især hjælpe de børn, der har mest brug for hjælp. Vi synes ikke, man bare skal tro, at man kan teste sig til det hele. Finnerne har jo utrolig gode resultater; de gør det ikke. De har ikke de her nationale standardiserede test. Tyskerne har dem; de ligger dårligere, end vi gør.

Det er bare et eksempel på, at jeg synes, at det her er en meget flad måde at tage diskussionen på. Jeg synes, at det mest af alt er et eksempel på, at ministeren ikke ønsker at gå ind i en saglig diskussion om, hvordan vi løfter det faglige niveau i folkeskolen, for det siger sig selv, at det i meget, meget høj grad også handler om lærernes kvalifikationer. Det koster penge. De penge er vi villige til at afsætte. Det er regeringen ikke, for den sparer.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren for forespørgerne, og efter hende er det fru Gitte Lillelund Bech som ordfører.

Kl. 15.25

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har faktisk glædet mig til den her forespørgsel, for den giver mig mulighed for at præsentere, hvad det er, vi fra Venstres side ønsker, og hvilken strategi vi faktisk har for uddannelsesområdet, for det er jo det, forespørgslen indledes med.

Indledningsvis synes jeg, det er vigtigt at pointere, at vi i Venstre ser uddannelse som nøglen til fortsat vækst og velstand. Det er stor viden og brugbare kompetencer, der skal sikre Danmarks konkurrenceevne og omstillingsparathed. Som min partiformand, statsminister Anders Fogh Rasmussen, sagde det så klart ved Venstres landsmøde: Vi skal også i dag sikre, at Danmark bliver en uddannelsesmæssig frontløber i verden.

I Venstre mener vi, at fundamentet for at være en uddannelsesmæssig frontløber i verden lægges i folkeskolen. Vi har et mål om, at fremtidens folkeskole giver eleverne faglighed af højeste internationale klasse, giver mulighed for og lyst til

fordybelse, sætter eleverne i stand til at træffe bevidste valg, giver grundlag for livslang læring samt bidrager til, at eleverne kan begå sig i en verden i stadig forandring. Kort sagt, fra videbegærlig elev til kompetent samfundsborger.

Fordi vi faktisk mener, at grundskolen er fundamentet, er vi meget optagede af, hvad der foregår i folkeskolen, og vi mener, det er bekymrende, at vi i Danmark fortsat sender en stor gruppe unge videre i uddannelsessystemet eller ud i ingenting uden gode læsefærdigheder, matematikfærdigheder eller færdigheder inden for naturvidenskab.

Den netop offentliggjort PISA-undersøgelse viser, at vi gør en stor gruppe elever en bjørnetjeneste ved ikke tidligt at identificere de elever, der har behov for ekstra støtte.

I Venstre mener vi, at gode læsefærdigheder er nøglen til alt: uddannelse, job, deltagelse i demokratiet. Kan du ikke læse, er dine chancer for at gennemføre uddannelse eller for at kunne klare dig i et job begrænset. Og ikke mindst: Kan du ikke læse, er dine muligheder for at deltage i det demokratiske fællesskab, som vi har i Danmark, begrænset.

Når næsten 17 pct. af eleverne forlod skolen i 2003, for bare et år siden, uden brugbare læsefærdigheder, så mener vi i Venstre, at vi står med et samfundsmæssigt problem. Der er simpelt hen en gruppe elever, der aldrig nogen sinde når fra videbegærlig elev til kompetent samfundsborger.

Vi har samtidig en af verdens dyreste folkeskoler, så penge gør det ikke alene. Det afgørende er undervisningen. Derfor har vi syntes, at det er en god idé at sætte fælles mål for, hvad eleverne skal kunne på udvalgte klassetrin. Derfor ønsker vi i Venstre en væsentlig fokus på den løbende evaluering af den enkelte elev. Derfor har vi foreslået nye testmetoder, individuelle test, der er målrettet til at kortlægge, hvad den enkelte elev kan og ikke kan; læsning, dansk, matematik, engelsk, naturfag; så vi så tidligt som muligt kan identificere, hvilke undervisningsbehov den enkelte elev har. Er der elever, der har behov for ekstra støtte eller ekstra udfordringer?

Når man så får kortlagt det via den løbende evaluering af den enkelte elev, har man som lærer mulighed for at sætte ind med lige præcis den ekstra støtte og de ekstra udfordringer, som den enkelte elev har behov for.

Venstres uddannelsespolitiske strategi er klar: Det hele begynder i grundskolen, hvorfor vi skal

sætte ind her. Vi ønsker ikke en sort skole, vi ønsker en levende skole, nemlig børn og unge, der kan tænke selv, danne sig holdninger og kommunikere, men som også ved, hvad de snakker om.

Derudover har vi faktisk i den her regerings levetid gennemført reformer på en lang række andre uddannelsesområder. På gymnasierne gennemføres en historisk reform med fokus på humanistisk og naturvidenskabelig uddannelse og dannelse. På erhvervsuddannelserne skaffes der i disse dage flere praktikpladser end nogen sinde, uagtet hvad den socialdemokratiske ordfører i øvrigt fremførte for lidt siden heroppefra. Omlægninger af arbejdsmarkedsuddannelserne har givet den fleksibilitet, som har været efterspurgt af arbejdsmarkedets parter i mange år, og endelig har vi gennemført en universitetsreform, der set med vores briller sætter universiteterne fri.

Samlet set er det Venstres strategi at fokusere på fagligheden og fleksibiliteten i det kompetencegivende uddannelsessystem. Kun derved kan vi gøre Danmark til en uddannelsesmæssig frontløber, og det hele begynder i grundskolen, hvorfor vi fortsat skal have fokus på, hvordan vi giver vores børn det bedste afsæt til videreuddannelse, job og deltagelse i det danske demokrati. Fra videbegærlig elev til kompetent samfundsborger.

Så skal jeg på vegne af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Nøglen til fortsat vækst og velstand er uddannelse. Det er stor viden og brugbare kompetencer, der skal sikre Danmark konkurrenceevne og omstillingsparathed. Målet er, at danskerne skal være blandt de bedst uddannede, og at Danmark udvikler sig til et af verdens førende højteknologiske samfund.

Folketinget konstaterer med tilfredshed, at regeringens bred politisk opbakning har gennemført en række afgørende reformer af folkeskolen, gymnasier, erhvervsuddannelser, arbejdsmarkedsuddannelser og universiteter for at højne det faglige niveau. I folkeskolen er gennemført fælles mål for undervisningen. På gymnasierne gennemføres en historisk reform, hvor hovedlinjen er bedre sammenhæng i uddannelsen. For erhvervsuddannelserne skaffes nu flere

rigtige praktikpladser end nogen sinde. Arbejdsmarkedsuddannelserne er gjort fleksible og baseres på kompetencebeskrivelser. Endelig investeres milliardbeløb i forskning og udvikling i forbindelse med finanslov 2005.

Folketinget noterer, at der kan være behov for yderligere reformer af uddannelsessektoren, for at Danmark kan nå målet, også i forhold til vores nabolande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 20).

Kl. 15.30

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Så er der en række medlemmer, der har meldt sig, og jeg skal lige nævne dem i rækkefølge, så man ikke tror, at man er overset.

Det er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, fru Pernille Blach Hansen, hr. Thomas Adelskov, fru Bodil Kornbek, hr. Carsten Hansen, hr. Aage Frandsen, fru Margrethe Vestager og hr. Bjarne Laustsen. Det er kort sagt de tilstedeværende undtagen formanden.

Vi starter.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal starte med at notere mig, at det er en lillebitte smule interessant, at regeringspartierne i den grad forsøger at diskutere folkeskole.

Hvis jeg var i et af regeringspartierne, ville jeg jo have en lillebitte smule røde ører over at have skåret på antallet af kroner pr. elev i folkeskolen fra 2002 frem til 2003, hvor den her regering fik ansvaret for folkeskolen. Men nok om det. Hvis regeringspartierne selv mener, at det er det område, hvor de har lidt mindst skade, så skal jeg ikke tage det fra dem.

Jeg vil vende blikket mod det, som denne forespørgsel faktisk drejer sig om, nemlig bl.a. voksen- og videreuddannelse.

Jeg skal spørge fru Gitte Lillelund Bech, hvordan alle de her fine ord, der bliver sagt fra talerstolen, hænger sammen med, at man i regeringens levetid har skåret 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelsesområdet, og hvordan det hænger sammen med, at der er øget brugerbetaling.

Hvordan hænger alle de her fine ord om fremtidens videnssamfund sammen med, at man med næb og kløer forsøger at forhindre folk i at komme ind og få efter- og videreud-

nelse, for det er vel det, det må være udtryk for, når man skærer 0,5 mia. kr. og lader brugerbetalingen stige. Det lugter i hvert fald langt væk af, at man ikke ønsker, at folk skal have sig en uddannelse efter endt 9. klasse.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror, jeg gjorde det meget klart, at vi ønsker at diskutere folkeskole, fordi vi ser det som basis, vi ser det som grundlaget for den uddannelsespolitiske strategi.

Må jeg bare til fru Pernille Rosenkrantz-Theil sige, at de faktiske udgifter, der er i folkeskolen, har været støt stigende siden 1997, og at kommunerne i øvrigt i 2005 tilsvarende forventer at bruge flere penge på folkeskolen. Jeg kan referere til svar på spørgsmål nr. 5029, som er givet til fru Anne Baastrup, hvoraf det meget klart fremgår, at i 1997 brugte man 45.258 kr. pr. folkeskoleelev, og i 2003 brugte man 46.882 kr. Det er for mig en stigning deropad.

Så til voksen- og efteruddannelse: Der er der en klar forskel på, tror jeg, hvordan fru Pernille Rosenkrantz-Theil ser på tingene, og hvordan jeg ser på tingene.

Jeg går ind for efterspørgselsstyring; jeg går ind for, at det er efterspørgslen, der styrer, hvilket valg af efter- og videreuddannelse man tager.

Det, der var før under den tidligere regering, var udbudsstyring. Vi overtog et system, som stort set var stalinistisk, og det har vi simpelt hen lavet om på.

Vi har lavet et system med nogle AMU-kompetencebeskrivelser, meget mere fleksible end det AMU-koncept, der var, før den her regering kom til. Vi har fokuseret på fleksibiliteten, og det er sådan set det, som er vores mål med voksen- og efteruddannelsen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det lyder jo meget fint.

Så vil jeg gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, hvilket af de to systemer der har givet mest efteruddannelse. For situationen er jo, at efteruddannelsesniveaueet i vores samfund er faldet, efter at regeringen har lavet den her fine efterspørgselsmodel. Jeg går ud fra, at fru Gitte Lillelund Bech godt kender udbuds- og efterspørgselskurven og derfor også godt ved, at når man fastsætter en højere pris end det, der har været tidligere, er det sådan set også logisk, at

det, computeren spytter ud i den anden ende, vil vise som resultat, at efterspørgslen på efteruddannelse vil falde. Selvfølgelig gør den det, for den sammenhæng er der jo mellem pris, udbud og efterspørgsel. Det tror jeg også godt fru Gitte Lillelund Bech ved.

Kl. 15.35

Derfor vil jeg gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, hvordan det hænger sammen med alle de fine ord, for igen er det jo kun fine ord. Lad os nu gå ud og se på virkeligheden. Virkeligheden er, at efteruddannelsesniveaueet falder i vores samfund, og selvfølgelig gør det det, når brugerbetalingen stiger, og når området er udsat for massive besparelser – 0,5 mia. kr., mens den her regering har siddet.

Vi går ind i et valgkampår, så hvad er det, regeringen vil gøre for at rette op på den skade, som den har forvoldt på det her område, siden den kom til magten? For indtil nu har det vel ikke været andet end skader, medmindre fru Gitte Lillelund Bech vil påstå, at nedskæringer og brugerbetaling er et skridt fremad.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg mener sådan set ikke, at vi har gjort skade, tværtimod har vi gjort gavn. Det er også det, vi hører fra alle virksomhederne, når vi taler om AMU-kompetencerne. Jeg vil gøre fru Pernille Rosenkrantz-Theil opmærksom på, at det, der rent faktisk er sket inden for det teknisk/merkantile område med hensyn til EUD og med hensyn til AMU, er en stigning i antallet af årselever fra 2001. I 2001 var der 6.274 årselever, i 2003 var der 7.099, og det er gået sådan, selv om der i 2003 er indført en deltagerbetaling, så vi er gået til det efterspørgselsstyrte system.

Rent faktisk lige præcis inden for de teknisk/merkantile områder, der er de områder, som regeringen har valgt at satse på, ser vi faktisk en stigning i antallet af årselever.

Derudover vil jeg sige, at noget af det, som regeringen jo bruger lidt krudt på, er at få gjort den forberedende voksenundervisning mere fleksibel, således at det i højere grad kan lade sig gøre at fungere ude på virksomhederne. Men jeg må fra Venstres side sige, at jeg synes, det er absurd, at vi skal bruge meget, meget krudt på den forberedende voksenundervisning, som jo er de grundlæggende læse-, skrive- og regnefærdigheder. Jeg synes, det er absurd, når man i Berlingske Tidende i dag kan læse om Maria, der er 18 år, og som kæmper for at lære at læse og skri-

ve. Maria har gået 10 år i folkeskolen. Hun gik ud af folkeskolen for 3 år siden, og hun kan stadig væk ikke læse og skrive. Derfor ønsker vi at sætte ind på grundskoleområdet.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Da Venstre så tydeligt gerne vil diskutere folkeskole, vil jeg da komme med et tilbud. Vi vil gerne være med til at fremme en forespørgsel om folkeskolen, hvis Venstre ønsker den på i næste uge. Hvis der er bred enighed om det, kan man jo få den på tidligt, hvis et parti ønsker at fremsætte en sådan. Så det synes jeg da fru Gitte Lillelund Bech skal overveje.

Derudover vil jeg gerne spørge lidt i forlængelse af det, fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde: Hvordan kan det hænge sammen, at man står her og taler om, at vi skal være de bedst uddannede, når man i løbet af de sidste 3 år har sparet 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelsen med den konsekvens, at der over de sidste 3 år, i samme periode, er forsvundet 106.000 kursusuger? Det rammer jo især dem, der f.eks. er i fare for at blive ramt af udfslagning af arbejdspladser. De har så mindre mulighed for at få voksen- og efteruddannelse. Det synes jeg er smadderærgeligt for de mennesker og for os som samfund, men det er konsekvensen af regeringens politik. Kan vi ikke få lidt at vide om visdommen bag det?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Der er en fundamental forskel på det voksen- og efteruddannelsessystem, som Socialdemokraterne ønsker, og det, som Venstre ønsker. Vi ønsker efterspørgselsstyring, men Socialdemokraterne ønskede, da de var i regering, udbudsstyring.

Vi så, at der under udbudsstyringen var virksomheder, som sendte deres medarbejdere på efter/videreuddannelseskurser, som ikke var relevante for dem. Men fordi der var en nedgang i produktionen, kunne man altid sende dem hen til smykkeproduktion. Det synes vi er absurd, og vi tror altså på, at efterspørgselsstyring med en meget begrænset deltagerbetaling er væsentlig bedre for det her system.

Derudover har vi lige præcis på AMU-området gennemført en ændring, hvor vi er gået fra de meget, meget, meget rigide og stift beskrevne AMU-uddannelser over til AMU-kompetencebeskrivelser, som faktisk gør det væsentlig nemmere for virksomhederne at få tilrettet AMU-

kurser, så de lige præcis passer til virksomhedernes behov. Men det er jo den forskel, der er på Socialdemokraterne og på Venstre. Vi ønsker fleksibilitet og efterspørgelsesstyring. Det ønsker Socialdemokraterne ikke.

Som sagt, som jeg var inde på før, synes vi altså fra Venstres side, at det er absurd, at vi skal bruge ufattelig meget krudt på den forberedende voksenundervisning. Vi gør det gerne, men vi synes altså, at vi så må tage hånd om, at vi ikke fortsat skal lave lappeløsninger. For en forberedende voksenundervisning, hvor vi har ret mange, som skal lære at læse og skrive, er en lappeløsning.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes, det er et interessant svar til de mange mennesker, der ikke har kunnet få det efteruddannelseskursus, de gerne ville have for måske at sikre, at de også i fremtiden havde beskæftigelse, nemlig at det er rigtig godt, for nu er der efterspørgselsstyring, og det er Venstre så glad for. Hvis det er regeringens eneste svar til de mange mennesker, der gerne vil have flere kvalifikationer for at holde fast i et arbejdsmarked, hvor der er ret stor risiko for at blive smidt af, så synes jeg da, at det er meget interessant.

Kl. 15.40

Men det skal så forstås sådan, at de 106.000 kursusuger, der er forsvundet, er efteruddannelse, der efter regeringens mening var irrelevant, og som egentlig bare var penge ud ad vinduet. Er det rigtigt forstået? For det tror jeg da er meget interessant for dem, der nu har fået nej, og for de mange tekniske skoler, hvor der nu er lukket for kassen. Selv om man har virksomheder, der meget gerne vil have efteruddannet medarbejderne, er der lukket for kassen, og det kan ikke lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes, at fru Pernille Blach Hansen skal gå ud og spørge parterne, om ikke det AMU-koncept, som vi faktisk har gennemført, hvilket er noget, de kan bruge til noget, i stedet for det rigide AMU-system, der var før under den socialdemokratiske regering.

Det, jeg møder derude, er, at arbejdsmarkedets parter, arbejdsgiverne, siger: Yes, nu har vi faktisk mulighed for at skræddersy AMU-kurserne, så de passer til det, vi har behov for. I ste-

det for at vi sendte nogle af vores medarbejdere på AMU-kurser, hvor de havde behov for to tredjedele af det, og den sidste tredjedel fik de tvunget ned i halsen, for det var altså det, som var en del af den beskrivelse af lige præcis det AMU-kursus.

Vi har lavet det om, men vi har altså også en anden filosofi, end Socialdemokraterne har. Vi tror på fleksibiliteten, og vi tror på efterspørgselsstyring. Det gør Socialdemokraterne ikke.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg synes sådan set, at det at få en forespørgselsdebat om hele ungdomsuddannelses- og efteruddannelsesområdet har været ret interessant og en god idé. For godt et års tid siden stod statsministeren på talerstolen og talte om, at en bistandsklient også skulle kunne blive bankdirektør, og her for nylig talte statsministeren på Venstres landsmøde om, at nu skulle der meget mere efteruddannelse til, for vi skulle have et svar på globaliseringen.

Når vi nu stillede sådan en forespørgselsdebat, så syntes vi, at vi gav regeringen en anledning til at komme og sige: Ja, Socialdemokraterne har haft ret i de der finanslovsforslag og i det, de har sagt igennem de sidste par år. Vi skal lave noget mere efteruddannelse, vi skal sadle om på hele vores uddannelsesområde, for det er svaret på globaliseringen.

I stedet for kommer regeringen nu med et indholdsløst forslag til vedtagelse, som man lægger foran os.

Spørgsmålet til Venstres ordfører er: Det der globaliseringssvar, som statsministeren talte om på Venstres landsmøde, er det forholdene værdigt, når man ved, at fra den 1. januar står en lang række unge mennesker uden praktikpladser og foran ikke at kunne færdiggøre deres uddannelse på landets tekniske skoler? Er svaret, at det var en fin tale, men at der ingen handling er bag? Hvorfor siger Venstre ikke: Vi har taget fejl, vi sadler om?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Venstre har rent faktisk sadlet om. Venstre og regeringen sadlede om, den dag regeringen kom til, og lige præcis på erhvervsuddannelserne har vi jo netop sadlet om, fordi vi rent faktisk for første gang nogen sinde skaffer flere rigtige praktikpladser. Det skete jo ikke under Socialdemokraterne. Under Socialdemokraterne havde man

en masse unge, som var igennem skolepraktik. 33 pct. faldt fra. Det var det, der skete under Socialdemokraterne.

Det, vi siger i Venstre, er, at vi ikke vil tillade, at man går ind i skolepraktik og falder fra – og frafaldet ved skolepraktikken er jo væsentlig større, end det er på erhvervsuddannelserne i øvrigt. Det vil vi ikke tillade. Vi vil ud og skaffe rigtige praktikpladser. Vi vil ikke sende elever gennem skolepraktik, som ikke fører til job bagefter, og vi har skaffet tusind nye praktikpladser bare inden for de seneste par måneder set i forhold til samme periode sidste år.

Det, vi derudover rent faktisk ser, er, at de operer sig ude på skolerne. Derfor vil jeg nok sige, at det, som vi laver på hele erhvervsuddannelsesområdet – ja, jeg ved godt, at Socialdemokraterne ikke er med – gør, at vi rent faktisk sikrer, at eleverne får en rigtig praktikplads. Det gjorde Socialdemokraterne ikke.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Det, der er det glade svar til de tusinder af unge, som kommer til at stå og mangle praktikpladser den 1. januar, er, at regeringen har oppet sig, og at man har sadlet om, og så er det bare too bad, I kan sejle jeres egen sø. Det må været det, jeg skal konkludere af fru Gitte Lillelund Bechs svar, for der er sådan set ikke noget bud på, hvad de unge mennesker skal lave efter den 1. januar.

Må jeg spørge fru Gitte Lillelund Bech: Er det ikke korrekt, at hvis man går ind på Undervisningsministeriets hjemmeside, kan man se, at den 30. september 2003 var der 56.746 igangværende uddannelsesaftaler. Den 30. september i år var det tal faldet til 55.332. 1.414 færre uddannelsesaftaler. Er det ikke korrekt? Og er det ikke korrekt, at tusinder af unge mennesker kommer til at stå fra den 1. januar uden at have mulighed for at færdiggøre deres erhvervsuddannelse?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nej, det er sådan set ikke korrekt, at der kommer til at stå tusinder af unge, som ikke kan få mulighed for at færdiggøre deres erhvervsuddannelse, for vi har jo netop taget initiativer til en masse andre dele. Vi har taget initiativ til de kortere erhvervsuddannelser. Vi har rent faktisk sagt, at man skal håndhæve EMMA-kriterierne, som siger, at du skal være geografisk mobil, men du skal også være fagligt mobil. Det blev ikke

håndhævet under den tidligere regering, det håndhæver vi nu.

Så når vi ved, at der er ledige praktikpladser på struktøruddannelsen, men at der ikke er på tømreruddannelsen – der er til gengæld skolepraktik – så synes vi rent faktisk, det er bedre, at man i stedet for at blive tømrer får en rigtig praktikplads ude i en virksomhed som struktør.

Kl. 15.45

Derudover vil jeg godt gøre hr. Adelskov opmærksom på, at med hensyn til begrænsninger i skolepraktikken sørgede den tidligere regering, som var ledet af Socialdemokratiet, rent faktisk for, at der ikke var skolepraktik i 46 uddannelser, f.eks. baker, chauffør, fotograf og frisør. Det, vi gør, er sådan set bare en yderligere skærpelse, for vi ikke vil uddanne folk til arbejdsløshed, sådan som man jo gjorde tidligere. Jeg vil dog medgive, at den tidligere socialdemokratiske regering lukkede af for i hvert fald noget af skolepraktikken, så det er ikke nogen ny tanke.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg synes, det er interessant, at der bliver brugt så meget tid på PISA-undersøgelsen og læsefærdighed. Der er jo ikke nogen her, der ikke mener, at læsefærdighed er vigtig, men måden og vejen til at opnå denne læsefærdighed er interessant. Jeg kan konstatere, at regeringen vælger en centralisering og statsstyring af skolen med bl.a. bindende læseplaner og nu også flere test, der er nationalt styret.

Men det, der er interessant, og som jeg vil spørge om, er, hvad udgangspunktet egentlig er, når regeringen siger, at den vil have brugeren i centrum. Er brugeren i centrum, når man nedlægger den fri ungdomsuddannelse og foretager massive nedskæringer på daghøjskolerne og nu går efter produktionsskolerne? Man har ikke nogen viden om og har heller ikke foretaget en analyse af, hvorfor der er et stigende elevoptag på produktionsskolerne, nej, elevtallet skal bare reduceres. Har man så virkelig brugeren i centrum?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg mener rent faktisk, vi har brugeren i centrum, og det er rent faktisk også derfor, vi på folkeskoleområdet har foreslået det, vi kalder profiltet. Det er ret vigtigt for mig at sige, at det er ikke nationale test, der offentliggøres på en hjemmeside, og 2. klasseleverne sidder heller

ikke i en gymnastiksal. Niksen biksen, det er individuelt tilrettelagte test, som lige præcis har den enkelte elev i centrum.

Det, som det faktisk drejer sig om, og som jeg selv synes er ret genialt, er, at man starter med at tage en indgangstest, der definerer, hvad det er for nogle opgaver, man har behov for at blive stillet som enkeltelev. Hvis jeg gennemgik den test, ville computeren spytte ud med følgende: Gitte Lillelund Bech har behov for et sæt opgaver, som prøver at kortlægge det og det og det, som Gitte Lillelund Bech ikke kan finde ud af, og det og det og det kan Gitte Lillelund Bech finde ud af. Hvis fru Bodil Kornbek gennemgik fuldstændig den samme indgangstest, kunne det meget vel tænkes, at det opgavesæt, fru Bodil Kornbek skulle igennem, var anderledes, så det vil altså sige, at opgaverne er individuelt tilrettelagt efter det enkelte barns behov.

Hele ideen med en øget testning af læsefærdighed er at få identificeret, hvad der skal til for at hjælpe det enkelte barn længst muligt frem – ikke klassen, ikke skolen, men det enkelte barn.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg har stor respekt for, at vi har forskellige indgangsvinkler, så nu forsøger jeg en gang til at få svar på mit spørgsmål.

Har man brugerne af ungdomsuddannelserne i centrum, når man nedlægger den fri ungdomsuddannelse og man reducerer massivt på daghøjskoleområdet, og når man nu også går efter produktionsskolerne? Jeg kunne også remse andre områder op, og har man brugerne i centrum her?

Lad os glemme folkeskolen for en lille stund, for det har jo vist sig, at under denne regering er antallet af elever, der ikke får en kompetencegivende uddannelse, steget. Opnår man virkelig det, man vil, med den strategi, man har lagt? Er tiden ikke inde til, at man skal prøve at udføre nogle analyser og gøre sig nogle overvejelser og nogle refleksioner om, hvorvidt man virkelig når målet? Det er jo det, der er interessant, det er ikke interessant, om eleverne får en eller anden grad af læsefærdighed. Vi er enige om, at det er vigtigt, men er det den rigtige vej til at nå målet?

Jeg må bare konstatere, at under denne regering er antallet af unge, der ikke får en kompetencegivende uddannelse og kommer i arbejde, stigende. Vi ved, at de unge, der søgte den fri ungdomsuddannelse og nu søger til produktionsskolerne, har været i gang med noget kom-

petencegivende, men de egnede sig ikke til det, og deres adgangsveje til at få et arbejde bliver snævrere og snævrere.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg må henvise fru Bodil Kornbek til den analyse, der blev lavet af den fri ungdomsuddannelse. Den sagde, at 50 pct. af dem, der gik på den fri ungdomsuddannelse, ville have taget en ordinær ungdomsuddannelse eller ville have været i job, så at den fri ungdomsuddannelse alene tog sig af dem, som ikke passede ind andre steder, giver jeg simpelt hen ikke fru Bodil Kornbek ret i. Jeg refererer til PLS-analysen, som kom for et par år siden.

I Venstre mener vi faktisk, at eleven skal sættes i centrum hele vejen igennem. Det er også derfor, vi har taget fat med vejledningsreformen, og jeg synes, vi skal give vejledningsreformen tid til at virke. Grunden til, at vi under både den tidligere og den nuværende regering har set, at en række unge ikke er kommet i gang med en kompetencegivende erhvervsuddannelse, tror jeg simpelt hen har været manglende vejledning, men vi har iværksat en vejledningsreform, som endnu ikke er fuldt implementeret, og den vil jeg gerne give lidt ro til at virke. Men jeg tør faktisk godt sige, at vi har taget initiativer i denne regerings levetid.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg var lige ved at blive rørt til tårer, da jeg hørte Venstres forslag til vedtagelse. Der var næsten ikke et øje tørt, da vi hørte om alle de gode ting, det var næsten som at høre statsministeren holde tale.

Kl. 15.50

Men hvad er fru Gitte Lillelund Bechs svar til de tusinder af unge, som ikke kan komme videre med deres uddannelse efter den 1. januar? Jeg hørte tidligere, at det var kortere uddannelser, men kan jeg få oplyst, om uddannelsesbekendtgørelserne om de korte uddannelser er sendt ud, og om det er sådan, at der skal være skolepraktik i de korte uddannelser? Og hvad gør man ude på skolerne med de mange, mange tusinde unge, som ikke kan komme videre?

Kunne vi ikke kaste al politik væk og sige, at her handler det om unge mennesker og deres fremtid og ikke kun om simpel økonomi og fede ord og billig tale og slesk portvin? Lad os komme videre. Hvad er svaret til tusindvis af unge,

når Venstre skærer 80 pct. af uddannelsesgarantien væk? Hvad gør vi?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Med erhvervsuddannelsesreformen har vi faktisk lige præcis grebet fat om nældens rod. Nældens rod var, at en række unge, som var i skolepraktik, blev uddannet til arbejdsløshed, og det syntes vi rent faktisk var uanstændigt over for de unge. Vi synes, det er uanstændigt, at man lader de unge gennemgå erhvervsuddannelser af 3-4 års varighed med skolepraktik, som fører til arbejdsløshed. Vi synes faktisk, det er væsentlig bedre, at man som ung bliver uddannet inden for et område, som giver job bagefter.

Vi ved, at hvis man har en rigtig praktikplads, bliver man også uddannet til et job, og derfor har undervisningsministeren på det seneste indkaldt både skolefolk og arbejdsmarkedets parter og andre med henblik på at sikre, at der ikke kommer til at stå tusindvis af unge, som mangler en praktikplads efter den 1. januar. Som jeg sagde i et tidligere svar, har vi derudover sat fokus på hele det praktikpladsopsøgende arbejde og efterlevelsen af EMMA-kriterierne. Hvis der er en ledig praktikplads på struktøruddannelsen, og man ikke kan få en praktikplads som tømrer, skal man tage praktikpladsen på struktøruddannelsen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Havde det ikke været bedre, hvis man havde ventet med at afskaffe uddannelsesgarantien på de otte uddannelser, som en stor del af de unge mennesker er i, indtil man havde sikret sig, at de ekstraordinære pladser havde haft en virkning?

Ifølge et svar til mig fra undervisningsministeren har det vist sig, at der er oprettet 479 ekstraordinære uddannelsespladser. Jeg anerkender, at der er sket en lille nedgang, men tilgangen til skolepraktikordningen var i 2003 over 5.000, her i 2004 er den 4.000, og man har oprettet 479 pladser, så er det ikke på tide at sige: Nu sløjfer vi ideologien og trækker de kraftige besparelser på omkring 0,5 mia. kr. om året tilbage for at sikre, at de unge kan komme videre med deres uddannelse.

Hvad er alternativet? Der er intet alternativ. Uddannelsesbekendtgørelserne om de korte uddannelser er ikke sendt ud endnu, optaget på produktionsskolerne skal reguleres, og det eneste alternativ er kontanthjælpen. Er det Venstres

svaret på, hvordan vi får et videnssamfund? Lad os nu få et ærligt svar.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg svarer altid ærligt, og jeg er også meget stolt over, at hr. Carsten Hansen sammenligner mine taleegenskaber med statsministerens. Men jeg må nu nok sige, at jeg mener ikke, jeg når helt derop.

Med hensyn til afskaffelse af uddannelsesgarantien kan jeg kun sige, at vi har ikke afskaffet uddannelsesgarantien. Uddannelsesgarantien er lige så stor nu, som den var under Socialdemokraterne. Under Socialdemokraterne var der 46 uddannelser, der ikke havde skolepraktik, og det betød, at hvis det var sådan, at man ikke kunne finde en rigtig praktikplads, måtte man vælge et beslægtet område. Ordningen blev altså indført under Socialdemokraterne, og vi tilføjer otte uddannelser, som enten ikke har skolepraktik eller har en begrænsning af skolepraktikken.

Jeg kan altså ikke se, at der lige pludselig ikke længere er nogen uddannelsesgaranti. Dengang Socialdemokraterne var i regering, var der uddannelsesgaranti, selv om der var 46 uddannelser, hvor der ikke var skolepraktik, og når hr. Carsten Hansen ryster på hovedet og mener, at der ikke var 46 uddannelser, skal jeg sørge for at stille et spørgsmål, så hr. Carsten Hansen kan se af svaret, at det rent faktisk var tilfældet.

Derudover vil jeg sige, at med hensyn til de kortere uddannelser har undervisningsministeren bebudet, at der er afsat 6,5 mio. kr., så vidt jeg husker, til lige præcis det praktikpladsopsøgende arbejde på de kortere uddannelser, og det synes vi er yderst fornuftigt. Der bliver også afsat midler til det praktikpladsopsøgende arbejde på de lidt længere erhvervsuddannelser.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Gitte Lillelund Bech sagde om den forberedende voksenuddannelse, at den var en lappeløsning. Betydningen af ordet lappeløsning er normalt, at det er en dårlig løsning, men den egentlige betydning af ordet lappeløsning er jo sådan set, at man lapper et hul og dermed løser problemet.

Hvad ligger der i det, når fru Gitte Lillelund Bech siger, at det er en lappeløsning? Hvis en 45-årig skal videre i sin uddannelse, og vedkommende ikke kan læse eller regne tilstrækkelig

godt eller ikke kan tilstrækkelig matematik, er det så ikke helt afgørende nødvendigt at lære det? Og gælder det ikke også på det almene voksenuddannelsesområde eller på hf-enkeltfagsområdet? Hvis man har brug for det, er det da ikke en lappeløsning i betydningen en dårlig løsning, men netop en egentlig lappeløsning, fordi den løser et problem. Men det er rent faktisk på netop voksenuddannelsesområdet generelt set, regeringen har skåret ned.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg beklager, hvis man har forstået det således, at en lappeløsning skulle være en dårlig løsning. En lappeløsning er efter min mening noget, man gør for at oprette noget, der ikke findes i forvejen, men det kan jo sagtens blive en god løsning.

Jeg medgiver hr. Aage Frandsen, at lige præcis når man som 45-årig ikke har brugbare læse-, skrive- og regnefærdigheder, har man virkelig behov for den forberedende voksenuddannelse. Det erkender vi klart i Venstre, og det er rent faktisk også derfor, der er sat 75 mio. kr. af til en styrkelse af indsatsen, bl.a. ved at lave en mere fleksibel FVU, fordi vi ved, at på mange virksomheder kan det være vanskeligt at indpasse den.

Det, jeg angreb før, var, at jeg synes, det er bekymrende, når det er sådan, at 12 pct. af alle dem, der tager FVU, er i 18-19-års-alderen. Det er unge, der er gået ud af skolen for 2-3 år siden, som har behov for at tage forberedende voksenundervisning, fordi de ikke kan læse, skrive eller regne, selv om de har gennemgået 10 års skolegang i folkeskolen. Det er det, jeg synes er kritisabelt, og det er det, vi meget gerne vil imødegå ved at gøre en ekstra indsats i folkeskolen.

Vi synes, det er at gøre grin med alle, når unge mennesker går i folkeskolen i 9 eller 10 år og kommer ud uden at kunne læse, skrive og regne, og de derefter skal gå rundt for sig selv i 2 år, før de finder ud af, at forberedende voksenundervisning rent faktisk kan være det, der kan hjælpe dem videre. Vi synes faktisk, de burde være hjulpet allerede i folkeskolen, men jeg medgiver gerne, at FVU'en er fantastisk. Hvis en lang række voksne ikke har brugbare læse-, skrive- og regnefærdigheder, skal vi give dem det, og det gør vi via FVU.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Der er jo overhovedet ikke nogen, der er uenige i, at det er forfærdeligt, at den danske folkeskole ikke er god nok til at sørge for, at alle er i stand til at læse og regne osv., når de afslutter folkeskoleforløbet. Det er forfærdeligt, at vi har sådan en folkeskole, og det skal der gøres noget ved. Der er ingen, der er uenige i det.

Men det, vi taler om, er, at der rent faktisk er nogle, der forlod folkeskolen for 20 år siden og har brug for mere viden her og nu, men som må stå i kø på en række områder og bliver ramt af den efterspørgselsstyring, som Venstre taler om. Vi andre kalder det markedsøkonomi eller markedsstyring, for der er jo også en udbudsside. Prisen stiger på en række områder, og derfor er der mindre efterspørgsel. Det er det, der reelt sker, plus at man på nogle områder rent faktisk har fjernet muligheden for, at voksne mennesker kan få den uddannelse, de ikke fik, da de var unge. De bliver straffet nu, hvor de er blevet ældre, fordi de ikke har mulighed for at få en uddannelse til en lav pris.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Lige præcis den forberedende voksenundervisning har vi rent faktisk yderligere fokus på, netop ved at gøre forholdene mere fleksible, så man også kan give den på de mindre og mellemstore virksomheder.

Regeringen har tænkt sig at afsætte midler til at styrke det opsøgende arbejde. Det kan nemlig meget vel tænkes, at på mindre og mellemstore virksomheder har man ikke overblik over, hvilke tilbud der er på eksempelvis den forberedende voksenundervisning, og det er her, regeringen har valgt at sætte ind. Det sker lige præcis for at imødegå den målgruppe, hr. Aage Frandsen taler om, altså de, der gik ud af skolen for 20 år siden, men aldrig nogen sinde fik brugbare læsefærdigheder.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech, for jeg mener sådan set, vi har en ren tilståelsessag her.

Venstres ordfører tog selv fat på det: Fra dag et, da vi kom til magten, begyndte vi at skære ned, for det var et mål i sig selv at ændre på tingene. Men det var ikke noget positivt, det var ikke noget kønt syn. Man tog fat på at skære

ned, og derfor vil jeg gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, om hun kan bekræfte, at i et svar, som undervisningsministeren har givet til Folketingets Uddannelsesudvalg, er det rent faktisk beskrevet, hvor meget man har skåret ned.

Helt nøjagtigt er der i den periode, fra Venstre kom til magten og frem til sommeren i år, skåret 1,4 mia. kr. ned på voksen- og efteruddannelsen, og det har udmøntet sig i 106.000 færre kursusuger. Jeg vil spørge Venstres ordfører, om det er et progressivt fremskridt, når der er brug for mere efteruddannelse, at man er startet med at skære så meget ned på 2½ år.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil altså ikke give hr. Bjarne Laustsen ret i, at der er skåret 1,4 mia. kr. ned. Det er rent faktisk sådan, at hvis man ser på uddannelsessektoren som helhed, har Undervisningsministeriet beregnet, at der er brugt 3,5 mia. kr. mere, mens denne regering har siddet. Men det skal ikke skulle os ad.

Kl. 16.00

Jeg vil sige, at det, vi ønskede fra dag et, var at prioritere erhvervskompetencegivende uddannelser og i endnu højere grad nedprioritere de uddannelser, som ikke er kompetencegivende. Vi mener nemlig, at Danmark skal overleve på viden, og vi mener rent faktisk, at den viden, vi skal overleve på, er det kompetencegivende uddannelsessystem. Det er derfor, vi har ønsket at lave en reform af folkeskolen, af gymnasierne, af erhvervsuddannelserne, af arbejdsmarkedsuddannelserne og ikke mindst af universiteterne. Vi ønsker lige præcis at sætte fokus på, at Danmark skal kunne klare de globale udfordringer, der er, og det gøres altså med viden og kompetencer.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg forstår nu, at reform er lig med nedskæringer, og det er sådan også det, svaret fra ministeren henviser til. Jeg tror, at når vi skal i gang med anden runde, skal vi finde det papir frem, for jeg synes da, det er meget uheldigt, at Venstres ordfører ikke er enig med ministeren i, at der er skåret meget ned. Vi kan i hvert fald se, at når Venstre er ved magten, er svaret nedskæringer.

Jeg synes, Venstre skylder et svar på spørgsmålet om globaliseringen. Man kan selvfølgelig godt tale om folkeskole og alt muligt, men her

og nu taler vi om voksenuddannelserne. Jeg tror, Venstres ordfører har registreret, at der er en hel masse virksomheder, der flytter produktionen til udlandet, og at store grupper bliver globaliseret. Det kræver så et nyt svar, nemlig uddannelsesmuligheder, men de er der ikke, fordi der er skåret så meget ned ved siden af det, man i øvrigt har lavet på arbejdsmarkedsområdet, hvor man har opstillet en række barrierer og restriktioner for, at voksne kan få uddannelse. Tallene dokumenterer jo, at der rent faktisk er skåret ned, og hvordan hænger det sammen med, at svaret på globalisering er uddannelse?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det er hr. Bjarne Laustsen og Socialdemokraterne og ikke mig og Venstre, der sætter lighedstegn mellem reform og nedskæringer. Det gør vi ikke i Venstre, og vi mener rent faktisk, at med de reformer, vi har gennemført, har vi samlet set brugt 3,5 mia. kr. mere på uddannelsessektoren, mens vi har siddet ved magten.

Angående globaliseringen og udfordringen med udflagning af arbejdspladser: Det er lige præcis derfor, regeringen har nedsat trepartsudvalget, som skal se på, hvordan vi kan lave et endnu bedre voksen- og efteruddannelsessystem end det, vi har i dag, og som kan være rettet mod netop at tage hånd om de virksomheder, hvor der er udflagningsproblemer. Men det er jo ikke bare et spørgsmål om udflagning, det kan også være et spørgsmål om, at der rent faktisk er hverv, som historisk set har været store, men udfases nu – ikke nødvendigvis fordi arbejdspladserne udflages, men fordi der ikke er behov for det pågældende erhverv længere. Her er det vigtigt at se på, hvad det er, der skal til, og det er derfor, regeringen har nedsat trepartsudvalget med deltagelse af arbejdsmarkedets parter og regeringen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er en rigtig god tekst, som Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti har forfattet. Jeg synes, den er meget klar, for der er ikke et eneste blødt ord, der kunne forvirre sjælene: Ordet dannelse optræder ikke, ordet demokrati optræder ikke, og ordet almen optræder ikke – alt det, der er indeholdt i de uddannelser, regeringen skærer ned på, optræder ikke.

Jeg synes, det er tankevækkende, fordi statsministeren har erkendt noget, der er så vigtigt

for ham, at han talte om det på Venstres landsmøde. Han sagde: Jeg har aldrig forestillet mig, at jeg skulle komme i den situation, at jeg skulle understrege, at folkeskolens formålsparagraf siger, at eleverne skal opdrages til demokrati. Vi har her i Danmark vænnet os til, at det er noget, man skrev, fordi det lød godt, men jeg skal da love for, at jeg er blevet utrolig glad for den formålsparagraf.

Kunne det tænkes, at det, som Venstre kaster over bord i disse år, nemlig hele den brede forståelse af, hvad uddannelse er, måske er noget, vi kommer til at savne?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg mener bestemt ikke, vi kaster noget over bord i disse år, men jeg vil rent faktisk sige, som jeg også sagde i min ordførertale, at jeg kan være bekymret over, at der kan blive kastet noget over bord, hvis folk f.eks. ikke kan læse.

Jeg er fuldstændig enig med statsministeren i, at de vigtigste ord i folkeskolens formålsparagraf er åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Men jeg synes bare, det er ret vigtigt at pointere, at hvis man ikke kan læse, og hvis man ikke har nogle basale færdigheder, kan man ikke begå sig i et demokratisk samfund, og derfor mener jeg ikke, man kan være et dannet menneske, hvis det er sådan, at man ikke kan læse og ikke har nogle basale færdigheder. Det ønsker vi simpelt hen at fokusere på, for vi kan se, at det er her, folkeskolen halter.

Jeg mener, at i dag ser vi en folkeskole, som er fantastisk god på lige præcis de områder, som vedrører de alsidige, personlige kompetencer, men mangler faglighedsdelen. For mig at se er et dannet menneske et helt menneske, der har færdigheder på begge områder, og derfor ønsker vi at sætte fokus på fagligheden. Det fremgår også af forslaget til vedtagelse.

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg tror nu ikke, ordføreren skal bede nogen, som har forstand på at analysere tekster, om at gøre det, for jeg kan ikke se noget som helst i forslaget til vedtagelse, som bare sporadisk antyder, at forslagsstillerne skulle være optaget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Der er ikke noget, der bare tilnærmelsesvis antyder, at det har strejft forslagsstillerne, at det i forbindelse med en principiel debat om den overordnede

uddannelsespolitiske strategi kunne være relevant at nævne disse eller beslægtede ord, selv om det jo for alle uddannelsers vedkommende er en del af formålet at oplære til demokrati og ikke kun til øget vækst og velstand.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det er således, og det fremgår også af vedtagelsen, at vi ønsker den bedre sammenhæng i uddannelserne, som vi bl.a. kæmpede for i forbindelse med gymnasireformen. Vi ønsker en bedre sammenhæng mellem den humanistiske dan- nelsesdel og den naturvidenskabelige dannelsesdel, og vi havde rent faktisk et ønske om at fremme naturvidenskabsdelen og den naturvidenskabelige dannelse i forbindelse med gymnasireformen, så derfor vil jeg nu nok sige, at med de reformer, vi har lagt op til, mener jeg, vi fastholder både dannelse og uddannelse. Men for at koge det ned til noget meget, meget kort: Jeg mener, at et dannet menneske også skal kunne læse, skrive og regne, og det er derfor, vi har øget fokus på folkeskolen.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Efter at have lyttet til Venstres ordfører må man danne sig det indtryk, at de, der i sin tid fandt på skolepraktikken, må have haft et meget ringe kendskab til det virkelige liv og ikke have haft ordentlige motiver.

Jeg skal derfor gerne oplyse fru Gitte Lillelund Bech om, hvem det var, der fandt på den. Det var daværende statsminister Poul Schlüter og mig, som i sin tid gennemførte den, og det skyldtes, at man gennem mange år med en borgerlig regering havde slidt og slæbt for at skaffe praktikpladser, men ikke havde haft held til det. Man havde givet tilskud, men man havde ikke haft held til det, og til sidst sad man tilbage med adskillige tusinde unge mennesker, der ikke kunne gennemføre deres uddannelse.

Så sagde Schlüter til mig: Det kan vi ikke være bekendt, det bliver vi nødt til at lave om, også selv om det er en nødløsning. Så lavede vi skolepraktikordningen, og den har betydet, at tusindvis af unge mennesker har gennemført deres uddannelse, og mange af dem har fået arbejde og har været til gavn for det danske samfund.

Tog vi fuldstændig fejl? Og hvad er det så, man har oppe i ærmet i dag, som er forskelligt fra det, Schlüterregeringen og Bertel Haarder

gjorde i 1980'erne, da man sidst prøvede? Hvad er det, man kan i dag, som man ikke kunne dengang? Og hvorfor er det acceptabelt i dag at lade tusindvis af unge mennesker betale prisen for et ideologisk synspunkt?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg må medgive, at jeg ikke sad i Folketinget på det tidspunkt under Schlüterregeringen, da hr. Schlüter og hr. Auken fandt på skolepraktikken. Jeg har først erfaret det her nu, så derfor kan jeg ikke forholde mig til, hvad det var, der var baggrunden for det dengang.

Men det, jeg kan se nu, er, at bl.a. inden for hele kontorområdet er der gennem skolepraktikken uddannet en masse unge og knap så unge mennesker, som ikke har fået noget job bagefter. Derfor har vi sat ind på lige præcis de områder, hvor vi kan se, at der rent faktisk bliver uddannet til arbejdsløshed.

Vi afskaffer ikke skolepraktikken over en bred front. Der er nogle steder, hvor skolepraktikken kan være yderst fornuftig, og det kan også være fornuftigt med kvoter i skolepraktikken. Men der er altså også uddannelser – jeg har nævnt tømrer og struktør som to eksempler – hvor vi synes, at når der er ledige praktikpladser på f.eks. struktøruddannelsen, er det naturligt, at man går derover i stedet for at tage en tømreruddannelse. Det er en håndhævelse af EMMA-kriterierne, som faktisk også blev opstillet under den tidligere regering, og som Socialdemokraterne i hvert fald tekstmæssigt bakkede op, men da de skulle håndhæves, blev de måske ikke håndhævet på helt samme vis som nu.

Derudover har vi omlagt noget af økonomien på de tekniske skoler og handelsskolerne, så man rent faktisk ikke kan tjene på at have en elev i skolepraktik og derefter udlåne den pågældende til en virksomhed. Vi synes nemlig, det er misbrug af systemet.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Tusindvis af unge har haft fordel af det, og baggrunden var dengang som nu, at man havde udfoldet betydelige anstrengelser for at skaffe det fornødne antal praktikpladser, men ikke haft held til det.

Mange gange blev skolepraktik udformet sådan, at den hjalp unge med særlige handicap. Det kunne være voksne lærlinge, som havde svært ved at skaffe sig en ordinær praktikplads,

det kunne være indvandrere eller andre, og der kunne også være konjunkturramte fag, hvor det blev sikret, at der var arbejdskraft på et senere tidspunkt.

Hvad er det, der har ændret sig i alt det, som dengang lå til grund for, at Schlüter og Bertel Haarder og jeg lavede den ordning? Hvad er det, der har ændret sig? Hvem er det, der skal betale prisen? Det er jo ikke fru Gitte Lillelund Bech eller undervisningsministeren, der skal betale. Det er de tusindvis af unge mennesker, der ikke kan gennemføre deres faglige uddannelse. Har man en plan B? Og skal der ikke tages et eller andet minimum af hensyn til de unge mennesker, det drejer sig om, og som fra den 1. januar 2005 vil møde realiteterne i form af, at de ikke kan gennemføre den uddannelse, de har startet?

KL 16.10

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jamen plan B er jo rent faktisk lige præcis det, vi er i gang med at implementere som anden fase af erhvervsuddannelsereformen. Det er en reform, som Socialdemokraterne ikke er med i – det medgiver jeg – vi har lavet den sammen med Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti, der er fokus på eksempelvis skærpelse af EMMA-kriterierne og skabelse af flere rigtige praktikpladser, og af det, vi har kunnet se frem til den 1. oktober, er der skabt 1.000 flere rigtige praktikpladser i år, end der blev i 2003.

Vi har set på, hvilke økonomiske mekanismer der er på de tekniske skoler og på erhvervsskolerne i det hele taget, fordi det viste sig, at der var nogle uhensigtsmæssige økonomiske mekanismer, som gjorde, at visse skoler kunne spekulere i at have elever i skolepraktik og derefter låne eleverne ud i virksomhedsforlagt undervisning, mens erhvervsskolen rent faktisk fik praktiktaxametertilskud. Derudover var eleven udlånt på nogle uheldige vilkår. Der var ikke lavet ordentlige aftaler med de pågældende arbejdsgivere, så for eleven selv var det altså ikke særlig hensigtsmæssigt at være i virksomhedsforlagt undervisning.

Det, vi har gjort, er, at vi i stedet har introduceret praktikpladstaxameteret. Vi har faktisk introduceret en gulerod til de skoler, der finder rigtige praktikpladser, og de gør det faktisk. Vi ser dag for dag flere og flere gode eksempler, bl.a. EUC Midtvest. Her går man rent faktisk ud og opsøger rigtige praktikpladser, fordi man har fået en tilskyndelse til det, så det kan altså godt

lade sig gøre. Vi laver også mere fleksible aftaler på praktikområdet, end man gjorde tidligere, så vi laver faktisk nogle tiltag, der gør, at de unge får rigtige praktikpladser og kan få rigtige job bagefter.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren.

Jeg skal her gøre opmærksom på, at alle afstemninger i forbindelse med forespørgsel nr. F 20 udsættes til torsdag den 9. december.

Næste ordfører er fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Selv om denne forespørgsel er rettet til undervisningsministeren og dermed regeringen, skal jeg alligevel pointere, at Dansk Folkeparti jo ikke er en del af regeringen, men gerne tager det ansvar, vi har påtaget os i vores aftaler med regeringen om finanslovene de forgangne 3 år og med de lovforslag, vi har været med til at sige ja til her i Folketingssalen.

De tiltag, der har været givtige for uddannelsessystemet, er vi glade for at være med til. Vi mener, at regeringen har lagt en strålende uddannelsespolitik for dagen med de lovforslag, der er blevet vedtaget, og de tiltag, som fremtiden vil bringe. Dansk Folkeparti gør sig store forventninger på især folkeskoleområdet.

Lad mig blot nævne nogle enkelte af de tiltag, som Dansk Folkeparti mener har været rigtig gode. Der er eksempelvis SVU for de 60-64-årige og de midler til faglærtes efteruddannelse, der er afsat med forårspakken.

Det er ganske forfærdeligt, at vi i Danmark, som burde være et foregangsland inden for uddannelse og teknologi, har mere end 500.000 funktionelle analfabeter. Det er 30 års *laissez faire*-holdning i folkeskolepolitikken, som er slået igennem i kombination med, at integrationsundervisningen ikke har levet op til behovet. Man har etableret alt for mange unødvendige forsøg med tosprogede børn i folkeskolen og med sproggrupper og andet, som ikke har givet de forventede resultater. Tværtimod står vi nu i et vadested, hvor der er behov for at gøre en ekstraordinær indsats for de tosprogede børn, så de ikke bliver tabt i uddannelsessystemet siden hen.

Men vi kan ikke blive ved med at se tilbage. Med den indsats, der gøres nu med obligatorisk sprogundervisning for de 3-årige i børnehaven og andre tiltag over for tosprogede, er det jo ikke

meningen, at man skal blive ved med at marginalisere den gruppe af befolkningen. Fortsætter det, vil vi aldrig få den arbejdsstyrke, der skal være med til at holde Danmarks hjul i gang.

Vi skal sørge for at tage vare på de svage grupper og de grupper, der ikke har de boglige forudsætninger for at få en høj faglig uddannelse på nuværende tidspunkt. Men det er en udvikling, der ikke skal fortsætte, og jeg må sige, at de tiltag, Dansk Folkeparti har været med til at etablere på folkeskoleområdet og det gymnasiale område, er vi helt overbevist om vil være med til at fjerne barriererne og reducere behovet for ekstra sprogundervisning senere i voksenlivet.

Vi skal dog være opmærksomme på, at der altid vil være grupper, der har lidt større problemer end andre med det boglige. Dem skal der tages vare på på den bedst mulige og mest forsvarlige vis, og det synes jeg vi har gjort i de senere år, også fordi der har været øget fokus og opmærksomhed på lige netop disse grupper. Men alt andet lige er det i folkeskolen, slaget skal stå. Det er lige netop på dette område, der skal sættes maksimalt, og de seneste dages diskussion har jo også vist, at det er rigtigt. PISA-undersøgelsen er ganske vist ikke en facitliste, men et pejlemærke.

Kl. 16.15

Som salig John Mogensen synger: »Der er noget galt i Danmark ...«. Og det skal der så sandelig rettes op på nu.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne høre Dansk Folkepartis ordfører om besparelserne på voksen- og efteruddannelse, for de besparelser, der har været i den her regerings levetid, er jo gennemført med støtte fra Dansk Folkeparti som en konsekvens af finanslovforhandlingerne. Som vi har været inde på tidligere i dag, er der sparet 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelsen, og det har betydet en nedgang i uddannelsesniveaet her på 106.000 kursusuger.

Derfor vil jeg gerne spørge Dansk Folkeparti, om ikke Dansk Folkeparti synes, det er et problem i en tid, hvor virksomheder udflyder, hvor folk bliver bekymrede for, om deres kompetencer nu også rækker til en plads i fremtidens arbejdsmarked, og hvor Dansk Folkeparti samtidig er med til at begrænse deres muligheder for at få voksen- og efteruddannelse. Hvordan har Dansk Folkeparti det med det?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Lad mig starte med at sige en ting en gang for alle. Det er, at der er nogle af de spørgsmål, som fru Pernille Blach Hansen stiller her, som Venstres ordfører svarede ganske udmærket på, så de er jo faktisk en gentagelse. Men jeg vil sige det på den måde, at der jo rent faktisk er blevet brugt 3,5 mia. kr. på uddannelsesområdet her i Danmark, også fra vores side. Vi har sagt ja, og vi er stolte af at være med.

FVU-reformen er vi også glade for at være med til. Det er jo lige præcis den gruppe, hvis interesser bliver varetaget ved, at man satser på det.

Og så må jeg lige have lov til at pointere, at der faktisk er blevet afsat 500 mio. kr. på finansloven 2005 på efteruddannelsesområdet, dvs. 100 mio. kr. for hvert af årene 2005, 2006, 2007, 2008 og – som det tidligere er blevet pointeret – 75 mio. kr. til FVU-området næste år og 25 mio. kr. året efter. Så jeg vil nok sige, at det er lidt af en vildfarelse at postulere, at der ikke er blevet afsat penge til det her område, og at man har sparet på det.

Tværtimod vil jeg sige: Der er omprioriteringer på området, som vi står inde for, og derfor er det ikke besparelser. Men det er en anden måde at anskue tingene på, og den tror jeg er helt fundamentalt forskellig for fru Pernille Blach Hansen.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg er lidt ked af, at Dansk Folkepartis eneste svar til de mange mennesker, der nu ikke længe kan få den efteruddannelse, de synes de har brug for for at komme videre i deres arbejdsliv, er, at det er omprioriteringer.

Sagen er jo, og det fremgår bl.a. af et svar fra ministeren, at der de sidste 3 år er forsvundet 106.000 kursusuger fra voksen- og efteruddannelsen. Det synes jeg og Socialdemokratiet er et problem, for vi tror på, at vi i fremtiden har brug for en veluddannet befolkning. Og de, der ikke er veluddannede eller ikke får den nødvendige voksen- og efteruddannelse, er også dem, der bliver taberne i det her stoleflytteri, hvor det drejer sig om at holde fast på sit job, for ellers forsvinder det bare til et andet land. Det er de mennesker, Dansk Folkeparti er med til at sælge ved at være med til at retfærdiggøre og lægge stemmer til de nedskæringer, der er sket.

Jeg vil bare gerne bede fru Louise Frevert om én ting: Vil fru Louise Frevert ikke bekræfte, at det, der er sket de sidste 3 år, er, at antallet af kursusuger er skåret ned med 106.000, som det fremgår af ministerens svar på spørgsmål 108.

Det kan godt være, der er fugle på taget i fremtiden, men det her er cool facts om, hvad der er foregået i den tid, fru Louise Frevert har dirigeret undervisningspolitikken.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er jo stadig væk et spørgsmål om, hvordan man anskuer tingene. Som jeg sagde tidligere, er det jo et spørgsmål om, at Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti anskuer tingene på to forskellige måder.

Hvis vi nu ser på AMU-kurserne, så har der ikke været nogen nedgang i dem. Og der er jo en helt anden måde at se tingene på med AMU-kurserne. Der er 2.200 AMU-kurser, og deres kompetencer er blevet slået sammen til 140. Og der har ikke været nogen nedgang i AMU-kurserne. Det må ligesom være det, vi skal forholde os til her.

Så jeg ser ikke det her som en nedgang. Jeg ser det, som om der er nogle andre muligheder. Og der har været noget brugerbetaling på VUC-området, men der er ikke nedskæringer på den måde. Der er bare en anden måde at anskue tingene på.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti mener vi det meget alvorligt, når vi siger, at mange flere skal lære meget mere. Vi har en vision om, at uddannelsesniveaue i Danmark skal være i absolut international topklasse. Det er noget, vi står fast på og prioriterer højt. Der er ingen tvivl om, at uddannelse er vejen til fortsat vækst og velfærd i Danmark, og et højt uddannelsesniveau er det, der skal til for at sikre, at vi fortsat er konkurrencedygtige i forhold til andre lande.

Vi skal have et uddannelsessystem, der er blandt de bedste i verden, og det vel at mærke på alle niveauer fra man starter, til man slutter. Vi har en vision om et skolesystem, der styrker den enkelte elev under hensyntagen til vedkommendes evner og interesser, og som formår at sætte ind, hvor det behøves.

Kl. 16.20

Vi ønsker et uddannelsessystem, hvor fagligheden er i højsædet, ikke kun når det gælder folkeskolen, men også når det gælder det videre uddannelsesforløb. Det er et område, hvor vi under ingen omstændigheder vil gå på kompromis.

Derfor kan vi med stolthed se tilbage på en række reformer, regeringen har gennemført de seneste år. Vi kan glæde os over reformer af folkeskolen, gymnasiesystemet og universitetsuddannelserne, som vil betyde en styrkelse af uddannelsessystemet på længere sigt.

Men i Det Konservative Folkeparti vil vi meget mere. Vi ønsker endnu mere faglighed og endnu mere fokus på den enkelte elevs fremskridt og hindringer. Kort sagt, vi ønsker, at mange flere skal lære meget mere.

Derfor kom det som en skuffelse, det er ikke nogen hemmelighed, da PISA i går offentliggjorde resultaterne af en ny måling af folkeskoleelevers faglige resultater. Det resultat var nedslående, og det bekræfter os i, at der er lang vej endnu, før vi har nået det undervisningsniveau, vi Konservative ønsker.

I et land, hvor vi har et af verdens dyreste skolesystemer, kan vi ikke acceptere, at vi på flere områder ligger langt under OECD's gennemsnit. Det styrker os i vores overbevisning om, at der skal gøres en ekstra indsats i årene fremover. Det er simpelt hen nødvendigt, hvis vi vil følge med de internationale standarder og fortsat gøre os gældende i den stærke internationale konkurrence.

For at styrke den enkelte elev og sikre, at vedkommende får en kompetencegivende uddannelse, er det vigtigt at sætte ind allerede i grundskolen. I Det Konservative Folkeparti er vi derfor meget positive over for den evalueringskultur, regeringen har lagt op til. Vi er enige i, at det er gennem løbende evalueringer og test, at man bliver opmærksom på den enkelte elevs svagheder, og kun ved at blive opmærksom på de svagheder kan der rettes op på dem. Vi skal således ikke blot teste for at teste, men teste med henblik på at kunne tilgodese den enkelte elevs behov.

Vi ønsker derfor en øget indsats på evalueringsområdet, så ingen i skolesystemet bliver overset, og så den enkeltes behov i højere grad kan imødekommes. På den måde kan vi være med til at sikre, at alle elever, der forlader folkeskolen, har de kvalifikationer, der kræves.

Hvis folkeskolen svigter, har det naturligvis store konsekvenser for den enkelte elevs videre

vej gennem uddannelsessystemet. Vi ønsker, at mange flere skal sikres en videregående uddannelse. På nuværende tidspunkt får cirka en ud af tre en videregående uddannelse. Det mener vi er for få. Vi har en vision om, at det tal om 10 år er hævet til to ud af tre. Samtidig står en femtedel af de 30-årige danskere i dag uden en kompetencegivende uddannelse. Det tal mener vi bør sænkes til en tiendedel inden for en 10-årig periode. Hvis vi skal nå de mål, er det nødvendigt med en grundskole, der er i absolut topform.

For os er det vigtigt, at alle, der kan gennemføre en kompetencegivende uddannelse, har mulighed for det og bliver opfordret til det. Derfor er vi glade for de opstramninger, regeringen har gennemført for at forhindre, at for mange unge vælger en uddannelse, der ikke er kompetencegivende. Kan man gennemføre en kompetencegivende uddannelse, bør man naturligvis gøre det.

Samtidig er vi naturligvis bevidste om, at ikke alle unge har de samme evner og interesser. Derfor er det vigtigt, at der også findes gode og fleksible uddannelsesmuligheder til dem, der ikke kan gennemføre en uddannelse, der er kompetencegivende. Kort sagt er det vigtigt at sikre et stærkt fagligt, men også rummeligt uddannelsessystem, et uddannelsessystem, som tilstræber det højeste faglige niveau, men som også tager hensyn til det enkelte menneske.

Samlet set er vi således i Det Konservative Folkeparti glade for de reformer, der er gennemført af uddannelsessystemet i de seneste år. Vi mener, der er taget et stort skridt i den rigtige retning. Men PISA-studiet viser os jo desværre, at det er nødvendigt at stramme endnu mere op, hvis vi ikke skal sakke bagud i forhold til andre lande.

Det er nødvendigt, at mange flere lærer meget mere.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Dansk uddannelse skal være af høj international klasse, siger fru Helle Sjelle. Det tror jeg sådan ikke der er nogen der er uenige i. Men det kan godt undre, at fru Helle Sjelle mener det, når virkelighedens verden er, at der er blevet skåret 106.000 uddannelsesuger på voksen- og efteruddannelsen.

Det kan jeg ikke rigtig forstå hvordan hænger sammen med de ord om, at man skal have uddannelse af høj international klasse. Det kan være, fru Helle Sjelle kan forklare mig det.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg ser egentlig, at der er en ganske udmærket sammenhæng. Det her handler jo om, at vi får målrettet vores system i højere grad, end vi har fået det tidligere, og derfor er vi også interesserede i, at vi får et mere fleksibelt system, og det er det, vi har prøvet på at lave. Derfor er det, at man ser en efterspørgselsstyring frem for en udbudsstyring, som man tidligere har set.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Vi kan jo have forskellige holdninger til, hvad der er behov for, altså hvilken type uddannelse der er behov for på efter- og videreuddannelsesområdet, men der er vel ikke nogen grund til at skære ned på dem.

Kl. 16.25

Jeg mener, at hvis man ønsker at fokusere eller rette uddannelsesniveaet et andet sted hen, end det har været i forvejen, så er det fint for mig. Vi bliver ikke nødvendigvis enige om, hvor det skal fokuseres hen, men det er da en diskussion værd.

Det, der bekymrer mig, er, at der er et fald på 106.000 uddannelsesuger for voksen- og efteruddannelserne. Vi ved jo, at vi har behov for, at uddannelsesniveaet stiger i vores samfund, ikke at det falder, og så kan man godt tale om indhold, og man kan tale om at fokusere eller rette det i bestemte retninger, fint for mig, men hvorfor skal 106.000 uger blive til ingenting?

Hvis man har et ønske om, at det skal være noget andet end det, det er, hvorfor så ikke lægge de 106.000 uger ind igen og sige, at de så bare skal bruges på en anden måde? Der har regeringen jo valgt at skære 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelsesområdet, og det har ganske rigtig betydet, at det er nogle bestemte ting, der stadig er, og nogle bestemte ting, der er kommet lidt mere af, men der er altså forsvundet 106.000 uger, og det forstår jeg stadig væk ikke hvordan kan hænge sammen med de fine ord.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu kan man jo stå og diskutere stolpe op og stolpe ned vedrørende de her tal, frem og tilbage. Jeg hænger mig egentlig ikke så meget i de her tal. Jeg hænger mig i, at det ser ud til, at man har fået et mere fleksibelt system, og vi vil meget gerne have, at de folk, der egentlig også tager den efteruddannelse, faktisk også er interessere-

de i at få efteruddannelse. Det vil sige, at vi på den måde har en opfattelse af, at man i højere grad ved at lave efterspørgselsstyringen har været med til at effektivisere hele vores system.

Og så bliver jeg nødt til at sige, at vi altså også har investeret adskillige milliarder i hele vores uddannelsessystem, siden denne her regering kom til, så det er altså ikke ren nedskæring, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil så gøre opmærksom på, at det er mindre end 3 måneder siden, der stod 35.000 elever på Slotspladsen, studerende, som alle sammen mente, at der var blevet skåret ned på deres uddannelse, og at vilkårene var forringet. Undervisningsministeren råbte så ad dem. Det hjalp ikke, men deres klare opfattelse var, at deres tilbud var blevet forringet i denne her regerings levetid.

Så siger fru Helle Sjelle, at hvad angår voksen- og efteruddannelse, er det blevet mere målrettet, mere fleksibelt, omprioriteret, alle de der fine ord, som i virkeligheden kun dækker over én ting, nemlig at effekten af det her ude i virkeligheden er, at brugerbetalingen er steget og aktiviteten er faldet. Der er forsvundet 106.000 kursusuger, uddannelsesuger, i løbet af den treårige periode. Det er meget efteruddannelse, videreuddannelse, vi ikke længere får i Danmark.

Derfor vil jeg da godt spørge fru Helle Sjelle, om det ikke bekymrer Det Konservative Folkeparti, at efteruddannelsen i Danmark er faldende i en tid, hvor vi alle sammen taler om, hvor vigtigt uddannelse er for fremtiden.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det, der bekymrer Det Konservative Folkeparti, er, om vi i det hele taget er klar til at møde de udfordringer, som resten af vores verden møder os med, og i den forbindelse er vi meget interesserede i, at vi får et uddannelsessystem af så høj kvalitet og så høj international klasse, som det overhovedet er muligt. Derfor foretager vi også helt klart nogle omprioriteringer og nogle omjusteringer og sørger ikke mindst for, at de tilbud, der bliver givet, også er målrettede.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Skal jeg forstå det sådan, at Det Konservative Folkeparti mener, at Danmark er mest klar til at

møde udfordringerne med mindre efteruddannelse og mere brugerbetaling på uddannelse? For det er jo det, der er konsekvensen af regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes ikke helt, at man kan drage de konklusioner, som fru Pernille Blach Hansen gør, på nuværende tidspunkt.

Jeg vil blot henholde mig til, at denne her regering faktisk har investeret over 3 mia. kr. i vores samlede uddannelsessystem og har prøvet på at målrette tilbuddene mere, og det er altså den vej, vi prøver at gå for at skabe et bedre uddannelsessystem end det, vi har på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er i den situation, at jeg ikke er helt sikker på, at jeg hørte den konservative ordfører rigtigt.

Jeg mener, at jeg hørte, at den konservative ordfører sagde, at der skal være gode muligheder også for de unge, der ikke kan tage en kompetencegivende uddannelse.

Hvis jeg hørte rigtigt, hvilket jeg synes ville være overordentlig glædeligt, vil jeg gerne høre, hvilke muligheder fru Helle Sjelle synes, der skal være for de unge, der ikke er i stand til eller er klar til at tage en kompetencegivende uddannelse.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det er også fuldstændig korrekt, at vi selvfølgelig godt er klar over, at der er nogle mennesker, som faktisk ikke er i stand til at tage en kompetencegivende uddannelse, men det må dog være målet, at så mange som overhovedet muligt gør det. Det var jo bl.a. en af begrundelserne for, at man nedlagde den fri ungdomsuddannelse, nemlig at der faktisk var mange, der gik der, som lige så godt kunne have taget en kompetencegivende uddannelse.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu er logik jo en meget sådan underlig disciplin, for man kan have forskellige former for logik. Det, man blev spurgt om i rapporten, var jo: Hvis ikke den fri ungdomsuddannelse var der, hvad ville du så have gjort? Og så svarer en stor

mængde af dem, at så ville de da enten have forsøgt sig med en kompetencegivende uddannelse eller have fundet et arbejde.

Kl. 16.30

Deraf synes jeg altså ikke, man kan udlede, at den fri ungdomsuddannelse er overflødig, for det første fordi der så også var en halvdel, der ikke ville tage hverken en kompetencegivende uddannelse eller finde sig et arbejde.

Når man så dertil lægger, at vi jo ved, der er unge, som ikke klarer sig igennem hverken en af de krævende studieforberedende ungdomsuddannelser eller nogle af de stadig væk krævende erhvervsuddannelser, hvad er det så, man mener, der skal være? Hvad skal være en mulighed? For under strukturforhandlingerne kunne vi jo ikke få regeringen til at gøre det til et indsatsområde og sørge for, at der også var uddannelsesmuligheder for de unge, som ikke er nogen stor gruppe, men som er en gruppe, der reelt ikke har mulighed for at tage en kompetencegivende uddannelse, som de måske kan støtte sig til, men som har det som meget lange udsigter.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg opfatter det næsten mere som en kommentar end et spørgsmål, men jeg kan blot sige, at vi i hvert fald selvfølgelig vil gøre, hvad vi kan for, at vores unge mennesker får en kompetencegivende uddannelse. Det er også derfor, vi har taget adskillige initiativer i denne her regerings tid for at råde bod på den situation.

Derfor håber vi da også fremover, at der vil være flere unge, der tager en kompetencegivende uddannelse, men som sagt er vi også godt klar over, at der er nogle, der selvfølgelig falder igennem. Det vil der altid være.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg kunne forstå, at man gerne ville råde bod på det, men hvordan vil man så gøre det? Det er jo også en kendsgerning, at antallet af unge, der ikke får en kompetencegivende uddannelse, er steget under denne regering. Så det er måske nok så vigtigt at komme i omdrejninger. Og det kan så undre mig, at man er med til nu at ville reducere elevoptaget på produktionsskolerne. Så hvad er det helt præcist, man vil gøre?

Jeg har stor forståelse for, at man har et mål, der hedder, at de unge skal have en kompetencegivende uddannelse. Det mål synes jeg er rig-

tig godt. Men igen er vejen til at nå det mål i hvert fald ikke uinteressant, det er temmelig vigtigt. Og der må vi sige, at de unge, der har svært ved at komme ind på det kompetencegivende spor, og som har brug for nogle andre muligheder, har fået færre muligheder med denne regering.

Jeg synes, det er meget positivt, at De Konservative gerne vil gøre noget. Jeg vil godt have det præciseret lidt nærmere: Hvad er det præcis, man så vil gøre, og hvad er det, man vil råde bod på?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi har jo bl.a. i vores erhvervsuddannelsessystem skabt nogle nye muligheder, som ikke har været der tidligere. Og derudover med hensyn til selve den vigende andel af de unge, der får en kompetencegivende uddannelse, har vi også været inde og tage initiativer til f.eks. en større faglighed i vores folkeskole, en større fleksibilitet og valgmulighed generelt i uddannelses tilbuddene.

Derudover har man jo også sørget for en bedre vejledning, en vejledningsreform, som er sat i søen, men det er da klart, at vi jo ikke oplever gennemslagskraften af denne her vejledningsreform fra den ene dag til den anden. Det er selvfølgelig noget, der tager tid, og vi kan ikke løse hele verdens problemer på de her par år, vi har siddet i regering.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg forventer heller ikke, at man skal kunne løse alle udfordringer på en dag eller på meget kort tid. Jeg så gerne, man også havde nogle langsigtede modeller, og man ligesom analyserede og fandt ud af, hvad det så er, der er det bedste, det, der virker.

Så nævner man erhvervsuddannelsen, der har man gjort en hel masse. Ja, man har bl.a. været med til at reducere antallet af skolepraktikpladser i den grad og dermed taget nogle unge, som ikke kan få en plads, som gidsler en gang til. Så et eller andet sted må man sige: Mulighederne for at komme i uddannelse og få en kompetence eller mulighederne for at komme ind i et kompetencegivende uddannelsesspor er altså i den grad formindsket og indsnævret under denne regering.

Jeg må bare sige, at uanset om man siger erhvervsuddannelser og rummelighed, fleksibili-

tet og alle de her fine ord, så er det jo handlingerne, der tæller i sidste ende. Og jeg må bare konstatere, at antallet af unge, der ikke får en kompetencegivende uddannelse, er steget under denne regering stik imod det mål, man har sat. Det bør man i hvert fald stoppe op og reflektere over og spørge: Gør vi det så ret?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det var et ganske langt spørgsmål eller en kommentar, og der var mange elementer i det på en gang. Jeg vil bare blot endnu en gang slå fast, at denne her regering ikke kan løse alle problemer på en gang, men at vi ved hjælp af adskillige reformer både inden for erhvervsuddannelsessystemet, inden for gymnasieområdet, inden for universitetsområdet og inden for grundskolen faktisk har prøvet på at sætte nogle skibe i søen, som forhåbentlig kommer i land på et tidspunkt, og som forhåbentlig er med til at hjælpe. Denne her regering er i hvert fald med til at gøre sit til, at flere unge får en videregående uddannelse. Og ja, vi ved godt, at der er nogle mennesker, som skal have en ekstra hånd, og dem prøver vi også på at give en ekstra hånd.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Tak til ordføreren. Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Kl. 16.35

Aage Frandsen (SF):

Det, som oppositionen har ønsket, er jo en diskussion af, om der kunne findes en sammenhæng i det, som regeringen fører af uddannelsespolitik: mellem det, at man på den ene side siger en hel masse ting om, at man skal tage udfordringer op, og at der er en masse ting, man gerne vil gøre i forhold til det danske uddannelsessystem, og på den anden side hvad man så helt konkret gør.

Det, som jo ligger i forespørgslen formulering, er jo, hvad det er for en strategi, der ligger til grund for regeringens politik, som har givet sig udslag i en række ting. Undervisningsministeren og også andre har så valgt i den grad at gå ind og diskutere folkeskole. Det kan man selvfølgelig godt gøre, selv om det ikke er det, der er lagt op til.

Jeg ihukommer jo forslag til nyt karaktersystem, hvor man kunne give minus 3 til den, der prøver på at sabotere. Og man kan vel godt sige, at det, som undervisningsministeren i sin første

del meget gjorde, var at tale om noget andet end det, der lå i spørgsmålets formulering. Det kan selvfølgelig være, fordi hun havde misforstået det, og hvis man misforstår noget, skal man jo have en chance til. Og derfor er det, jeg også overvejer måske at give en anden karakter end en minuskarakter.

Det, som skiller Folketingets partier, er på det overordnede principielle plan spørgsmålet om, i hvilket omfang uddannelsessystemet skal være markedsstyret. Regeringen, Venstre taler meget om, at det skal være efterspørgselsstyret, men det, der jo ligger i det, er, at det både handler om udbud og efterspørgsel, og så er spørgsmålet, hvad det så giver på markedsområdet, hvilke tilbud der bliver givet, fordi der er nogle bestemte efterspørgsler.

En anden problemstilling er spørgsmålet om, hvad kompetenceuddannelsessystemet er. Der er det jo helt tydeligt, og man skjuler det jo slet ikke fra regeringens side, at regeringens opfattelse af, hvad kompetence er for noget, er, hvad der er formel kompetence ud fra et traditionelt eksamenssystem, hvor ordet kompetence jo i ordets egentlige betydning betyder, at man er kompetent til noget.

Man kan sagtens være kompetent til noget, som ikke nødvendigvis er noget, man sådan får et papir på, får eksamen i. Det er jo en anden helt central diskussion, nemlig i hvilket omfang hele folkeoplysningsområdet også skal være noget, som er vigtigt i vort danske uddannelsessystem, eller om det kun er det, som i snæver forstand er kompetencegivende, det, der er eksamen og papir på.

I den forbindelse synes jeg heller ikke, at det helt holder stik, når regeringen definerer det, det drejer sig om, nemlig det snævre kompetencebegreb, når regeringen trods alt, når det drejer sig om kompetencediskussioner, som vi skal have på fredag i Folketinget, jo alligevel siger, at der er en kompetence, man kan få, selv om man ikke nødvendigvis har papir på det.

Jeg har heller ikke hørt endnu, at regeringen vil nedlægge folkehøjskolerne eller vil begrænse tilskuddene til folkehøjskolerne. Det er jo ikke, fordi de formelt set giver kompetence ud fra, at de afholder eksamen, og det er efter vores opfattelse også vigtigt at understrege, at det, vi får gennem uddannelsessystemet, og det, vi får igennem vores læring også på arbejdsmarkedet, er meget bredere end det, man nødvendigvis har papir på.

Det tredje er så spørgsmålet om, i hvilket omfang man satser på det erhvervsrettede eller man satser på det almene, og selvfølgelig er det ikke en modsætning. Vi satser også på det erhvervsrettede, men det, som jo er tydeligt for den nuværende regering, er, at den i betydelig højere grad satser på det erhvervsrettede og i mindre udstrækning end det, vi andre argumenter for, satser på de almene kompetencer.

Så hvis man ser konkret på det værk, regeringen har udført i de 3 år, den har været ved magten, så har den jo i udpræget grad skåret i det, der ikke formelt i snæver forstand er kompetencegivende.

Det var jo specielt lige efter regeringens dannelse, at man ændrede en række ting, som havde voldsomme konsekvenser for hele folkeoplysningsområdet. Den fri ungdomsuddannelse blev nedlagt, og der sagde undervisningsministeren, at FUU var for de ressourcestærke unge. Ja, det var den også, men den var i høj grad også for andre unge. Det, der lå i evalueringsrapporten, var jo ikke, at man skulle nedlægge den. Tværtimod var det spørgsmålet, om man i højere grad skulle søge også at rette sig imod andre end de stærke unge, nemlig også mod de såkaldt svage – ikke svage i ordets normale betydning, men i hvert fald dem, der umiddelbart måske ikke lige passer ind i uddannelsessystemet; det var det, man anviste.

Men regeringen nedlagde den, og nu siger man så i dag, at det var, fordi den var for de ressourcestærke. Det er jo ikke korrekt. Så indførte man også øget brugerbetaling på aftenskoleområdet, og det, vi har set på folkeuniversitetsområdet, er noget af det samme. Man har styret i høj grad efter faglighed i uddannelsessystemet. Vi er også tilhængere af, at man skal kunne sit fag, man skal kunne det i høj grad. Men det er også vigtigt at have andre kompetencer.

Kl. 16.40

Derfor er det da glædeligt, at der også er undtagelser i regeringens politik, som ikke er noget, der ligger i forespørgslen her. Netop spørgsmålet om de gymnasiale uddannelser, som vi har været med til at lave, mener vi er en undtagelse, en glædelig undtagelse, og man skal selvfølgelig glæde sig over de få ting, der er at glæde sig over.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren. Fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

I flere minutter tror jeg at ikke kun jeg selv, men også andre af tilhørerne var meget usikre på, om det var den rigtige forespørgsel, vi var mødt frem til.

Spørgsmålet rejser sig: Har regeringen overhovedet en uddannelsespolitisk strategi? Så forstod jeg det. Ministeren har valgt PISA-undersøgelsen og forslaget om test til alle børn som et eksempel på noget af det, der er det mest centrale i ministerens uddannelsesvision. Det mest centrale i ministerens uddannelsesvision er test. Resten af ministerens tale handlede om økonomi.

Dermed tror jeg, at vi kan sammenfatte regeringens overordnede uddannelsespolitiske strategi til et spørgsmål om test og økonomi. Test er således blevet et billede på den centrale styring og den statslige dirigering, som vi har set en række eksempler på de seneste 3 år.

Det andet og det, som er et særligt trick ved uddannelsesdebatten i de her år, er til dels, som vi fik at vide fra Venstres side, at Venstres eneste vision er, at eleverne skal kunne læse, skrive, stave, regne. Ja, selvfølgelig, og hvad så mere? Men meget dygtigt er det blevet sådan, at hvis ikke man siger læse, skrive, stave, regne, så er man slet ikke kvalificeret til at deltage i uddannelsesdebatten – så vil man ikke børnene det godt.

Det er jo så indlysende, som noget kan være, det har været grundlaget for dansk skoletradition i mange, mange, mange år. Det var det jo også i det folkeskoleforlig, som Venstre var en del af i 1990'erne.

Det er selvfølgelig en særlig overvejelse værd, hvordan uddannelse finansieres. Men det er en særlig øvelse, som regeringen excellerer i og gør til en indbygget modsætning, om man vil finansiere det formelt kompetencegivende eller det ikke formelt kompetencegivende. Det er, som om det uddannelsesbudget, der er der, nu engang er det sande uddannelsesbudget.

Det er en mærkelig forudsætning at lægge ned over det, og det er en mærkelig forudsætning, som måske giver os en indsigt lidt ind under huden i, hvad der er regeringens overordnede uddannelsespolitiske strategi, for det siger jo noget om synet på uddannelse og forståelsen af, hvad uddannelse er, at man laver en fuldstændig ensidig og benhård prioritering af det kompetencegivende frem for det ikkekompetencegivende. Vi vil ikke have det ikkekompetencegivende.

Der er måske også et glimt af, hvad man fravælger, nemlig perspektivet på, hvad uddannelse kan være, den reelle frigørelse, den reelle myndighed hos den enkelte funderet i en samtidighed i det faglige, det sociale og det personligt kompetente.

Der er bare det ved det, at det, som vi får præsenteret, den centrale styring, testene, den statslige dirigering af, hvordan tingene skal gøres fra folkeskole til universiteter, er en ganske anden sag end det, der er realiteten. Ministeren er ikke klassen. Medlemmerne af Folketinget underviser ikke i matematik på gymnasierne. Det gør lærerne. Ansvar for bedre undervisning kan kun løftes af lærerne i samarbejde med skoler og institutioner og ledelse. Forudsætningen for læring er samarbejde med forældre og omverdenen. Derfor forudsætter fremskridt samspil, samarbejde, samtale om, hvad vi gerne vil.

Fra Det Radikale Venstres side kalder vi på et flerårigt udviklingsprogram for uddannelser grundlæggende på en begyndende dialog mellem alle involverede inden for de forskellige institutioner. Det forudsætter evne til at vise tillid.

En bredde i uddannelsesmulighederne er en forudsætning for, at den enkelte kan finde mulighed for fortsat læring livet igennem, uanset hvor man selv måtte være i sit familieliv, i sit arbejdsliv og geografisk. Det er en vigtig del af et levende uddannelsesmiljø, at der både er det formelle og det uformelle både ved siden af, hver for sig og i samspil med hinanden. Det er ikke kun, fordi aftenskoler, daghøjskoler, den fri ungdomsuddannelse, folkeuniversitetet og de andre ting er en del af grundlaget for den formelle læring. De har sandelig også værdi i sig selv.

Kl. 16.45

De kloge siger, at op imod 90 pct. af al dansk innovation opstår mellem virksomheder og brugere eller kunder. Den opstår ikke af højteknologi, den opstår ikke af matematik, den opstår som en kombination af indlevelsessevne og sans for at reorganisere det givne i både den måde, man producerer tingene på, og den måde, som mennesker virker med hinanden på. Man kunne kalde det for en fagligt funderet kreativitet. Den kommer ikke af læsning alene. Den kommer også af læsning, men vores ambition bør i sagens natur være større. En styrkelse af det oplysende, engagerende, lysgivende og opløftende er påkrævet.

Ingen af ordførerne fra Dansk Folkeparti, Venstre eller Konservative eller ministeren selv

for den sags skyld har nævnt regeringens redogørelse om realkompetencen. Det er tankevækkende. Vi synes, det er en sølle strategi, regeringen har, fordi den forudsætter en modsætning mellem de ting, der burde styrke hinanden.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Fru Margrethe Vestager indledte selv sin ordførtale med at tale om test, og nu er det jo sådan, at det, regeringen rent faktisk foreslår, er profiltest. Det er test, som ikke er til offentliggørelse, de er ikke en form for prøve, de er fremadrettede, de er diagnostiske, og de er en sag mellem elev, lærer og hjemmet, da de skal bruges aktivt i skole/hjemdialogen. Derfor vil jeg spørge fru Margrethe Vestager, om fru Margrethe Vestager kan bakke op om den form for test med det indhold, som jeg lige remsede op her.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

De lærere, der som et led i deres pædagogiske arbejde i klassen vælger at bruge en test, har vores fulde opbakning. Det er virkeligheden i dag, sådan er det i den danske folkeskole. Jeg er sikker på, at fru Gitte Lillelund Bech kender de test, der bruges, der er forskellige af dem. De er udviklet, og de er i brug i folkeskolen. Det er de, ikke fordi ministeren siger det eller forligskredsen kræver det. Det er de, fordi de er en del af det pædagogiske arbejde.

Det, som er det paradoksale ved den her diskussion, hvor Venstre har brugt anledningen til eller måske endda har fået placeret redegørelsen i dag for at få diskuteret den i stedet for at lave en forespørgsel om det, er, at man vil postulere, at man ved, hvordan folkeskolen skal være, i stedet for at sige noget om, hvem der kan løfte ansvaret, og hvem der i dag har redskaberne til faktisk at gøre det.

Den lærer, der vil det rigtige, har vores fulde opbakning. Den minister, der tror, at man kan centraldirigere det fra Slotsholmen, må vi sige nej til.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg fik nu ikke helt svar på spørgsmålet, for det, jeg spørger til, er selve det at have en test, som ikke bliver offentliggjort, og som ikke er nogen form for prøve; en test, der er fremadrettet og diagnostisk, som alene anvendes som en sag mellem eleven, læreren og hjemmet og bruges

aktivt i skole/hjemdialogen. Hvorledes forholder fru Margrethe Vestager sig til lige præcis den type test beskrevet med de her ord?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Når en lærer som en del af sin professionalisme og som en del af sit pædagogiske arbejde måtte vælge at bruge en test i et anliggende mellem eleven og læreren med henblik på lærerens tilrettelæggelse af den videre undervisning, støtter vi, at læreren har de redskaber til rådighed, sådan som virkeligheden er i dag.

Vi ønsker ikke at dirigere det, vi ønsker ikke at stille krav om, at man skal gøre sådan, og det hænger sammen med, at vi tror, at det er rigtig, rigtig hensigtsmæssigt, at de, som er professionelle i folkeskolen, de, som er lærere og altså er i klassen, vises tillid, med hensyn til at de kan løfte opgaven, frem for at de, som ikke er til stede i skolen, nemlig medlemmerne af Folketinget, ministeren og ministeriets folk, kloger sig på, hvad der måtte være det mest hensigtsmæssige på et givet tidspunkt i forholdet mellem lærer og elev.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Fru Margrethe Vestager startede med at være lidt negativ over for den måde, ministeren havde besvaret forespørgslen på. Når man nu beder om en forespørgsel og spørger, hvilken overordnet uddannelsespolitisk strategi der ligger bag regeringens politik, er det så ikke naturligt at tage udgangspunkt i folkeskolen? Er det ikke det fundamentale? Og så må man selvfølgelig bygge på de mange gode ting, som fru Margrethe Vestager også sagde, som jeg er helt enig med hende i, og som man måske kunne sammenfatte i digtet »Er lyset for de lærde blot«, nemlig at det ikke kun drejer sig om dette, men at det drejer sig fundamentalt om folkeskolen. Derfor kan jeg ikke se, hvorfor fru Margrethe Vestager synes, det er så mærkeligt, at undervisningsministeren starter med folkeskolen.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det radikale gruppeværelse er ikke så stort, men det er stort nok til, at hr. Christian Lund Jepsen ville kunne være der, for det er ikke min fornemmelse, at der er så meget plads i Venstre til det, jeg faktisk er sikker på vi er enige om, nemlig den del af uddannelsestraditionen og oplys-

ningsbilledet, som netop hidrører fra det folkeoplysende. Så kom bare, vil jeg gerne sige, om ikke som andet så som gæst, det tror jeg også kan lade sig gøre, hvis hr. Christian Lund Jepsen har brug for det.

Jeg synes godt, man kan tillade sig at bringe folkeskolen ind her, det er slet ikke det, men det var ikke det, ministeren gjorde. Ministeren afrapporterede fra PISA-undersøgelsen, som om det her var et udvidet pressemøde i forbindelse med den undersøgelse, der kom i går, eller hvornår den nu kom.

Det synes jeg er mærkeligt. Jeg synes, det er mærkeligt, når man spørger til uddannelsesstrategien, at det vigtigste er at tale om test og PISA. Men jeg tror, det er billedligt ment, og det tror jeg faktisk vi kan få rigtig meget ud af: Det er det nærmeste, regeringen kan komme på sin uddannelsesmæssige strategi.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jeg kan nu betro fru Margrethe Vestager, at jeg har det udmærket, hvor jeg er, også med mine folkeoplysende traditioner. Det har vi ingen problemer med i Venstre.

En af de ting, fru Margrethe Vestager også kom ind på i sin ordførertale, var uddannelsesbudgettet, hvor fru Margrethe Vestager sagde, at regeringens uddannelsesbudget var statisk.

Ja. Det kan da godt være. Vi har brugt 3 mia. kr. mere på uddannelse, men jeg vil godt spørge fru Margrethe Vestager, hvad det er, man vil bruge pengene til. Jeg husker da bl.a. en nuværende partileder, fru Marianne Jelved, der i hvert fald på et tidspunkt sagde, at hun ikke ville bruge en krone mere på folkeskolen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er faktisk helt sikker på, at hr. Christian Lund Jepsen er klar over, at det citat er taget ud af en sammenhæng, og det tror jeg der vil blive rig lejlighed til at drøfte med fru Marianne Jelved.

Det Radikale Venstre har ikke noget problem med den politik, som vi stod for på folkeskoleområdet, nemlig at bedre økonomi i sig selv ikke er vejen til alt godt.

Det, som bare er det meget store problem, er, når det bliver gjort til et bannerflag og der sættes på test og tidsforbrug, hvilket kan vise sig at være fuldstændig overflødig, og der ikke er så meget som tilløb til at tale om skolekultur, om

børnene, om at se dem i deres egen sammenhæng, eller nogle af de andre ting, som man ville tro det ville falde Venstrefolk let at tale om, hvis de faktisk var i kontakt med deres folkeoplysende tradition.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Tak til ordføreren.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg mener, at vi med og under den her forespørgsel har udfordret og afsløret regeringens uddannelsespolitik som den bunke tomme fraser og konkrete nedskæringer, den i virkeligheden består af. Det viser sig ikke mindst ved, at regeringspartierne med al kraft forsøger at vride dagsordenen over i noget andet end det, som forespørgslen i virkeligheden handler om.

Jeg vil bruge tiden nu på at sige lidt om, hvad Enhedslisten mener der skal sættes i centrum efter et valg, når vi har fået et andet flertal og en ny regering. For os er uddannelse selvfølgelig central for produktionen og for værdiskabelsen i samfundet, fordi uddannelse kvalificerer arbejdskraften, sådan at der kan udføres stadig mere komplekse funktioner.

Uddannelse bliver stadig vigtigere i den internationale konkurrence, og man behøver blot at se på, hvor meget vægt man lægger på de utallige OECD-rapporter om uddannelsessystemet i de forskellige lande for at vide, at det er rigtigt. Uddannelse er en central del af samfundet, og uddannelsessystemet ændres også med samfundet. Uddannelsessystemet ændres med de dominerende politiske og ideologiske vinde, men for os handler uddannelse altså også om meget mere, end hvilket arbejde man skal have. Uddannelse handler også om dannelse, om at kunne forstå og overskue ens egen virkelighed og det samfund, som man er en del af.

Uddannelse handler om at kunne fungere sammen med andre mennesker, om at blive klogere og om at vide, hvordan man bliver klogere. Uddannelse handler om demokrati, om hvordan samfundet er skruet sammen, hvordan man kan få indflydelse, og hvordan man selv har indflydelse på sin egen hverdag. Uddannelse handler altså om, at vi skal være hele mennesker.

Det skal vi være i en verden, som konstant ændrer sig, hvor nye teknologier springer frem og ændrer vores hverdag og vores arbejdsmarked. I den verden, vi lever i, er det vigtigt, at man er i stand til at udvikle sig hele tiden, og

derfor kan uddannelse ikke kun handle om at blive klar til et job. Særlig ikke, når jobbet risikerer at være forældet inden for en 5-års-tidsperiode.

Kl. 16.55

Et af de største problemer, der er i det danske samfund, er den sociale udstødelse, som i uddannelsessystemet viser sig ved, at næsten 20 pct. af en ungdomsårgang er dårligere læsere, og ved, at formodentlig de samme 20 pct. ikke får uddannelse ud over folkeskolens niveau.

Den måske vigtigste opgave, vi har foran os, er at sikre tilbud til de mange, der i dag ikke får nok ud af folkeskolen. Vi vil gerne sikre bedre muligheder i selve skolen f.eks. gennem tolærerordningen og nye evalueringsformer, der sætter den enkelte elev i centrum og har fokus på, hvordan man kan blive bedre.

Der er rigtig mange unge, som ikke kan finde sig til rette i det ordinære uddannelsessystem efter folkeskolen. Vi mener, at det skal være målet og ambitionen, at de almindelige uddannelser bliver rummelige nok til at omfatte alle, men indtil det sker, er det meget centralt for os, at der er alternativer, dvs. alternative veje ind i det almindelige uddannelsessystem. Derfor vil vi genskabe og udvikle tilbud som den fri ungdomsuddannelse, daghøjskolerne og produktionskolerne, der alle sammen på hver sin måde er med til at opkvalificere unge til at komme ind i eller tilbage til det almindelige uddannelsessystem og arbejdsmarkedet.

Med over 1 million ufaglærte arbejdere skal der investeres massivt i voksen- og efteruddannelse. Vi ønsker, at alle skal have ret til uddannelse mindst 2 uger om året med fuld løn efter eget ønske. Det vil give mulighed for, at flere af de 800.000, der står udenfor, kan komme ind på arbejdsmarkedet, men det ville også give dem, der i dag er på arbejdsmarkedet, bedre mulighed for at dels blive der, dels bidrage mere kvalificeret til vores samfund. Der skal ske en massiv oprustning af tilbud til f.eks. ordblinde i form af kurser, hvor it-teknologien bruges offensivt som en del af opkvalificeringen.

Op så vil vi investere i den danske folkeskole. Folkeskolen er en fælles folkeskole, og eleverne skal ikke stilles så vidt forskelligt, som det sker i øjeblikket. Der er for store forskelle på dagens folkeskoler, der er stor forskel på, hvor mange timer eleverne har, hvor nyt undervisningsmaterialet er, hvor meget efteruddannelse der tilbydes lærerne osv. osv., og der ønsker vi altså, at man med en ny regering gennemfører en række

minimumsrettigheder for de danske skoleelever. Folkeskolen skal gøres attraktiv og dermed forhåbentlig vinde elever tilbage fra privatskolerne. Dermed undgår vi forhåbentlig at sætte os i en situation, hvor vi også om 20 år står og diskuterer, hvad vi skal stille op med 1 million ufaglærte i Danmark.

Vi vil ligeledes have, at der investeres i ungdomsuddannelserne, at der er lavere klassekvotienter, at der er nye undervisningsmaterialer, og at alle selvfølgelig har ret til en praktikplads. Vi vil ikke hænge fast i den diskussion om tal og talmagi – det har der været meget snak om – men vi mener ikke desto mindre, at det er vigtigt, at man, når man taler om fremtiden og om, hvordan man skal sikre et givet uddannelsesniveau, sørger for, at der også følger ressourcer med. Når man skærer 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelsen, som regeringen har gjort i de 3 år, den har været ved magten, betyder det 106.000 færre uddannelsesuger. Det betyder et lavere uddannelsesniveau, og det skader ikke kun dem, der ikke har fået efteruddannelsen. Det skader i sidste ende hele vores samfund, så vi mener altså, at der skal investeres i uddannelse.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Næste ordfører er fru Bodil Kornbek.

Bodil Kornbek (KD):

Den 5. oktober i år stod der omkring 30.000 elever her på pladsen og sagde: Stop nu. Egentlig er det et godt råd at give en regering at sige: Stop nu! Man reflekterer over de tiltag, man har taget, man laver faktisk en evaluering af, om man med hensyn til de mål, man har sat, også holder sig på sporet, om de tiltag, man har taget, er med til, at man når det mål, der er. Det at have fokus på en styrket evalueringskultur også inden for regeringen selv vil da absolut være gavnligt. Det er o.k., og det er vigtigt indimellem at kunne sige stop nu for at reflektere over det, man rent faktisk foretager sig.

Man kunne sige, at i det spor, vi følger nu på uddannelsesområdet, er det en form for regnearksmentalitet, der kommer til udtryk, det at regeringen i den grad interesserer sig for alt, hvad der kan måles og vejes, effektivitetsmålinger, karakterer på nettet, sammenlignelige muligheder, tvungne læseplaner og nu også nationale test og standarder. Det er nemt at måle og forholde sig til, men er det virkelig de redskaber, der skal til, for at nå det mål, man har sat?

Kl. 17.00

Man er jo også meget optaget af, hvor på ranglisten danske elever ligger i PISA's læse- og matematikundersøgelser. Men også der kunne man måske lige sige stop og reflektere lidt over, hvad det egentlig er, der ligger her. Er det bare sådan at sammenligne og sige, at vi ligger lige præcis der på listen, og så har man allerede svarene på forhånd?

Vi har jo i diverse debatter omkring folkeskolen og karakterer på nettet netop hørt, hvordan man fra regeringens og ministerens side gentagne gange har sagt, at det jo ikke bare er sådan, at man lige skal sammenligne, nej, det skal bare være nogle gode redskaber for forældrene til at forholde sig til den skole, man vælger at ens børn skal gå på. Måske bør man også forholde sig til PISA-undersøgelsen på anden vis, på en mere konstruktiv vis, i stedet for at være så selektiv.

Er det virkelig ønskeligt, at alt skal gøres måleligt, og at vi kun ser det målelige i den enkelte elev, den enkelte studerende? Kristendemokraterne mener faktisk, at det udvander et rummeligt dansk uddannelsessystem, der faktisk formår at få reflekterende og selvstændige unge mennesker ud, hvis kompetencer er efterspurgt i udlandet. Vi kommer ikke langt i videnssamfundet med en læs og bestå-mentalitet, men vi skal derimod fastholde den danske uddannelsestradition, som er en lær, reflekter, brug og forstå-mentalitet.

Vi har i de sidste 3 år set en reduktion i bredden af uddannelsesmuligheder ved, at man har fjernet bl.a. den fri ungdomsuddannelse, men evalueringen af den fri ungdomsuddannelse viste jo rent faktisk, at den var positiv, at den faktisk havde et formål, og noget af det, der blev kritiseret i evalueringen, var bl.a. vejledningen. Kunne man så ikke have valgt at sætte fokus på den del og så alligevel fastholde den fri ungdomsuddannelse?

Vi kan også nu se en reduktion af antallet af elever på produktionsskolerne, og der er også de forslag, som regeringen er kommet med på det område, nemlig en nedskæring på Folkeuniversitetet og daghøjskolerne.

Rent faktisk kan man sige, at de uddannelsesmuligheder, som er lidt anderledes, jo også er et udtryk for og en respekt for, at vi lærer forskelligt, har forskellige evner. Vi lærer på forskellig vis. Og det at have en bredde i uddannelsessystemet kan jo også være med til at give de unge nogle kompetencer, som senere kan føre dem

over i det kompetencegivende uddannelsessystem.

Regeringen bruger ofte ordene, at vi skal satse på viden og uddannelse. Jeg er enig; det er utrolig vigtigt. Men ridser vi de initiativer og nedskæringer op, som uddannelsessektoren har oplevet i de sidste 3 år, så mener jeg ikke, der er sammenhæng i tingene.

Hvordan fremmer vi den dynamik i uddannelsessystemet, som er vigtig, også når vi ser på hele internationaliseringen? Spørgsmålet er, om det er centralisering og topstyring, der er brug for, for at få det frem.

I den danske skole har det aldrig været ligegyldigt, hvordan vi kom frem til resultaterne. Jeg mener rent faktisk, at regeringen med denne regnearksmentalitet og også markedsføring af uddannelsessystemet – et system, der bygger på en lang dansk skoletradition – ikke får lagt vægt på en meget grundlæggende rolle, som uddannelsen jo også har haft, nemlig hele dannelsesaspektet.

Om folkeskolen kunne man jo også sige, at noget af det, som har været vigtigt i en lang, lang skoletradition, jo bl.a. er udviklingsarbejdet, som har været med til at danne og forme de ændringer, der har været i årenes løb, hvor dialogen har været vigtig som en del af de forandringer, der er sket.

Man kan i hvert fald sige, at det, der er vigtigt at sige til regeringen, er, at der skal være overensstemmelse mellem ord og handling.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige tak for en god uddannelsespolitisk debat.

Der har været lidt snak om min besvarelse af dagens forespørgsel. Jeg vil gerne fastholde, at der i forespørgslen her refereres til statsministerens tale på Venstres landsmøde, hvor statsministeren slog fast, at Danmark skal være en uddannelsesmæssig frontløber, og at der derudover refereres til statsministerens åbningstale. Når der så bliver spurgt om regeringens uddannelsespolitiske strategi, er det efter min bedste overbevisning helt på sin plads at redegøre for, hvad der er regeringens uddannelsespolitiske strategi, ikke mindst set i lyset af de to taler, som der refereres til.

Kl. 17.05

Der skal nemlig, som fru Bodil Kornbek her til sidst nævnte, være sammenhæng mellem ord og handling. Og for at kunne besvare forespørgslen her er det en klar forudsætning for

mig, at jeg har kunnet referere til de initiativer, som vi har taget andre steder end lige præcis i forbindelse med de uddannelsesformer, som ellers listes op i forespørgselsdebatten her.

Så når hr. Aage Frandsen når frem til, at det er på kanten af misforstået emne, mener jeg, at hr. Aage Frandsen bør lave en tekstanalyse af ordlyden i selve forespørgslen, før hr. Aage Frandsen begiver sig af med at give debatten her karakter.

Der er et par enkelte temaer, som har været oppe under eftermiddagens debat, og som jeg gerne lige vil knytte et par bemærkninger til.

Fru Pernille Blach Hansen greb til et i mine øjne ganske usædvanligt initiativ, nemlig at fru Pernille Blach Hansen som medlem af et forligsparti foreslog et andet forligsparti, at vi her i Folketinget skulle have en debat om folkeskolen. Jeg vil gerne sige, at jeg er helt enig i, at vi bør have en debat om folkeskolen, og jeg er helt parat til at tage en sådan forespørgselsdebat og gerne i næste uge, forudsat naturligvis at det et kan indpasses i Folketingets arbejdsplaner.

Men det skal i hvert fald ikke fremstå sådan, som fru Pernille Blach Hansen forsøgte at fremstille det over for Venstres ordfører, som om regeringen ikke er parat til at diskutere folkeskolen her i Folketinget. Tværtimod, vi er klar fra regeringens side. Jeg ville selv sagt foretrække, at vi var enige i forligskredsen om en sådan debat, men da nu fru Pernille Blach Hansen har lagt ud, vil jeg blot for mit vedkommende sige, at jeg er parat.

Så er fru Pernille Blach Hansen, forstår jeg, bekymret for, at de test, som vi arbejder med at udvikle, vil betyde, at vi får sådan nogle papegøjeelever ude i skolen, altså underforstået elever, som bare gentager det, som de har lært, fordi de skal svare på nogle test.

Jeg mener, det er en total misforståelse af, hvordan man bruger diagnostiske test i skolen i dag. Det er et fuldstændig misvisende billede at give af de lærere, som i dag bruger diagnostiske test i forbindelse med deres tilrettelæggelse af undervisningen.

Jeg tror ikke på, at lærerne på Bakkeskolen i Esbjerg mener, at de uddanner papegøjer. Jeg tror heller ikke på, at man på skolerne i Frederiksberg Kommune er af den opfattelse, at man uddanner papegøjer. Men det kan fru Pernille Blach Hansen jo spørge om, og så er jeg helt sikker på, at fru Pernille Blach Hansen også vil få et svar på sit spørgsmål, hvis fru Pernille Blach Hansen retter sit spørgsmål til de lærere, som i

dag bruger diagnostiske test i en fremadrettet tilrettelæggelse af undervisningen og dermed bruger dem, sådan at vi får en målrettet undervisning, så alle elever får muligheder for at nå de mål, som vi har fastsat for skolens undervisning i fælles mål, og så vi også er sikre på, at skolen får bedre mulighed for at bidrage til at bryde den negative sociale arv.

Til gengæld er jeg helt enig med fru Pernille Blach Hansen i, at test naturligvis ikke er det eneste svar på, hvad der skal ske i folkeskolen. Derfor har vi jo også i fællesskab ændret folkeskoleloven. Vi har igangsat en lang række af initiativer, som i mine øjne er helt nødvendige. Men jeg er helt enig med fru Pernille Blach Hansen i, at vi ud over test selvfølgelig også skal have en reform af læreruddannelsen, og vi skal også se på lærernes efteruddannelse. Deri er jeg helt enig.

Fru Bodil Kornbek har flere gange undervejs i debatten været inde på, at det er bekymrende, at der er et fald i antallet af unge, som får en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Det er jeg helt enig med fru Bodil Kornbek i. Men i den sammenhæng er tal jo taknemlige. De tal, som vi har nu, er 2002-tallene, og man kan vel næppe klandre den nuværende regering for, at der i 2002 skete et fald i antallet af unge, som gennemførte en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Det betyder ikke, at jeg på nogen måde med det, jeg siger her, fralægger mig ansvaret. Det gør jeg bestemt ikke. Jeg er meget optaget af at sikre, at så mange unge som overhovedet muligt gennemfører en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Kl. 17.10

Ser vi på antallet af unge, der er tilmeldt en kompetencegivende ungdomsuddannelse, kan vi med glæde konstatere, at der er en stigning i antallet af unge, hvis vi ser på tilmeldingstallet for 2004. Det er ikke nok, mener jeg, vi skal videre, og derfor har vi faktisk i regeringen besluttet os for at lave et større analysearbejde af restgruppeproblematikken.

Det er et analysearbejde, som jeg forventer kan være afsluttet til maj, for jeg er helt enig også med de øvrige ordførere, som har været inde på, at det er problematisk, at vi har en restgruppe, som udgør 20 pct. af en ungdomsårgang. Det kan vi ikke leve med. Vi skal have set nærmere på, hvad det er, der gør, at vi har så stor en gruppe, som ikke gennemfører en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Så konstaterer fru Margrethe Vestager, at regeringen sådan nærmest betragter uddannelsesbevillingerne som det sande budget, altså underforstået, at det er en statisk størrelse, og at det kan der ikke ændres på. Dertil vil jeg bare sige til fru Margrethe Vestager, at den nuværende regering rent faktisk har valgt at tilføre 2,1 mia. kr. til folkeskolen, bare for at nævne et enkelt område. Med den finanslov, som vedtages her i Folketinget i næste uge, bliver der tilført folkeskolen 2,1 mia. kr.

De 1,6 mia. kr. dækker over initiativer, som allerede er sat i værk, nemlig udmøntning af folkeskolereformen og også en udmøntning af vores bevilling til computere i folkeskolen. Men derudover har vi besluttet os for at afsætte yderligere 500 mio. kr. til en målrettet indsats for at styrke naturfagene i folkeskolen. Det drejer sig om bøger, det drejer sig om undervisningslokaler, og det drejer sig om efteruddannelse, alt sammen med sigte på naturfagene i folkeskolen.

Derudover har vi afsat 400 mio. kr. til voksen- og efteruddannelse oven i de 100 mio. kr., som vi afsatte med forårspakken. Så summa summarum er der tilført uddannelsessystemet samlet set 3,5 mia. kr. siden 2001. Så det sande budget, som fru Margrethe Vestager taler om, er ingenlunde en statisk størrelse, tværtimod.

Så påstår fru Margrethe Vestager også, at regeringen ikke vil have de ikkekompetencegivende uddannelser. Jo, vi vil. Vi vil have de ikkekompetencegivende uddannelser. Vi har skabt mulighed for, at der fortsat kan være aktiviteter både i folkeuniversitetsregi, i folkeoplysningsregi og meget andet.

Jeg glæder mig meget til, at vi skal have debatten om realkompetencedegørelsen på fredag, for jeg er helt enig i, at realkompetence i denne her sammenhæng og den realkompetencevurdering, som vi har lagt op til med redegørelsen, rent faktisk kan betyde rigtig meget for de mennesker, som i dag ikke har fået en formel kompetencegivende uddannelse. Det er jo lige præcis det, der er pointen med en realkompetencevurdering.

Sluttelig vil jeg nævne, at fru Margrethe Vestager havde et par bemærkninger omkring den vedtagelse, som Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har fremsat. Nu skal jeg selvfølgelig vare mig, for fru Margrethe Vestager har en tendens til at udstille mig som sådan en skrap skolefrøken, når jeg ikke er enig i fru Margrethe Vestagers synspunkter, men jeg vil blot nævne, at jeg faktisk mener, det er ud-

tryk for en misforståelse af vedtagelsen, når fru Margrethe Vestager fremhæver, at ordet almindelse ikke eksplicit står i ordlyden i vedtagelsen.

Hvis man ser på, hvad ordlyden dækker over, ja, så dækker den bl.a. over en gymnasiereform, hvor vi lige præcis har styrket almindelsen i gymnasieuddannelserne. Vi har moderniseret hele almindelsen i de gymnasiale uddannelser. Så jeg mener altså, det er udtryk for en misforståelse, når fru Margrethe Vestager påstår, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti på den måde nedprioriterer hele den almindende funktion, som selvfølgelig er uddannelsessystemets funktion – deri er jeg helt enig.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Så er der et antal spørgsmål, først fra fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg har et par gange forgæves forsøgt at få et svar fra regeringspartiernes ordførere, nemlig et svar på, hvordan de fine ord om det, at vi skal have uddannelsesniveau i høj international klasse i Danmark, stemmer overens med, at regeringen i de 3 år, den har siddet ved magten, har skåret 0,5 mia. kr. på voksen- og efteruddannelse, og at der som konsekvens heraf er forsvundet 106.000 uddannelsesuger – 106.000 uddannelsesuger!

Kl. 17.15

Jeg har lidt svært ved at forstå, hvordan det kan hænge sammen med de fine ord, som vi dels hører ministeren stå og sige, og som vi dels har hørt statsministeren fremføre, for jeg mener jo sådan set, at det at tabe så mange uddannelsesuger på gulvet er et udtryk for, at man bevæger sig i den forkerte retning.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig de besvarelser, som allerede er givet fra ordførernes side på det spørgsmål, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil ganske rigtigt har stillet op til flere gange undervejs i debatten.

Derudover kan jeg tilføje, at jeg har svært ved at nikke genkendende til det beløb, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil nævner, altså at vi skulle have skåret kraftigt, 0,5 mia. kr. Men det er rigtigt, at der har været et fald på visse dele af efteruddannelsesområdet, og det drejer sig primært

om it-kurser, hvor der tidligere har været en voldsom og eksplosiv stigning i brugen af it-kurser. Det har vi nu fået i et mere, ja, jeg vil tillade mig at kalde det et mere ræsonnabelt leje.

Men samtidig kan vi konstatere, at der er en nogenlunde jævn aktivitet på det, jeg vil tillade mig at kalde de klassiske arbejdsmarkedsuddannelser, altså de meget målrettede arbejdsmarkedsrelaterede efteruddannelser.

Så er der flere, der har været inde på ...

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja tak!

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jamen hvorfor overhovedet et fald? I en tid, hvor vi har behov for mere voksen- og efteruddannelse, kan det da godt være, at nogle mener, at der er noget, der ikke længere er behov for – det kan vi tage en anden diskussion om – men hvis man nu mener, at der er et område, hvor vi ikke længere har behov for at folk uddanner sig, hvorfor omdirigerer man så ikke de uddannelsesuger til et andet sted? Hvorfor er der et fald? Jeg begriber ikke, hvordan det kan hænge sammen med, at vi skal opnå et højt internationalt uddannelsesniveau.

Hvis man gerne vil det, må man vel have som målsætning, at så mange som muligt skal efterudanne sig. Og hvis der er nogle områder, hvor der ikke længere er behov for efter- og videreuddannelse, må man vel omdirigere de kursusuger til noget andet. Derfor begriber jeg ikke det fald, og derfor kunne jeg godt tænke mig at få nogle bud på, hvad det er, der skal ske i fremtiden.

Nu har vi haft 3 år med et fald, og hvad er det så, regeringen har tænkt sig at gøre, for at det ikke alene kommer op på det niveau, det var på, inden regeringen kom til magten, men at vi også kommer fremad i stedet for at gå tilbage på et område, som vi ved er af afgørende betydning, ikke bare for de enkeltpersoner, der kan få noget efter- og videreuddannelse, men for samfundet som helhed? Det synes jeg undervisningsministeren skylder at svare på.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Flere af ordførerne har været inde på, at vi har omlagt hele systemet, sådan at vi får et efterspørgselsstyret system frem et udbudsstyret sy-

stem, og vi kunne sikkert få en lang drøftelse om kvantitet kontra kvalitet. Men for mig er det helt afgørende, at de ressourcer, vi bruger på voksen- og efteruddannelse, også bruges der, hvor der er et reelt behov. Det får vi afprøvet med den deltagerbetaling, som vi har indført, det vil sige, at vi får et mere efterspørgselsstyret system end det, vi har kendt til hidtil. Det vil sige, at kursusaktiviteten afholdes der, hvor der er et behov.

Så må jeg i øvrigt sige, at vi har lavet en aftalemodel med de forskellige uddannelsesinstitutioner. Den har nu kørt i lidt over et års tid, og det viser sig rent faktisk, at skolerne for 2004 bruger 93 pct. af deres budgetmål. Så det vil sige, at der altså ikke er et behov for den omflytning, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil efterlyser, da skolerne i gennemsnit ligger på 93 pct. af budgetmålet.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Uanset at ministeren i sin replik for et øjeblik siden sagde, at man havde tilført penge til voksenuddannelse, så forstår jeg nu, at ministeren også indrømmer, at der er tale om et fald både i kursusuger og også med hensyn til, hvor mange offentlige midler der anvendes på området. For arbejdsgiveren betaler jo lidt mere, hvilket har kompenseret for noget af det fald, som regeringen har været med til at skabe.

Så jeg synes, det er godt, at vi trods alt har fået konstateret, at regeringen med den prioritering, man har valgt, har bidraget til, at der er mindre voksenuddannelse, forstået som både efter- og videreuddannelse, end der var, da regeringen kom til.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg kan bekræfte, at der, hvor der er sket et fald, er på EUD-området, på EUD-enkeltfag, og det er primært it-kurserne, hvor der tidligere har været en eksplosiv vækst, også under den tidligere regering. Men til gengæld bruges midlerne der, hvor der er et egentligt behov, nemlig på de klassiske arbejdsmarkedsuddannelseskurser, og der ligger forbruget nogenlunde stabilt, hvis man ser på tallene for 2001 og fremad.

Kl. 17.20

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er vel ikke kun på it-området, der har været et fald, det er vel også på andre områder. Konse-

kvensen af, at man indfører brugerbetaling, er jo, at der så bliver et fald, fordi markedet så skal styre det. Og det kan vel ikke undgås, at der er ting, som på grund af brugerbetalingen falder væk, simpelt hen fordi arbejdsgivere eller lønmodtagere eller andre ikke har råd til det eller føler, at det vil man ikke bruge penge på.

Det er jo ikke sådan noget med, at regeringen hele tiden bruger efterspørgselsstyring, der er jo en masse ting, som stadig væk er gratis, trods alt, og derfor har man valgt voksenuddannelse som noget, der skal være efterspørgselsstyret, nemlig markedsstyret, og det rammer jo bl.a. mennesker, som ikke har trukket på uddannelseskontoen tidligere.

Men regeringen indrømmer heldigvis det, der er sket i virkeligheden, nemlig at regeringen har været med til at skabe et fald.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det, jeg tror jeg har sagt, eller i hvert fald det, jeg har forsøgt at sige, er, at der er sket nogle forskydninger i aktiviteten, sådan at der er sket et fald inden for it-efteruddannelsesaktiviteten, og det har sådan set været helt bevidst, fordi der har været gratis adgang til nogle kurser, som vi ikke mente skulle finansieres over den del af de offentlige midler, som egentlig burde målrettes arbejdsmarkedets behov, og vi har ønsket en afprøvning af efterspørgslen. Det har vi fået.

Ser vi på deltagerbetalingens størrelse, ser vi, at den udgør 10 pct. af de samlede omkostninger, så der er jo ikke tale om et voldsomt beløb i forhold til den ydelse, som man så får, altså i forhold til det kursus, som man deltager i, og vi kan også med glæde konstatere, at der jo er en villighed til netop at yde den deltagerbetaling, som vi har introduceret.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Hvis nu ministeren forsøgte at sætte sig ud over teknikken og i stedet forholdt sig til den grundlæggende substans i det her spørgsmål, er der så efter undervisningsministerens opfattelse brug for mere eller mindre efteruddannelse i fremtiden Danmark?

Det synes jeg er ret centralt. Ministeren står og taler om, at der er sket forskydninger, men hvis det bare var forskydninger fra det ene til det andet, så var det jo ikke sikkert, at der var noget problem, men de her forskydninger har jo resulteret i et markant fald i efteruddannelsen i

Danmark. Derfor vil jeg gerne spørge, om der efter regeringens opfattelse er brug for mere eller mindre efteruddannelse i fremtiden til gavn for den enkelte dansker og til gavn for samfundet.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg er af den klare opfattelse, at der bliver brug for mere efteruddannelse, det bliver der over en bred front, og man bliver stadig, heldigvis, mere og mere opmærksom på, at har man taget én uddannelse, er man nødt til løbende at holde sine kvalifikationer ajour og måske også erhverve sig helt nye kvalifikationer. Så derfor er jeg faktisk ikke et sekund i tvivl om, at der i fremtiden bliver brug for endnu mere efteruddannelse.

Derfor har vi jo valgt at nedsætte et trepartsudvalg; det er faktisk efter regeringens opfattelse en så stor opgave, at det ikke er en opgave, som staten alene kan løfte, uagtet de ændringer, som vi har gennemført, hvor vi får brugt de statslige ressourcer bedre set ud fra det behov, som egentlig er der.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Men jeg synes bare, at det bliver stadig sværere at få det til at hænge sammen.

Hvordan kan ministeren stå og sige, at der er brug for mere uddannelse, mere efteruddannelse – det er jo sådan set godt nok – når konsekvensen af regeringens politik de første 3 år er, at der er blevet markant mindre efteruddannelse? Så tager vi gerne en diskussion om, hvorvidt det skulle have været dirigeret det ene eller det andet sted hen, væk fra it og over til noget andet, men fakta er jo, at i den tid, undervisningsministeren har været undervisningsminister, er antallet af efteruddannelsesuger faldet markant.

Synes ministeren, at det er positivt, at efteruddannelsen i Danmark generelt, uden at vi diskuterer teknik, er faldet med 106.000 kursusuger de sidste 3 år? Betyder det, at det bliver nemmere at nå ministerens mål?

Kl. 17.25

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg synes, det er godt, at vi får større sikkerhed for, at de ressourcer, som vi bruger, de offentlige midler, som vi bruger på voksen- og efteruddannelse, bruges der, hvor der er et reelt behov.

Det, som fru Pernille Blach Hansen ser bort fra, er, at vi jo rent faktisk har besluttet os for at

tilføre flere midler, som bliver målrettet voksen- og efteruddannelse der, hvor der er et behov. Vi har besluttet os for at afsætte 400 mio. kr. med finanslovforslaget, som vedtages her i næste uge. Derudover afsatte vi 100 mio. kr. i forbindelse med forårspakken, og de midler afspejles jo ikke i de tal, som er referencer i nogle tidligere svar, jeg har givet i Folketingets Uddannelsesudvalg, da de ikke er udmøntet i aktivitet på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Tidligere har regeringen jo fordoblet brugerbetalingen på aftenskolevirksomheden, altså der, hvor almindelige mennesker går hen for at få sig nogle engelskkundskaber, edb-kundskab osv.

I går i Jyllands-Posten kunne man så læse, at Venstres hr. Leif Mikkelsen, der tidligere i dag har været nede og hjælpe ministeren og regeringen ved at stille spørgsmål til andre ordførere, foreslog, at man helt afskaffer og helt afvikler folkeoplysningsloven. Jeg skal spørge, om ministeren er enig i det, og om ministeren så, når man afvikler den der lov, har nogen forestilling om, hvordan det så vil gå med brugerbetalingen, hvor meget brugerbetalingen kan komme til at stige ude i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg kan sige, at regeringen ikke har nogen planer om at afvikle eller afskaffe eller ophæve folkeoplysningsloven.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu har vi jo tidligere hørt, hvad regeringen ikke har nogen planer om. Jeg kan huske, at regeringen heller ikke havde nogen planer om at lave en strukturreform, så gik der et par måneder, så kom der alligevel en kommission, og det er nu endt med, at man har lavet en aftale med Dansk Folkeparti.

Men med baggrund i denne forespørgselsdebatt og de svar, som regeringspartierne og ministeren er kommet med, må man konstatere, at den tale, som statsministeren holdt på Venstres landsmøde, om, at svaret på globaliseringen og dens udfordringer er forskning og uddannelse, at vi alle sammen skal uddanne os noget mere, viser, at regeringen er godt tilfreds med, at vi har et lavere uddannelsesniveau i det her land, end der var i 2001, da man overtog regeringsmagten;

at der er 106.000 færre efteruddannelsesuger; at der er færre uddannelsespladser til de unge, som står og mangler praktikpladser efter nytår; at der er færre skolepraktikpladser; at der ikke længere er nogen uddannelsesgaranti.

Jeg vil godt spørge ministeren: Hvad vil ministeren stille op med de unge, som den 1. januar står og mangler en praktikplads? Vil ministeren give efter og åbne op for skolepraktikpladserne igen, eller vil ministeren fastholde, at de skal stå med intet tilbud?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

I stedet for at hr. Thomas Adelskov læser op af et spørgsmål, som han havde fået med sig her ned i salen, før han havde hørt min besvarelse, synes jeg, han hellere skulle have lyttet til, hvad jeg rent faktisk svarede, da jeg gennemgik, hvad regeringen vil tage af initiativer for at imødekomme, at endnu flere unge får en kompetencegivende uddannelse. Men første skridt på vejen er en egentlig analyse af hele restgruppeproblematikken.

Så spørger hr. Thomas Adelskov til, hvad jeg vil gøre i forbindelse med ændringerne i skolepraktikken. Jamen vi har sådan set handlet. Vi har lavet en fase 2-aftale af den aftale, vi indgik for 2 år siden, som drejede sig om erhvervsskolerne og de økonomiske forhold for erhvervsskolerne. Så har vi lavet en skolepraktikaftale, som betyder, at vi indfører adgangs begrænsning til otte erhvervsuddannelser, det vil sige, at adgangen til skolepraktik bliver begrænset, men der er fortsat 40 erhvervsuddannelser, hvor man altså, hvis ikke det lykkedes at få en uddannelsesaftale, kan gennemføre sin erhvervsuddannelse i skolepraktik.

Derudover har vi etableret ... Lampen lyser, men jeg går ud fra, at der kommer en anden mulighed for at svare.

Formanden:

Ja.

Så er det fru Bodil Kornbek for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg sætter ikke spørgsmålstegn ved, at ministeren er meget optaget af de unge, som ikke får en kompetencegivende uddannelse. Jeg er også sikker på, at ministeren vil påtage sig et ansvar for det arbejde, der skal gøres på det felt.

Man kan sige, at et skridt selvfølgelig også er at sige, at nu vil man lave et analysearbejde af restgruppen, som ministeren siger. Nu kunne jeg jo godt have tænkt mig, at den analyse var kommet tidligere, inden man foretog alle de besparelser på de områder, hvor netop denne gruppe har haft nogle muligheder, altså det, at man først har noget viden og på baggrund af den viden finder de redskaber, der skal til, for at støtte denne gruppe af unge.

Kl. 17.30

Ministeren siger også i sit indlæg, at hun selvfølgelig anerkender den viden og de kompetencer, man tilegner sig uden for det alment kompetencegivende uddannelsessystem.

Man kunne forestille sig, at sådan en analyse – jeg ved ikke helt, hvad den kommer til at indeholde, eller hvad grundlaget er – kan give udtryk for et bredere syn på uddannelse end bare det, der direkte er erhvervsrettet eller kompetencegivende. Der er jo noget af det, som regeringen sådan set allerede enten har lukket, eller hvor der har været nedskæringer eller forsøg på nedskæringer – her tænker jeg på produktions-skolerne – og der bør egentlig være nogle muligheder, som ikke bare kan puttes ind i nogle givne kasser.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg synes i hvert fald med reference til de tal, som fru Bodil Kornbek flere gange har fremhævet undervejs i debatten her, at vi må konstatere, at de løsninger, som man fandt på op gennem 1990'erne, ikke har virket, i og med at der jo altså er et fald i 2002 i antallet af unge, som får en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Så svaret er ikke det, vi har prøvet i løbet af 1990'erne, og derfor synes jeg, det er yderst relevant, at vi nu får lavet en bredere analyse af hele restgruppeproblematikken, og analysen skal selvfølgelig tage udgangspunkt i det uddannelsessystem, vi kender: Hvad er det for barrierer, hvad er det, der er galt, hvad er det, der er hindringer for, at 20 pct. af de unge i dag ikke får en kompetencegivende ungdomsuddannelse? Det er det, der er pointen med analysen.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg taler ikke om, at man bare skal gå tilbage til det, man har gjort tidligere. Man kunne i hvert fald have en forventning om, at regeringen ville forholde sig til bl.a. de evalueringer, der lå på

den fri ungdomsuddannelse, som jo faktisk var positive på rigtig mange områder, men hvor de påpeger, at bl.a. vejledningen ikke var god nok.

Man kunne måske så sige: Det kan godt være, vi skal have en fri ungdomsuddannelse på anden vis, at vejledningen skal være anderledes, eller hvad ved jeg. Eller at man siger: Der sker en stigning i elevoptaget på produktions-skolerne, men hvad er analysen for, hvorfor det sker.

Det, jeg efterlyser, er jo egentlig bare, at man analyserer, og at man gennemgår nogle ting, inden man bare handler. Denne regering har jo egentlig haft en tendens til bare at handle og så sige: Så er det det.

Nu vil man så komme med en analyse, det anerkender jeg absolut, for jeg ser også, at det er nødvendigt, men jeg havde dog foretrukket, at den havde ligget noget før, så den lå til grund for de tiltag, man så har valgt at tage.

Der er jo ikke nogen garanti for, at det, regeringen har gjort, rent faktisk også har virket, kan man så sige, på nogen som helst måde, for der har jo været tale om, at man faktisk har fjernet nogle muligheder for disse unge, og de er jo et eller andet sted i en gråzone, for de er ikke i det kompetencegivende system, for der har de været, og de er kommet ud. Det ved ministeren jo særdeles vel.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jamen alle de kommentarer og de indirekte spørgsmål, som fru Bodil Kornbek rejser her, håber jeg bestemt, vi får svar på i den analyse, som jeg bestemt synes er relevant at lave, netop før vi griber til yderligere handling af den ene eller den anden karakter.

Jeg har forstået, at der er nogle partier, der er optaget af at genindføre den fri ungdomsuddannelse, og det mener jeg som sagt ikke er svaret. Det mener jeg ikke. Det har vist sig, at det ikke har medvirket til, at vi favnede restgruppen, som den fri ungdomsuddannelse jo egentlig var tiltænkt.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er nu sådan en hel diskussion for sig. Jeg skal selvfølgelig ikke minde om, at Venstre stemte for de sidste ændringer i den fri ungdomsuddannelse, som blev gennemført, og jeg synes også nok, at man læser evalueringsrapporten på en, hvad skal man sige, særlig måde.

På samme særlige måde kan man læse forslagene til vedtagelse, og når jeg ganske godt ved, hvad gymnasireformen indebærer, så er det jo, fordi Det Radikale Venstre er forligspart. Jeg skal ikke gå nærmere ind i det, men bare bede tilhørere, som er i tvivl om forskellen i uddannelsessyn, om at lægge de to forslag til vedtagelse ved siden af hinanden, for så fremstår det meget, meget klart, at der er forskel på, hvad uddannelse kan – set i to forskellige perspektiver.

Men det er nu ikke det – fru Bodil Kornbek har på så udmærket vis udforsket spørgsmålet om en undersøgelse af restgruppen, hvilket ministeren jo ikke var særlig interesseret i i forbindelse med produktionsskoleforslaget – tværtimod, der har været talt meget om efterspørgselsstyring af voksenuddannelsen. Hvorfor siger statsministeren så, at vi skal skabe et helt nyt system i Danmark, hvor alle på arbejdsmarkedet får tilbud om voksen- og efteruddannelse? Kan ministeren forklare, hvordan vi kan have et efterspørgselsstyret system, hvor alle får et tilbud? Det virker modsatrettet sådan for den umiddelbare læser.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg skal gerne medgive over for fru Margrethe Vestager, at Venstre rent faktisk også stemte for indførelsen af den fri ungdomsuddannelse, og det gjorde vi, fordi vi havde et håb om, at den fri ungdomsuddannelse ville favne restgruppen, men efter at den fri ungdomsuddannelse havde virket i en årrække, måtte vi konstatere, at det ikke var tilfældet.

Vi stemte for de ændringer, der skete undervejs, fordi vi følte et medansvar for den uddannelse, som vi havde et håb om ville virke, men den kom altså ikke til at virke efter hensigten, og det mener jeg i og for sig også at de tal, som fru Bodil Kornbek har henvist til her i løbet af debatten, er et konkret eksempel på.

Hvis fru Margrethe Vestager ville se på, hvad det så egentlig er, regeringen har af mål med de trepartsdrøftelser, vi har igangsat, så ville fru Margrethe Vestager formentlig kunne finde citater fra statsministeren, hvor statsministeren netop peger på nødvendigheden af, at vi får en udvidet adgang til efteruddannelse, udvidet adgang til omskoling. Det er simpelt hen en forudsætning for, at vi kan have en arbejdsstyrke, der skal kunne være omstillingsparat, sådan som det betinger at være et samfund som det danske,

som selvfølgelig skal kunne begå sig i en stadig mere global konkurrence, og det forudsætter også, at vores arbejdsstyrke har mulighed for på en helt anderledes måde, end vi kender det i dag, at have adgang til efteruddannelse.

Det er lige præcis det, der bliver analyseret i trepartsudvalget, hvor regeringens ønske, hvor regeringens mål er, at vi ser på, hvordan vi egentlig fik opbygget arbejdsmarkedspensionerne tilbage i 1980'erne, og der er det regeringens håb, at trepartsdrøftelserne munder ud i en tilsvarende model blot favnende uddannelsesindsatsen frem for pensionsindsatsen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det lyder alt sammen udmærket og meget, meget lovende. Når man læser statsministerens tale, så læser man jo en tale af en mand, der er blevet vakt. Det synes jeg er dejligt.

Men jeg kan stadig væk ikke få det til at hænge sammen, for det, ministeren nu taler om, er jo et system, der har et udbud. Det må jo være et system, der har et udbud, når alle kan få et tilbud. Hvis man kan få et tilbud, så betyder det jo, at man ikke nødvendigvis efterspørger noget som helst.

Men hvis alle kan få et tilbud, så må det jo betyde, at vi fjerner os fra det, som Venstres ordfører har prist i endog særdeles høje toner, nemlig et efterspørgselsstyresystem, hvor det er den enkelte efterspørgsel, der gør, at der overhovedet er noget som helst.

Det, statsministeren taler om her, er jo et system, der kan noget selv, som kan stille noget til rådighed, der udvider perspektivet, giver nye jobmuligheder, nye kompetencer, en ny vej gennem livet, hvis ens virksomhed flytter arbejdspladserne et andet sted hen. Statsministeren har jo faktisk fat i et perspektiv her, som slet, slet ikke er nået frem til Venstres ordfører. Det synes jeg er lidt ærgerligt for debatten i dag.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Både Venstres ordfører og også jeg selv har naturligvis vanskeligt ved at forudsige, hvad trepartsdrøftelserne munder ud i. Men vi har mulighed for, nøjagtig som fru Margrethe Vestager kan referere statsministeren for, at understrege, hvad der er vores mål, og den helt, helt, helt indlysende forskel på det udbudssystem, som vi kendte til, før vi lavede det nuværende efterspørgselsystem, er finansieringen, hvor tre-

partsdrøftelserne – det har statsministeren på intet tidspunkt forsøgt at skjule – jo netop lægger op til en medfinansiering, så det ikke alene er en opgave, som skal løftes af skattekroner, men derimod er en opgave, der bliver løftet på tilsvarende vis, som arbejdsmarkedets parter viste ansvar over for pensionsopgaven.

Formanden:

Tak til undervisningsministeren.

Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Pernille Blach Hansen, i anden omgang.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne på forslagsstillernes vegne sige tak for debatten i dag. Jeg synes mest af alt, den har udstillet, at den fine vision, vi har hørt statsministeren tale så meget om, overhovedet ikke er at genfinde i regeringens konkrete politik. Der er ikke sammenhæng mellem ord og handling, og der er markant forskel på vision og virkelighed. Det synes jeg da er tankevækkende.

Så må jeg konstatere, at regeringspartierne med Venstre i spidsen var meget optaget af en diskussion om folkeskolen og især PISA, og da jeg fornemmede sådan et stort presserende behov hos alle de mange ordførere, der tog det op, valgte jeg at foreslå, at Venstre meget gerne måtte stille det som en forespørgsel, så ville vi gerne være med til at fremme det.

Kl. 17.40

Jeg forstår ikke, at ministeren er så fornærmelig, og da slet ikke når man tænker på, at ministeren annoncerede til pressen, hun ville lave fire nye lovændringer uden på nogen måde overhovedet at annoncere det over for forligskredsen forinden. Så man kan vel sige, at her er der tilsyneladende tale om, at regeringen ønsker at tage diskussionen offentligt, og jeg har så sagt, at det medvirker vi meget gerne til.

I forhold til substansen af det, forespørgslen i virkeligheden skulle handle om, må jeg sige, at jeg synes, det er fattige svar, ministeren/regeringen har til de mennesker, der ikke lige springer på en erhvervskompetencegivende uddannelse med det samme, de, som starter i folkeoplysningen, de – og dem er der faktisk en del af – der ikke umiddelbart ser uddannelse som en mulighed, men som en trussel. For mennesker, der har haft dårlige erfaringer med deres egen skolegang, kan f.eks. folkeoplysningen/aftenskolerne faktisk være en murbrækker i forhold til at få de mennesker til siden hen også at få lyst til at uddanne sig videre, så de får nogle kompetencer,

som måske også i højere grad kan bruges i samfundslivet, personligt og i deres erhverv.

Hele den diskussion om sammenhængen mellem det, der ikke er kompetencegivende, og det, der er kompetencegivende, og hvor det, der netop ikke er kompetencegivende, tit er hele grundlaget, hele fødekæden, synes jeg i den grad bliver svigtet af regeringen. Når man så samtidig hører ministeren sige, at der er brug for mere efteruddannelse, men man kan se, at det, regeringen så møder fremtidens udfordringer med, er mindre efteruddannelse og mere brugerbetaling, jamen så springer kæden jo fuldstændig af.

Det, der jo så også er fremgået meget klart af forespørgslen her i dag, er, at til de tusindvis af unge, der den 1. januar står uden skolepraktik og dermed også uden mulighed for at gøre deres uddannelse færdig, har ministeren ingen svar: Det er bare ærgerligt for jer, vælg noget andet. Jeg synes, det er temmelig arrogant over for de tusindvis af unge, der nu bliver svigtet af regeringen, at ministeren vil lave en analyse af deres forhold. Skulle man ikke have startet med analysen, fundet ud af, hvad problemet er, og hvordan vi løser det, inden man afskærer dem deres sidste livline for at gøre en ungdomsuddannelse færdig?

Så jeg kan kun efter i dag blive forstærket i opfattelsen af at måtte sige: Jamen man kan snakke nok så pænt om, at alle unge skal have en uddannelse, men konsekvensen af regeringens politik er bare, at de muligheder, en stor gruppe unge har, bliver færre og færre, og de, der så har brug for en ekstra hjælpende hånd, fordi de måske falder fra en erhvervsuddannelse og gerne vil på produktionsskole eller ville have været på den fri ungdomsuddannelse, ja, de har måske i fremtiden væsentlig færre muligheder for den slags yderligere initiativer.

Det beklager vi i Socialdemokratiet dybt, for vi synes faktisk, at det netop er *de* unge, vi gerne vil give en ekstra hjælpende hånd, og vi synes også, at vi som samfund burde være i stand til at give dem en uddannelsesgaranti og nogle tilbud i stedet for, som regeringen gør med Dansk Folkepartis varme støtte, konsekvent at give de unge færre muligheder.

Men jeg synes, vi har haft en klar diskussion i dag, som viser, at der er meget stor forskel på det, regeringen og Dansk Folkeparti vil, og det, den øvrige opposition vil på uddannelsesområdet, og det synes jeg da har været en befriende diskussion i dag.

Formanden:

Tak til fru Pernille Blach Hansen.

Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg havde egentlig ikke forestillet mig, at jeg ville være gået herop en gang til, men det var fru Pernille Blach Hansens sammenblanding af nogle af de ting, som jeg har været inde på undervejs, nemlig behovet for en analyse af restgruppen og de ændringer i vekseldannelsessystemet, vekseldannelserne, som regeringen har gennemført sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, der får mig til det. Fru Pernille Blach Hansen mandede sig op til at sige, at ministeren ikke havde noget svar til de unge, som ikke kan få en praktikplads.

Det kan jeg love fru Pernille Blach Hansen for at regeringen har. Svaret er sådan set at finde i den aftale, som blev indgået sidste år. Hvis fru Pernille Blach Hansen gjorde sig den anstrengelse at sætte sig ind i, hvad det egentlig er aftalen indbefatter, så ville fru Pernille Blach Hansen også se, at mange af de initiativer, som blev aftalt sidste år, er ved at blive sat i værk.

Derfor synes jeg, at det er alt for sortsynet på nuværende tidspunkt at udstede en sådan dom over en politisk aftale, som rent faktisk har vist sin effekt, og det giver ikke de politiske initiativer, som rent faktisk er sat i værk, en chance.

Jeg glæder mig over, at der er etableret mere end tusinde nye uddannelsesaftaler, flere end på samme tidspunkt sidste år. Det, vi har gjort, og det, som aftalen indbefatter – og det fik jeg desværre ikke lejlighed til helt at gennemgå i min besvarelse til hr. Thomas Adelskov – er, at vi har ændret på vekseldannelsessystemet, sådan at vi har forbedret incitamenterne, sådan at der bliver etableret egentlige uddannelsesaftaler, i stedet for at vi overlader de unge til at gennemføre deres uddannelse i skolepraktik med risiko for øget ledighed; det mener jeg ikke de unge fortjener.

Kl. 17.45

Hvad er det så, vi har gjort?

Vi har indført et praktikpladstaxameter, som viser sig at have en meget, meget positiv effekt, det vil sige, at der er en økonomisk tilskyndelse for skolerne til at gøre et endnu stærkere praktikpladsopsøgende arbejde, end de gør i forvejen.

Vi har pr. 1. januar indført adgangsbegrænsning til otte erhvervsuddannelser. Det var noget, der blev meldt ud allerede før sommerferien, det

vil sige, at de unge, der startede i de pågældende grundforløb efter sommerferien, har været vidende om, at der pr. 1. januar ville blive indført adgangsbegrænsning til de nævnte otte uddannelser.

På de tre af uddannelserne har vi indført adgangsbegrænsning, fordi arbejdsmarkedsvurderingerne er, at de unge ville blive uddannet til arbejdsløshed. Vi mener, det er spild af de unges ressourcer på den måde at stikke dem blå i øjnene og via skolepraktikken uddanne dem til ledighed.

På de fem af uddannelsesområderne drejer det sig om, at virksomhederne har haft en i mine øjne meget uhensigtsmæssig brug af skolepraktikordningen, og det har jeg svært ved at forstå at Socialdemokraterne vil forsvare på den måde, som jeg har hørt mange Socialdemokrater med ildhu gøre det de seneste par måneder. På fem brancheområder har vi indført adgangsbegrænsning, fordi virksomhederne har haft en uhensigtsmæssig brug af skolepraktikken, ja, virksomhederne har nærmest brugt skolepraktikken som sådan en slags vikarbureau. Pointen er, at det skal de ikke længere have mulighed for, nej, de skal forpligtes til at lave de uddannelsesaftaler, som de selvfølgelig skal for at sikre, at de har kvalificeret arbejdskraft til rådighed.

Så vil jeg bare til orientering nævne for fru Pernille Blach Hansen, at der jo allerede er 50 uddannelser i dag, hvor der er adgangsbegrænsning. Betyder det, at fru Pernille Blach Hansen og Socialdemokraterne vil afskaffe den adgangsbegrænsning, som Socialdemokraterne selv har været medansvarlige for igennem mange år? Det synes jeg er et relevant spørgsmål at stille. Der er altså 50 uddannelser, hvor der allerede er adgangsbegrænsning. Det har vi udvidet med otte, som sagt.

Derudover er der 40 erhvervsuddannelser, hvor der fortsat er adgang til at gennemføre sin uddannelse i skolepraktik. Hvis man ikke har fået en uddannelsesaftale, så er der altså fortsat 40 uddannelser, hvor man kan gennemføre sin erhvervsuddannelse i skolepraktik.

Det er nu skolernes forpligtelse at vejlede eleverne, sådan at de får indsigt i, får viden om, hvor der er bedre muligheder for at få en uddannelsesaftale, eller hvor de har mulighed for eventuelt at gennemføre deres uddannelse i skolepraktik.

Jeg er helt overbevist om, at det her, når alle initiativerne kommer til at virke, vil vise, at det var det rigtige skridt, vi tog.

Nu har jeg slet ikke nævnt, at det også ligger i aftalen, at vi har etableret det, vi kalder EUD+, vi har altså lavet trin i erhvervsuddannelserne, sådan at hvis man stiger af på et trin i en erhvervsuddannelse, så skal man altid have mulighed for at komme tilbage i erhvervsuddannelsessystemet og så gennemføre en EUD+.

Derudover har vi etableret 23 nye korte uddannelser, som opfylder et behov, som mange gennem flere år har peget på. De uddannelser vil nu blive etableret rundt omkring på erhvervsskolerne, og jeg er helt sikker på, at der inden for de 23 nye uddannelsesområder selvfølgelig også vil være nogle praktikpladser til stede.

Så jeg er ikke enig med fru Pernille Blach Hansen i, at regeringen ikke har et svar på, hvad der kommer til at ske omkring skolepraktikken. Svaret ligger som sagt i selve aftalen, og det er den, jeg har gennemgået her.

Formanden:

Der er en række korte bemærkninger til ministeren, og det er først hr. Thomas Adelskov.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg er glad for, at ministeren tog ordet igen, for før benyttede ministeren lejligheden, fordi jeg jo kun har to korte bemærkninger, til at nedgøre, at jeg stillede spørgsmål til ministeren, og hævde, at jeg havde præfabrikerede spørgsmål med, og at det var det, jeg stod med i hånden.

Nej, det, jeg står med i hånden og stod med før også, er sådan set nogle tal fra Undervisningsministeriets egen hjemmeside: Fra 30. september 2003 til 30. september 2004 var der et fald på 1.414 igangværende uddannelsesaftaler. Der er færre unge mennesker, der er i gang med en uddannelsesaftale.

Kl. 17.50

Nu prøver ministeren her i Folketingssalen i dag at gøre det til et spørgsmål om: Jamen regeringen har alle mulige svar, de unge mennesker skal nok finde et eller andet at lave. Ja, regeringen har lavet nogle halve uddannelser, som arbejdsgiverne ikke efterspørger, og som lønmodtagerorganisationerne ikke mener der er behov for. Man sender nogle unge mennesker ind i nogle halve uddannelsesforløb, hvor man ved, at de er de første, der bliver fyret ude på arbejdsmarkedet.

Når ministeren så siger her i dag: Jamen der er plads til de der unge, og der skal nok ske et el-

ler andet omkring dem, ja, så kunne man få det indtryk, at der var en løsning for dem, men det er der jo ikke, og det er jo også derfor, ministeren den anden dag havde indkaldt alle mulige organisationer for at prøve at sætte et eller andet i værk sammen med dem.

Det, vi har spurgt til i dag, er: Hvad vil man gøre den 1. januar, når de her mennesker står uden praktikplads?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det er sådan set det, jeg har gennemgået over for Folketinget her: hvad den politiske aftale og de ændringer, som vi har gennemført, rent faktisk indbefatter.

Jeg vil gerne understrege, at der fortsat er uddannelsesgaranti; der er fortsat garanti for, at man kan gennemføre en erhvervsuddannelse, men nøjagtig som på andre uddannelsesområder er der ikke garanti for, at man kan gennemføre en hvilken som helst uddannelse, hvis man ikke har en uddannelsesaftale. Det er der for så vidt ikke noget nyt i; sådan har det også været tidligere. Jeg nævnte før, at den tidligere regering sådan set har medansvaret for, at der i dag er 50 uddannelsesområder, hvor der er adgangsbegrænsning.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Vi har her i dag prøvet at få undervisningsministeren til at uddybe det, statsministeren sagde, da statsministeren på Venstres landsmøde sagde: Vi mener, at der i det her land skal være meget mere uddannelse, alle skal uddanne sig meget mere, vi skal skifte uddannelser igennem hele uddannelsesforløbet, vi skal vænne os til meget mere efteruddannelse, og vi skal være indstillet på, at det job, vi starter i, ikke er det job, vi slutter i, og det betyder uddannelse imellem jobbene.

Det, vi har hørt fra regeringen i dag, er, at man agter at fortsætte den linje, man fra starten har lagt med brugerbetaling og besparelser og nu stadig væk har tænkt sig bare at trække på skuldrene og se på, at der her efter 1. januar vil være en masse unge mennesker, som står uden reel mulighed for at afslutte en fuld kompetencegivende erhvervsuddannelse. Det er simpelt hen ikke godt nok, vil jeg gerne sige til ministeren.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg mener bestemt ikke, jeg trækker på skuldrene. Jeg har grebet til politisk handling, jeg har gennemført en ændring af vekseldannelsessystemet, som rent faktisk har en positiv effekt. Det kan godt være, det er svært for hr. Thomas Adelskov og andre Socialdemokrater at erkende det, men det er rent faktisk den situation, vi er i. Flere unge har fået etableret en uddannelsesaftale på nuværende tidspunkt end sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Det er en positiv udvikling. Jeg vil så bede Socialdemokraterne om at afvente, at de øvrige initiativer også får mulighed for at virke.

Men jeg synes ikke rigtig, jeg har fået svar på mit spørgsmål omkring adgangsbegrænsning: om det betyder, at Socialdemokraterne vil løbe fra det medansvar, som man altså har for den måde, som der altid har været adgangsbegrænsninger på i erhvervsuddannelsessystemet.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Som jeg husker det, var det sådan, da regeringen indgik den her aftale omkring skolepraktikken, at man lavede en målsætning om at omdanne et sted mellem 4.000 og 5.000 skolepraktikpladser til almindelige praktikpladser, altså praktikpladser, hvor der er en aftale med en arbejdsgiver. Er det ikke korrekt? Det vil jeg gerne bede ministeren om at svare på.

Hvis det var målsætningen, og det er jo i hvert fald det, der står i referaterne fra Folketinget på det tidspunkt, hvor vi debatterede den aftale, så må ministeren vel erkende, at man ikke helt har nået den målsætning? Hvis der kun er 1.000 ekstra praktikpladser – det kan vi jo alle samme glæde os over, jeg mener, det er jo fint med hver enkelt uddannelsesaftale ekstra, der bliver lavet – hvad skal der så ske med de der 4.000, der så mangler en uddannelsesaftale? For det var jo det, der var målsætningen. Folk har jo påbegyndt en uddannelse i forventning om, at når ministeren sagde, at der kunne blive skabt 5.000 ekstra praktikpladser, så ville der blive skabt 5.000 ekstra praktikpladser. Det har ministeren så ikke levet op til, og derfor kan jeg sådan set godt forstå, at der er nogle unge mennesker, der spørger til, hvad det så er, der skal ske; hvad er det, de skal efter den 1. januar?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Den aftale, vi indgik sidste år, indbefatter, at vi har et mål om, at der bliver oprettet 2.000 nye rigtige praktikpladser, og jeg vil godt sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at vi er godt på vej mod det mål. Der er på nuværende tidspunkt indgået mere end 1.000 nye uddannelsesaftaler sammenlignet med sidste år. Så vi er godt på vej.

Kl. 17.55

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Altså ja, og der er 3 uger til at skaffe de sidste 1.000. Det synes jeg da alligevel er optimistisk. Og så er vi jo stadig væk ikke oppe på det antal uddannelsespladser, der var under SKP'en. Så selv hvis man når det mål på 2.000 som afløsning for 5.000 skolepraktikpladser, altså selv hvis det er det, der er måltallet, så har regeringen nu 3 uger til at finde de resterende 1.000, og selv hvis man gør det, så mangler der 3.000.

Altså jeg er ked af at sige det, men jeg må betvivle ministerens kompetence udi at få skaffet de praktikpladser. Nu har ministeren haft ret lang tid til at skaffe de første 1.000, og så ved jeg ikke rigtig, hvordan ministeren har tænkt sig at skaffe de resterende 1.000.

Vi har fortsat ikke fået svar på, hvad der skal ske med de resterende 2.000-3.000 elever. Skal de så kanaliseres ud i de uddannelser, hvor der ikke er adgangsbegrænsning? Og hvad er det i øvrigt for en strategi? Én ting er de tre uddannelser, hvor man vurderer, at der vil blive uddannet til ledighed, men man finder, at der er uhensigtsmæssigheder i den måde, virksomhederne anvender skolepraktikken på – ja, det er jeg da fuldstændig enig i – og hvad gør man så? Ja, så straffer man de unge. Har regeringen overvejet at bruge pisen over for arbejdsgiverne, som er dem, der gennemfører et misbrug ...

Formanden:

Ja tak.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

... i stedet for at straffe de unge ...

Formanden:

Så er det ministeren.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil får det til at fremstå, som om det er noget, der har skæringsdag den 1. januar 2005. Hr. Thomas Adelskov gjorde noget tilsvarende. Det er ikke tilfældet.

I 2005 vil vi se, om de måltal, som vi fastsatte med aftalen, er blevet efterlevet. Er de ikke efterlevet, jamen så vil vi have en fornyet drøftelse af de incitamenter, de ændringer, som blev vedtaget sidste år. Det er sådan, aftalen er lavet.

Eftersom jeg har været med til at indgå aftalen, men fru Pernille Rosenkrantz-Theil ikke har, så tror jeg, det er mig, der ved, hvad aftalen egentlig omfatter.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det, jeg synes er vanskeligt at forstå også efter diskussionen i dag, er, at ministeren nu siger, at regeringen vil komme med en analyse af antallet af unge, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse; det synes vi da er vældig fornuftigt, specielt fordi den andel af unge er steget under den her regering, men hvorfor laver man ikke sådan en analyse, inden man f.eks. beslutter sig til at afskaffe skolepraktikken eller i hvert fald markant skære den ned?

Jeg synes, det er skræmmende i dag at høre ministeren stå og sige, at der er nogle virksomheder, der har brugt den her ordning uhensigtsmæssigt, og derfor beskærer vi den markant. Hvem kommer det til at gå ud over? Ja, i første omgang er det jo ikke virksomhederne; det er de unge, der så ikke kan gøre deres uddannelse færdig. På den måde har ministeren jo reelt sørget for, at der bliver nogle unge, der ikke har mulighed for at afslutte den fulde erhvervsuddannelse, de egentlig startede på uddannelsen med henblik på at få.

De unge svigtes af regeringen pr. 1. januar 2005, medmindre ministeren her vil give en garanti for, at de ikke bliver svigtet og alle sammen kan få en fuld erhvervsuddannelse efterfølgende – eller med det samme, ikke efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det var egentlig den sammenblanding i fru Pernille Blach Hansens afsluttende bemærkning, der gjorde, at jeg valgte at tage ordet, for fru Pernille Blach Hansen blander i mine øjne tingene sammen. Fru Pernille Blach Hansen tager udgangspunkt i de unge, som går på en erhvervs-

uddannelse, hvor jeg taler om restgruppen, altså de unge, som ikke får en erhvervsuddannelse, som ikke får en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

De ændringer, vi har lavet i erhvervsuddannelserne, betyder ikke, at der er færre, der får en erhvervsuddannelse, for det er fortsat uddannelsesgaranti, som jeg var inde på før, men der er ikke – som der heller ikke hidtil har været det – garanti for, at man kan gennemføre en hvilken som helst uddannelse. Deri er der ikke sket nogen ændringer.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes, det er lidt skræmmende, at ministeren ikke kan se sammenhængen. Altså sammenhængen er jo, at en pæn del af dem, der er i restgruppen, som ministeren kalder det, altså de unge, der ikke får en erhvervskompetencegivende uddannelse, er jo faldet ud af erhvervsskolerne, og en pæn del af dem er faldet ud, fordi de ikke kan få en praktikplads, og det problem er ministeren ved at forøge, og på den måde svigter regeringen markant de unge, der gerne vil have en faglig uddannelse. Det er ikke alle sammen nogle, der gerne vil være et eller andet fancy, det er nogle, der gerne vil have en faglig uddannelse.

Der er det altså sådan, at regeringen nu skærer så markant i skolepraktikken, at uddannelsesgarantien for de unge reelt afskaffes. Det synes vi er et stort problem, og jeg synes, det er meget rystende at høre ministeren sige, at nu skal vi bare afvente, hvordan det her går. Vi er ikke interesserede i at afvente, vi er interesserede i, at ministeren i det mindste har en plan B klar, så der kan samles op med det samme på de unge, der bliver skubbet ud pr. 1. januar.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Som fru Gitte Lillelund Bech svarede på det samme spørgsmål tidligere på dagen, er plan B ved at blive indfaset. Plan B drejer sig om at sikre, at de unge får en erhvervsuddannelse, som de kan bruge ude på arbejdsmarkedet; at de ikke uddannes til arbejdsløshed i skolepraktik, men får en erhvervsuddannelse som giver mulighed for at få tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed blive en del af arbejdsmarkedet. Det er det, plan B drejer sig om, den er ved at blive indfaset, og det går ganske glimrende.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Når plan A ikke virker, er det i hvert fald fornuftigt at have en plan B, men jeg vil bare gerne vide helt konkret:

Der er ikke det antal praktikpladser, der er brug for her og nu, og efter den 1. januar er der heller ikke den skolepraktik, som måske kunne give de unge mennesker nogle muligheder for at få en kompetencegivende uddannelse. Faktum er vel, at den 1. januar står der altså en stor gruppe unge mennesker, som ikke har noget, og plan B virker vel ikke lige her og nu. Jeg kan jo have misforstået det, men så får ministeren jo anledning til at svare, men for mig at se er plan B noget meget mere langsigtet. Der er nogle måltal for 2005, men når man står uden noget den 1. januar, ligger det, man måske kan få i september 2005, altså lidt langt væk.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Plan B består både af initiativer, som allerede er sat i værk, og af initiativer, som ganske rigtigt skal virke på længere sigt. Det drejer sig bl.a. om de nye, korte uddannelser, som selvfølgelig skal have en chance for at blive kendt. De unge skal have kendskab til de uddannelsesmuligheder, som de korte uddannelser indeholder, men det er klart, at det sker ikke lige fra den ene dag til den anden, og derfor har jeg også, som det har været nævnt tidligere i dag, valgt at afsætte midler, så der kan gives en meget målrettet vejledning, og der også kan laves praktikpladsopsøgende arbejde for så vidt angår de korte erhvervsuddannelser.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg synes, det er fornuftigt, at man også har nogle planer, der rækker længere frem. Det har jeg stor forståelse for, og det mener jeg også man skal have. Men det er jo en kendsgerning, at uanset om man har sat noget i værk nu, kan vi ikke komme uden om, at den 1. januar står der altså en gruppe unge, som ikke har noget.

Hvad skal de gøre helt konkret? Der er ikke noget, de står der bare. Hvis der er noget, ministeren har sagt gentagne gange, at hun lægger meget vægt på, er det i hvert fald, at man ikke skal stå med ingenting og ikke have nogen muligheder, men det er rent faktisk det, disse unge mennesker gør fra den 1. januar, og bl.a. ministeren har jo medvirket til, at de står i den situation.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne understrege, at vi ikke har fjernet karenperioden. Den er der fortsat, men vi har forkortet den.

Der er selvfølgelig nogle unge, som den 1. januar ikke har fået en uddannelsesaftale, der bliver omfattet af karenperioden, men det sker jo heldigvis for langt de fleste, at det lykkes dem at få etableret en uddannelsesaftale. Men jeg må fastholde, at der er ingen unge, som bliver afskåret fra at gennemføre en erhvervsuddannelse på baggrund af de initiativer og de ændringer i vekseldannelserne, som vi har gennemført.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Hvis man står i den situation, at man ikke kan få en praktikplads – det kan der være forskellige grunde til – mener ministeren så, at man efter de regler, som Folketinget er i færd med at gennemføre i øjeblikket, er i målgruppen for en produktionsskole eller ikke er i målgruppen for en produktionsskole? Det er jo interessant, for vi taler givetvis om unge, som meget gerne vil være i gang med noget. De vil gerne være i gang med et forløb, og de var egentlig i gang med en erhvervsuddannelse, men de kan ikke få en praktikplads. Vil de kunne optages på en produktionsskole med statstilskud, eller vil de ikke kunne optages?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Fru Margrethe Vestager kender udmærket målgruppedefinitionen på en produktionsskole-elev. Man skal enten være faldet fra en kompetencegivende ungdomsuddannelse, eller man skal ikke have påbegyndt en kompetencegivende uddannelse. Hvis man er i karenperioden, har man påbegyndt en kompetencegivende ungdomsuddannelse og er ikke faldet fra. Ergo er man ikke med i produktionsskolernes målgruppe.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Synes ministeren ikke, det kan være et problem, at man ikke har muligheder for at gå andre steder hen og fortsætte med at være i aktiv læring, superviseret af voksne, som har en pædagogisk holdning til det, man foretager sig, hvis det viser

sig at være umuligt at få en praktikplads, til trods for at man opfylder M-kriterierne?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg har ikke lagt op til at ændre produktionsskolernes målgruppe. Med de lovændringer, som er til behandling i Folketinget her og nu, sker der ingen ændring af definitionen af målgruppen for en produktionsskoleelev, og derfor vil det fortsat være som hidtil: Man er ikke en del af en produktionsskoles målgruppe, hvis man er i karrensperioden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet på torsdag, den 9. december 2004.

Den sidste sag på dagsordenen var:

29) Første behandling af lovforslag nr. L 129: Forslag til lov om ændring af visse skatte- og afgiftslove, arbejdsmarkedsfondsloven, opkrævningsloven og miljøbeskyttelsesloven. (Indsats mod skatte- og afgiftsunddragelse). (Indsatsministeren (Kristian Jensen). (Fremsat 24/11 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peter Christensen (V):

Venstre støtter regeringens forskellige initiativer til bekæmpelse af sort arbejde og virksomheds-snyd. Det er godt og tiltrængt, at der kommer fokus på problemerne, og regeringens fair play-kampagne vil forhåbentlig få stor effekt.

Kampagnen indeholder ikke kun konkrete lovændringer som dem, vi behandler nu, men også en indsats for at skabe debat og ændre holdninger. Det sidste er så absolut det sværeste, men også helt klart det mest effektive; det har vi set mange steder. Spirituskørsel har været forbudt i mange år, og mange kontroller har forsøgt at stoppe ulovlighederne, men det, der for alvor

fik effekt, var, at holdningen til forseelsen ændrede sig i samfundet.

Lovgivningen har størst betydning, når den følges, og det er netop ikke tilfældet på de områder, vi diskuterer her. Ulige konkurrence mellem virksomheder og sort arbejde kan ikke koges ned til nogle enkelte problemer, men er mangesidet og kræver derfor også mange og forskellige artede værktøjer.

Dette lovforslag indeholder forskellige værktøjer til en mere effektiv kontrol – værktøjer, som myndighederne har manglet, hvilket har resulteret i, at selv åbenlyse lovbrud ikke har kunnet standses. Et af værktøjerne er, at der fremover kan gives en virksomhed pålæg om at føre logbog over alle ansatte. Dette forslag er en klar nødvendighed, da mange kontrolbesøg har afsløret, at nogle bestemte virksomheder altid kun betjenes af medarbejdere, som lige præcis har deres første arbejdsdag og derfor ikke findes på nogen lønningslister. Forklaringen dækker naturligvis ofte over, at der arbejdes sort, og det er også beskæmmende, at de samme personer samtidig modtager offentlig forsøgelse og dermed undergraver det danske sikkerhedsnet. Logbogen vil ikke ramme almindelige sunde og velfungerende virksomheder, men kun de, som ikke fører nogen form for registrering af deres medarbejdere.

Et andet element i lovforslaget er, at myndighederne fremover kan hyre en revisor på den selvstændige erhvervsdrivendes regning. Det vil ske i de tilfælde, hvor der ikke er udarbejdet nogen form for regnskab, og hvor f.eks. bilag afleveres i en plasticpose. Indtil nu har det været på samfundets regning, man har skullet forsøge at skabe overblik over de faktiske forhold.

Den sidste ting, jeg vil nævne i denne omgang, er problematikken i forbindelse med salg af ikkeafgiftsberigtigede varer. Sagt på dansk drejer det sig om ulovlig cola, som sælges i småkiosker.

Lovforslaget indeholder to nye elementer. Det ene er, at det fremover skal være muligt at beslaglægge f.eks. de ulovlige sodavand uden pant. Indtil nu har forretninger, som er blevet taget, i flere tilfælde fortsat deres ulovligheder, og det skyldes naturligvis, at der stadig har været en økonomisk gevinst ved at fortsætte, og at risikoen har været minimal sammenlignet med gevinsten. Den balance skal ændres, og det vil konfiskation være med til.

Det andet forslag er også et instrument, som vil gøre den økonomiske risiko større. Det drejer